II

(Nelegislatívne akty)

ROZHODNUTIA

ROZHODNUTIE KOMISIE (EÚ) 2020/348

z 24. októbra 2019

o schéme pomoci SA.35980 – 2019/C – Spojené kráľovstvo – reforma trhu s elektrinou: kapacitný mechanizmus

[oznámené pod číslom C(2019) 7610]

(Iba anglické znenie je autentické)

(Text s významom pre EHP)

EURÓPSKA KOMISIA,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie, a najmä na jej článok 108 ods. 2 prvý pododsek,

so zreteľom na Dohodu o Európskom hospodárskom priestore, a najmä na jej článok 62 ods. 1 písm. a),

po vyzvaní zainteresovaných strán, aby predložili pripomienky v zmysle uvedených článkov ([1]), a so zreteľom na ich pripomienky,

keďže:

1. POSTUP

(1) Po kontaktnej prednotifikačnej fáze orgány Spojeného kráľovstva 23. júna 2014 v súlade s článkom 108 ods. 3 zmluvy upovedomili Komisiu o navrhovanom opatrení na podporu poskytovateľov kapacity na trhu s elektrinou vo Veľkej Británii ([2]). Dané opatrenie sa v tomto rozhodnutí uvádza ako „opatrenie“.

(2) Komisia 23. júla 2014 rozhodla, že nevznesie námietky proti schéme pomoci na zavedenie opatrenia, pretože táto schéma patrí do rozsahu článku 107 ods. 3 písm. c) zmluvy a je teda zlučiteľná s vnútorným trhom ([3]) (ďalej len „rozhodnutie z roku 2014“).

(3) Prvá aukcia na trhu s kapacitou, ktorého sa týka dané opatrenie (ďalej len „trh s kapacitou“), sa uskutočnila 16. – 18. decembra 2014. Aukcia sa týkala dodávky kapacity o štyri roky neskôr, t. j. v roku 2018.

(4) Všeobecný súd Európskej únie 15. novembra 2018 vo svojom rozsudku vo veci T-793/14 – Tempus Energy a Tempus Energy Technology/Komisia (ďalej len „rozsudok Všeobecného súdu“) zrušil rozhodnutie Komisie z roku 2014. Možno zhrnúť, že Všeobecný súd konštatoval, že vzhľadom na dĺžku a okolnosti prednotifikačnej fázy a vzhľadom na skutočnosť, že Komisia počas predbežného preskúmania nedostatočne prešetrila niektoré aspekty trhu s kapacitou, konkrétnejšie pokiaľ ide o úlohu riadenia odberu v rámci oznámeného kapacitného mechanizmu a zaobchádzanie s ním, Komisia mala mať pochybnosti o zlučiteľnosti opatrenia s vnútorným trhom. Tieto pochybnosti mali viesť k začatiu konania stanoveného v článku 108 ods. 2 zmluvy, a teda umožniť zainteresovaným stranám, aby predložili Komisii svoje pripomienky a poskytli jej príslušné informácie, aby mohla lepšie posúdiť zlučiteľnosť trhu s kapacitou s vnútorným trhom.

([1]) Ú. v. EÚ C 109, 22.3.2019, s. 3.
([2]) Na Severné Írsko sa navrhované opatrenie nevzťahuje, pretože má samostatnú úpravu trhu s elektrinou.
([3]) Rozhodnutie Komisie z 23. júla 2014 nevzniesť námietky proti schéme pomoci „trhu s kapacitou“ navrhovanej Spojeným kráľovstvom [Štátna pomoc SA.35980 (2014/N-2)] (Ú. v. EÚ C 348, 3.10.2014, s. 5).

(5) Spojené kráľovstvo doručilo doplňujúce informácie 20. decembra 2018.

(6) Komisia sa 25. januára 2019 odvolala proti rozsudku Všeobecného súdu (vec C-57/19). Keďže toto odvolanie nemá odkladný účinok, Komisia s cieľom vyhovieť rozsudku Všeobecného súdu opätovne posúdila trh s kapacitou.

(7) V nadväznosti na toto opätovné posúdenie Komisia listom z 21. februára 2019 informovala Spojené kráľovstvo o svojom rozhodnutí začať vo vzťahu k opatreniu konanie podľa článku 108 ods. 2 zmluvy.

(8) Rozhodnutie Komisie o začatí konania (ďalej len „rozhodnutie o začatí konania“) bolo uverejnené v *Úradnom vestníku Európskej únie* ([4]). Komisia vyzvala zainteresované strany, aby predložili pripomienky.

(9) Spojené kráľovstvo doručilo Komisii svoje pripomienky k rozhodnutiu o začatí konania listom z 12. apríla 2019. Komisii boli doručené pripomienky od 35 zainteresovaných strán. Postúpila ich Spojenému kráľovstvu a dala mu možnosť reagovať na ne. Komisii boli pripomienky Spojeného kráľovstva, ktoré zaslalo ako odpoveď, doručené listami zo 7. júna 2019, z 19. júla 2019 a 12. septembra 2019.

(10) Spojené kráľovstvo 29. marca 2017 predložilo oznámenie o svojom úmysle vystúpiť z Únie podľa článku 50 Zmluvy o Európskej únii (ďalej len „Zmluva o EÚ“). Podľa článku 50 ods. 3 Zmluvy o EÚ sa zmluvy prestanú vzťahovať na vystupujúci členský štát odo dňa nadobudnutia platnosti dohody o vystúpení alebo v prípade, ak sa tak nestane, dva roky po oznámení, pokiaľ Európska rada po dohode s dotknutým členským štátom jednomyseľne nerozhodne o predĺžení tejto lehoty. Táto lehota bola dvakrát predĺžená, naposledy rozhodnutím Európskej rady (EÚ) 2019/584 ([5]), ktorým sa predlžuje do 31. októbra 2019.

(11) Rada 11. januára 2019 rozhodnutím (EÚ) 2019/274 ([6]) schválila podpis dohody o vystúpení, ktorá sa dosiahla na úrovni vyjednávačov 14. novembra 2018. Európska rada 17. októbra 2019 odsúhlasila revidovanú dohodu o vystúpení, ktorá sa dosiahla na úrovni vyjednávačov. Rada 21. októbra na návrh Komisie ([7]) zmenila rozhodnutie (EÚ) 2019/274, aby schválila podpis revidovanej dohody. Únia opätovne potvrdila, že v prípade, keď Parlament Spojeného kráľovstva schváli dohodu o vystúpení, je pripravená urýchlene pristúpiť k jej podpísaniu a uzavretiu. Vo štvrtej časti dohody o vystúpení sa stanovuje prechodné obdobie, ktoré začína plynúť dňom nadobudnutia platnosti dohody a počas ktorého sa právo Únie naďalej uplatňuje na Spojené kráľovstvo a v Spojenom kráľovstve, ako sa stanovuje v dohode.

(12) Toto rozhodnutie sa v každom prípade uplatňuje len dovtedy, pokiaľ sa právo Únie uplatňuje na Spojené kráľovstvo a v Spojenom kráľovstve.

2. **PODROBNÝ OPIS OPATRENIA**

2.1. **Prehľad opatrenia**

(13) Spojené kráľovstvo v roku 2014 odhadlo, že trh s elektrinou vo Veľkej Británii dosiahne okolo rokov 2017/2018 kritické úrovne primeranosti výroby. Spojené kráľovstvo preto vytvorilo opatrenie ako trh s kapacitou, na ktorom bude prevádzkovateľ sústavy organizovať centralizované aukcie s cieľom zaobstarať úroveň kapacity požadovanú na zaistenie primeranosti výroby.

(14) Aukcie organizované v rámci opatrenia boli spočiatku otvorené iba existujúcim a novým výrobcom, prevádzkovateľom v oblasti riadenia odberu a prevádzkovateľom v oblasti uskladnenia. Prevádzkovatelia prepojovacích vedení sa mohli zúčastniť od druhej aukcie v roku 2015.

([4]) Pozri poznámku pod čiarou č. 1.

([5]) Rozhodnutie Európskej rady (EÚ) 2019/584 prijaté po dohode so Spojeným kráľovstvom z 11. apríla 2019, ktorým sa predlžuje lehota podľa článku 50 ods. 3 Zmluvy o EÚ (Ú. v. EÚ L 101, 11.4.2019, s. 1).

([6]) Rozhodnutie Rady (EÚ) 2019/274 z 11. januára 2019 o podpise, v mene Európskej únie a Európskeho spoločenstva pre atómovú energiu, Dohody o vystúpení Spojeného kráľovstva Veľkej Británie a Severného Írska z Európskej únie a z Európskeho spoločenstva pre atómovú energiu (Ú. v. EÚ L 47 I, 19.2.2019, s. 1).

([7]) Návrh Komisie na rozhodnutie Rady, ktorým sa mení rozhodnutie (EÚ) 2019/274 o podpise, v mene Európskej únie a Európskeho spoločenstva pre atómovú energiu, Dohody o vystúpení Spojeného kráľovstva Veľkej Británie a Severného Írska z Európskej únie a z Európskeho spoločenstva pre atómovú energiu, COM(2019) 880 final z 18.októbra 2019.

(15) S uchádzačmi, ktorí sú v aukciách úspešní, sa uzavrú dohody o kapacite, podľa ktorých budú počas trvania dohody o kapacite dostávať pravidelné platby výmenou za záväzok dodávať elektrinu v období preťaženia sústavy, ak ich na to vyzve prevádzkovateľ sústavy. Ak poskytovateľ kapacity nedodá množstvo energie požadované v súlade s jeho záväzkom dodávať kapacitu, uplatňujú sa finančné sankcie. Opatrenie je financované z odvodu, ktorý znášajú dodávatelia elektriny.

(16) Prvá aukcia sa organizovala v roku 2014 v súvislosti s dodávkou kapacity v roku 2018. Po nej nasledovali ďalšie tri aukcie v štvorročnom predstihu (ďalej len „aukcie T-4“) (v roku 2015, 2016 a 2017), jedna v jednoročnom predstihu (ďalej len „aukcia T-1“) (v roku 2017) a dve prechodné aukcie (v rokoch 2016 a 2017).

(17) V nadväznosti na rozsudok Všeobecného súdu uvedený v odôvodnení 4, proti ktorému v súčasnosti prebieha odvolacie konanie, Spojené kráľovstvo 15. novembra 2018 opatrenie pozastavilo. Spojené kráľovstvo potvrdilo, že do rozhodnutia Komisie o schválení opatrenia nedôjde prostredníctvom aukcií na trhu s kapacitou k udeleniu ďalšej pomoci a že platby za pomoc udelenú prostredníctvom aukcií, ktorá už bola poskytnutá, boli pozastavené.

(18) Napriek tomu Spojené kráľovstvo v nadväznosti na rozsudok Všeobecného súdu zaviedlo tieto opatrenia:

a) v júni 2019 sa uskutočnila náhradná aukcia T-1 na doplnenie v súvislosti s dodávkou kapacity v roku dodania 2019/2020, na základe ktorej boli uzatvorené podmienečné dohody o kapacite podmienené získaním súhlasu so štátnou pomocou a vykonaním nevyhnutných procesných krokov podľa právnych predpisov, ktorými sa vytvára trh s kapacitou;

b) naďalej sa presadzovalo plnenie dohôd o kapacite uzavretých v predchádzajúcich aukciách, aby sa v prípade kladného rozhodnutia o štátnej pomoci mohli zrealizovať pozastavené platby za kapacity poskytovateľom kapacity, ktorí plnili svoje záväzky počas obdobia zdržania sa konania;

c) dodávatelia elektriny mali v období zdržania sa konania naďalej prenášať odvod na spotrebiteľov s cieľom zaistiť, aby mohli v prípade schválenia štátnej pomoci v plnej výške a urýchlene zaplatiť neuhradené poplatky dodávateľov v súvislosti s obdobím zdržania sa konania a

d) dňa 22. júla 2019 sa začali postupy predbežného schválenia v súvislosti s aukciou T-1 (rok dodania 2020/2021), aukciou T-3 (rok dodania 2022/2023) a aukciou T-4 (rok dodania 2023/2024), pričom každá z nich sa má konať v prvom štvrťroku roku 2020.

2.2. **Právny základ a úprava riadenia**

(19) Právnym základom opatrenia je zákon Spojeného kráľovstva o energetike z roku 2013. Vykonávanie opatrenia sa riadi sekundárnymi právnymi predpismi vo forme nariadení o kapacite elektrickej energie z roku 2014, nariadení o kapacite elektrickej energie (platby dodávateľov atď.) z roku 2014 a pravidiel týkajúcich sa trhu s kapacitou.

(20) Spojené kráľovstvo pravidelne preskúmava mechanizmus trhu s kapacitou na základe spätnej väzby získanej pri každom aukčnom procese. Uskutočnilo aj viaceré verejné konzultácie s cieľom postupného zlepšovania regulačných podrobností určitých osobitných prvkov schémy. Regulačný orgán v oblasti energetiky (ďalej len „Ofgem“) takisto každoročne zbiera názory zainteresovaných strán na prípadné zmeny prevádzkových a administratívnych prvkov schémy a vykonáva zmeny pravidiel. Každých päť rokov sa navyše plánuje formálnejšie a komplexnejšie preskúmanie so zapojením vlády aj orgánu Ofgem s cieľom posúdiť, do akej miery trh s kapacitou účinne plní svoje ciele a zostáva najúčinnejšou formou zásahu na dosahovanie týchto cieľov. Medzi ciele patrí aj zváženie základných zlyhaní trhu. Preskúmanie v podstate pozostáva z týchto dvoch fáz:

a) orgán Ofgem každých päť rokov preskúmava tie oblasti koncepcie trhu s kapacitou, na ktoré sa vzťahujú pravidlá týkajúce sa trhu s kapacitou, pričom sa zaoberá účinnosťou schémy a tým, či existujúca úprava plní svoj účel, a

b) Vláda posudzuje trh s kapacitou a jeho ciele zo všeobecnejšieho pohľadu a zaoberá sa otázkou, či je trh s kapacitou v budúcnosti naďalej potrebný alebo by sa mal postupne zrušiť, ako aj rozsahom, v akom by sa mohli ciele trhu s kapacitou dosiahnuť spôsobom, ktorý si vyžaduje menšiu reguláciu. Využívajú sa pri tom informácie z každoročného interného vládneho posúdenia otázky, či sa má vykonať aukcia na trhu s kapacitou, ako aj zistenia orgánu Ofgem v prvej fáze preskúmania. V rámci tohto procesu preskúmania vláda uskutočňuje verejné konzultácie.

(21) Vláda Spojeného kráľovstva začala proces prvého preskúmania po piatich rokoch v auguste 2018 uverejnením výzvy na predkladanie dôkazov, v ktorej vyzvala na predkladanie názorov a dôkazov na vysokej úrovni v súvislosti s otázkami, ako napríklad či pretrváva potreba trhu s kapacitou, a určením akýchkoľvek prioritných oblastí, v ktorých by malo dôjsť k zmenám. V septembri 2018 uverejnil orgán Ofgem otvorený list, v ktorom žiadal o názory a dôkazy v súvislosti s tým, či pravidlá naďalej plnia svoje ciele. Záverečná správa z preskúmania po piatich rokoch vykonaného vládou Spojeného kráľovstva sa uverejnila 22. júla 2019 ([8]) a záverečná správa orgánu Ofgem sa uverejnila 31. júla 2019 ([9]). Výbor pre vedu a techniku Dolnej snemovne Spojeného kráľovstva navyše 22. augusta 2019 uverejnil správu, v ktorej sa okrem iných tém uvádza aj trh Veľkej Británie s kapacitou ([10]).

(22) Opatrenie vykonáva vláda Spojeného kráľovstva, orgán Ofgem, výkonný subjekt (spoločnosť National Grid, ďalej len „NG“), zúčtovací subjekt (nová inštitúcia vytvorená podľa zákona o energetike z roku 2013, ktorá podlieha usmerneniam a dohľadu vlády) a poskytovateľ zúčtovacích služieb (spoločnosť Elexon). V ďalšom texte sa uvádza stručný všeobecný opis ich úloh a zodpovedností.

(23) Vláda Spojeného kráľovstva zodpovedá za strategický dohľad nad trhom s kapacitou a za zmeny nariadení, ktorými sa riadi schéma, s cieľom zabezpečiť nepretržitú zodpovednosť za kľúčové aspekty koncepcie trhu s kapacitou. V nariadeniach sa upravujú napríklad všeobecné kritériá oprávnenosti na zapojenie do aukcií na trhu s kapacitou, úlohy prevádzkovateľa sústavy pri výkone trhu s kapacitou a zúčtovanie platieb.

(24) Pravidlá týkajúce sa trhu s kapacitou vytvorila vláda Spojeného kráľovstva, ale za ich vykonávanie zodpovedá orgán Ofgem (pravidlá môže zmeniť vláda Spojeného kráľovstva aj orgán Ofgem). Súčasťou pravidiel týkajúcich sa trhu s kapacitou sú technické pravidlá a postupy súvisiace s predbežným schválením a aukciami kapacity, obsah dohôd o kapacite a povinnosti subjektov, ktoré uzavreli dohody o kapacite. Pri zvažovaní zmeny pravidiel je orgán Ofgem viazaný súborom cieľov zakotvených v nariadeniach a pravidlách, čím sa zaisťuje transparentnosť a dôvera v riadenie trhu s kapacitou. Orgán Ofgem zodpovedá aj za riešenie sporov, ktoré žiadatelia predložia v súvislosti s výsledkom predbežného schválenia.

(25) Spoločnosť National Grid je prevádzkovateľom sústavy. V súvislosti s trhom s kapacitou plní výkonnú úlohu vrátane: poskytovania poradenstva ministrom, pokiaľ ide o výhľad bezpečnosti dodávok energie, a odporúčania množstva kapacity, ktorá sa má umiestniť na aukciu, aby sa splnil štandard spoľahlivosti; predbežného schvaľovania účastníkov aukcie, vykonávania aukcií kapacity a uzatvárania zmlúv (tzv. dohôd o kapacite) s úspešnými účastníkmi; vytvárania a vykonávania nových podporných postupov, ako je poskytovanie upozornení v rámci trhu s kapacitou.

(26) Vláda Spojeného kráľovstva stanovuje v sekundárnych právnych predpisoch výkonné úlohy prevádzkovateľa sústavy, ktoré sú „príslušnými požiadavkami“ a ktoré sú vynútiteľné orgánom Ofgem. To dáva vláde istotu, pokiaľ ide o to, čo sa bude vykonávať, a orgánu Ofgem jednoznačný základ pri riadení výkonnosti spoločnosti NG v rámci jeho výkonnej úlohy. Panel odborníkov v technickej oblasti poskytuje nezávislé preskúmanie odporúčania spoločnosti NG o odporúčanom množstve kapacity, ktoré sa má umiestniť na aukciu.

(27) Vláda Spojeného kráľovstva vytvorila ([11]) zúčtovací subjekt pre trh s kapacitou (spoločnosť Electricity Settlement Company) s cieľom zabezpečiť maximálnu zodpovednosť, kontrolu a riadenie procesu zúčtovania a súm

([8]) https://www.gov.uk/government/publications/capacity-market-5-year-review-2014-to-2019.
([9]) https://www.ofgem.gov.uk/publications-and-updates/report-our-five-year-review-capacity-market-rules-and-forward-work-plan.
([10]) https://publications.parliament.uk/pa/cm201719/cmselect/cmsctech/1454/145402.htm.
([11]) V zákone o energetike z roku 2013 sa ministrovi zveruje právomoc prijímať nariadenia a pravidlá, ktorými sa vytvára trh s kapacitou. V oddiele 28 ods. 4 písm. g) zákona o energetike z roku 2013 sa ministrovi zveruje právomoc prijímať nariadenia o zúčtovacom subjekte s cieľom vykonávať zúčtovanie platieb za kapacity alebo stimulov v oblasti kapacity. V nariadeniach, ktorými sa vytvára trh s kapacitou, sa ministrovi ukladá povinnosť vymenovať zúčtovací subjekt (nariadenie 80 nariadení o kapacite elektrickej energie z roku 2014). Minister v súlade s touto povinnosťou vymenoval spoločnosť Electricity Settlement Company (ďalej len „ESC“).

uhradených podľa dohôd o kapacite ([12]). Zúčtovací subjekt je súkromná akciová spoločnosť, ktorej jediným akcionárom je vláda ([13]). Zodpovedá za vytvorenie vlastnej vnútornej správy a riadenia tak, aby bol schopný plniť svoje povinnosti, ale vláda si nad ním zachováva celkovú kontrolu ([14]).

(28) Vláda Spojeného kráľovstva vo februári 2013 prostredníctvom *Úradného vestníka Európskej únie* oznámila rozhodnutie zmluvne zveriť úlohy spoločnosti Elexon Ltd. Spoločnosť Elexon funguje ako poskytovateľ zúčtovacích služieb a zodpovedá za vykonávanie výpočtov a určenie platieb za kapacitu. Úloha spoločnosti Elexon ako poskytovateľa zúčtovacích služieb je podobná ako úloha, ktorú v súčasnosti plní podľa kódexu o vyrovnávaní a zúčtovaní, ale má viac obmedzení. V zmluve medzi zúčtovacím subjektom a spoločnosťou Elexon sa uvádzajú podrobnosti služby, ktorá sa má poskytnúť, náklady na túto službu a úprava monitorovania výkonnosti.

2.3. **Príjemcovia**

2.3.1. *Oprávnenosť*

(29) Poskytovatelia kapacity sa na trhu s kapacitou zúčastňujú na základe tzv. jednotiek na trhu s kapacitou (Capacity Market Units, ďalej len „CMU“). Práve na úrovni CMU sa podávajú žiadosti o predbežné schválenie, uzatvárajú sa dohody o kapacite, vymedzujú sa povinnosti, ktoré sa uplatňujú v obdobiach preťaženia sústavy, a počítajú sa sankcie, resp. platby za nadmerné dodávky. Zúčastniť sa môžu výrobcovia (existujúci a noví), prevádzkovatelia prepojovacích vedení, poskytovatelia v oblasti uskladnenia a poskytovatelia v oblasti riadenia odberu.

(30) Výrobné jednotky (vymedzujú sa prostredníctvom týchto kritérií: poskytovanie elektriny, schopnosť nezávislej kontroly, čistý výkon meraný meračom s polhodinovým meraním a kapacita pripojenia prevyšujúca 2 MW) sa môžu zúčastniť samostatne ako jedna CMU alebo sa agregovať s inými oprávnenými výrobnými jednotkami za týchto podmienok:

a) všetky jednotky sú súčasťou tej istej obchodnej jednotky (t. j. elektrárne) alebo

b) všetky jednotky sú k sústave pripojené v tom istom hraničnom bode, teda na tom istom mieste, ale neuplatňuje sa koncepcia obchodnej jednotky, alebo

c) agregovaná kapacita všetkých jednotiek je medzi minimálnou prahovou hodnotou (2 MW) a hodnotou 50 MW (rozpätie účinne začlenenej výroby na viacerých miestach).

(31) CMU v oblasti riadenia odberu sa vymedzujú prostredníctvom záväzku znížiť odber. Poskytovateľ v oblasti riadenia odberu sa vymedzuje ako i) priamy odberateľ elektriny; ii) subjekt, ktorý vlastní odberateľa elektriny alebo iii) subjekt, ktorý má nad odberateľom elektriny zmluvnú kontrolu v oblasti riadenia odberu. Záväzok musí viesť k tomu, aby odberateľ elektriny znížil svoj dovoz elektriny (meraný meračom s polhodinovým meraním) a/alebo aby vyvážal elektrinu, ktorú vyrába pomocou výrobných jednotiek, ktoré má na mieste a ktoré mu patria. Poskytovatelia v oblasti riadenia odberu sa môžu zúčastniť samostatne ako jedna CMU alebo sa agregovať s inými jednotkami. Každá zložka musí byť navyše pripojená k meraču s polhodinovým meraním a celková kapacita riadenia odberu musí byť v rozmedzí od 2 MW do 50 MW. V tabuľke 1 sú uvedené výsledky výkonnosti v oblasti riadenia odberu na aukciách, ktoré sa uskutočnili pred júlom 2019.

([12]) Pozri článok 40 ods. 1 nariadení o kapacite elektrickej energie z roku 2014: „Poskytovateľ kapacity (ďalej len ‚C‘) je oprávnený […] prijať od zúčtovacieho subjektu platbu za kapacitu určenú v súlade s týmto nariadením za každý mesiac v roku dodania (ďalej len ‚mesiac M‘) v súvislosti s CMU s vyčlenenou kapacitou, v prípade ktorej bol C poskytovateľom kapacity počas mesiaca M.“

([13]) Spoločnosť Electricity Settlement Company (ďalej len „ESC“) bola zapísaná v marci 2014 ako akciová spoločnosť, ktorú v celom rozsahu vlastní minister a koná ako jej jediný akcionár. Potvrdenie o vykonaní zápisu spoločnosti ESC a jej zakladajúce dokumenty vrátane stanov akciovej spoločnosti sú verejne dostupné na tejto adrese: https://beta.companieshouse.gov.uk/company/08961281/filing-history?page=2.

([14]) Ako jediný akcionár spoločnosti ESC si minister ponecháva určitú celkovú kontrolu v rámci krokov, ktoré môžu prijať akcionári spoločnosti, napríklad v rámci prijatia osobitných uznesení. Minister navyše môže v prípade potreby zmeniť spôsob, akým zúčtovací subjekt plní svoje úlohy vo vzťahu k trhu s kapacitou, využiť právomoc prijímať nariadenia zverenú zákonom o energetike z roku 2013 a zmeniť nariadenia, ktoré sa uplatňujú na zúčtovací subjekt. Využitie tejto právomoci prijímať nariadenie si vyžaduje schválenie parlamentu. Za najvážnejších okolností môže minister jednostranne odvolať predsedu predstavenstva spoločnosti ESC a v nariadení 80 nariadení o kapacite elektrickej energie z roku 2014 sa stanovuje, že minister môže odvolať zúčtovací subjekt.

Tabuľka 1

Výkonnosť v oblasti riadenia odberu na aukciách kapacity, ktoré sa uskutočnili pred júlom 2019

	Vstupy do aukcie (v MW)	Získané dohody (v MW)
Aukcia T-4 v roku 2014	603	174
Aukcia T-4 v roku 2015	673	456
Aukcia T-4 v roku 2016	1 798	1 411
Aukcia T-4 v roku 2017	2 246	1 206
Aukcia T-4 v roku 2018 ([1]) (pozast.)	2 618	neuplatňuje sa
Aukcia T-1 v roku 2017	1 283	443
Aukcia T-1 v roku 2018 (pozast.)	2 124	neuplatňuje sa
Aukcia T-1 v roku 2019 (podmienečná)	1 333	203
Prechodná aukcia v roku 2015	619	475
Prechodná aukcia v roku 2016	373	312

([1]) Aukcie T-1 a T-4 boli v roku 2018 pozastavené v nadväznosti na rozsudok Všeobecného súdu vo veci T-793/14. Kapacita uvedená ako „Vstupy do aukcie“ predstavuje množstvo kapacity, ktoré na začiatku úspešne prešlo predbežným schválením v súvislosti s týmito budúcimi aukciami (časť mohla vypadnúť pred samotnou aukciou), pozri odkaz na „pozast.“ v texte.

(32) Z trhu s kapacitou sú vylúčení poskytovatelia kapacity, ktorí už prijímajú podporu z iných opatrení. Zúčastňovať sa na trhu s kapacitou nie sú oprávnení títo poskytovatelia:

a) elektrárne s nízkouhlíkovou výrobou, ktoré sú podporované prostredníctvom rozdielových zmlúv alebo výkupných sadzieb malého rozsahu;

b) výrobcovia energie z obnoviteľných zdrojov, ktorí sú podporovaní prostredníctvom povinnosti využitia energie z obnoviteľných zdrojov, ak sa nerozhodnú vzdať sa prijímania platieb v súvislosti s povinnosťou využitia energie z obnoviteľných zdrojov (môžu sa zúčastniť, keď uplynie platnosť ich zmlúv o povinnosti využitia energie z obnoviteľných zdrojov);

c) elektrárne, ktoré prijímajú stimul v oblasti tepla z obnoviteľných zdrojov, a to z dôvodu, že tento stimul bol navrhnutý, aby dopĺňal povinnosť využitia energie z obnoviteľných zdrojov a rozdielové zmluvy v oblasti obnoviteľných zdrojov energie;

d) elektrárne, ktoré prijímajú finančné prostriedky z komercializačnej súťaže Spojeného kráľovstva v oblasti zachytávania a ukladania oxidu uhličitého [Carbon Capture and Storage (CCS) Commercialisation Competition], pretože rozdielové zmluvy v oblasti zachytávania a ukladania oxidu uhličitého boli vytvorené s cieľom poskytnúť elektrárňam dodatočnú podporu na to, aby boli schopné udržať sa na trhu;

e) technológie, ktoré prijímajú finančné prostriedky z „rezervy EÚ pre nových účastníkov 300“ zameranej na podporu vzniku nízkouhlíkových technológií, ako je zachytávanie a ukladanie oxidu uhličitého a prílivová energia, pretože sú oprávnené aj na prijímanie podpory podľa rozdielových zmlúv;

f) elektrárne, s ktorými spoločnosť NG uzavrela zmluvu na 15 rokov, ktorou sa stali súčasťou krátkodobej prevádzkovej rezervy (ďalej len „dlhodobí poskytovatelia krátkodobej prevádzkovej rezervy“), bezprostredne pred prijatím prvých politických návrhov v oblasti reformy trhu s elektrinou v roku 2010 a ktoré sa rozhodli túto zmluvu zachovať.

(33) Spoločnosti, ktoré sa zapojili do systému podnikových investícií (Enterprise Investment Scheme, EIS) a systému investičného fondu pre rizikový kapitál (Venture Capital Trust, VCT), sa môžu zúčastniť na trhu s kapacitou, ale podliehajú testu s cieľom zabezpečiť, aby sa im neposkytli „dvojité dotácie“ (s cieľom predísť kumulácii štátnej pomoci).

(34) Hoci priama účasť zahraničných kapacít nie je povolená, prevádzkovatelia prepojovacích vedení sú oprávnení zúčastniť sa na trhu s kapacitou od druhej aukcie, ktorá sa uskutočnila v roku 2015, ako CMU za rovnakých podmienok ako výrobcovia so sídlom vo Veľkej Británii a poskytovatelia v oblasti riadenia odberu, pričom podliehajú v podstate rovnakému režimu odmien a sankcií a ich kapacita je znížená tak, aby odrážala ich príspevok k bezpečnosti dodávok energie ([15]). V tabuľke 2 sa uvádza účasť CMU, ktoré sú prevádzkovateľmi prepojovacích vedení, na doterajších aukciách.

Tabuľka 2

Účasť CMU, ktoré sú prevádzkovateľmi prepojovacích vedení, na doterajších aukciách

Druh aukcie	T-4				T-1	
Rok aukcie	2015	2016	2017	2018 (pozast.)	2018 (pozast.)	2019 (podm.)
Rok dodania	2019/2020	2020/2021	2021/2022	2022/2023	2019/2020	2019/2020
Počet CMU, ktoré sú prevádzkovateľmi prepojovacích vedení a úspešne prešli predbežným schválením	3	5	6	8	3	3
Počet úspešných CMU, ktoré sú prevádzkovateľmi prepojovacích vedení	2	4	6	neuplatňuje sa	neuplatňuje sa	3
Z toho novovybudované	0	0	3	neuplatňuje sa	neuplatňuje sa	1
Z toho existujúce	2	4	3	neuplatňuje sa	neuplatňuje sa	2
Kapacita úspešných CMU, ktoré sú prevádzkovateľmi prepojovacích vedení (v GW)	1,86	2,34	4,56	neuplatňuje sa	neuplatňuje sa	1,025

(35) Rozhodnutím z roku 2014 sa udelilo povolenie nezahŕňať kapacitu prepojenia do prvej aukcie (v decembri 2014) z dôvodu týchto obmedzení:

a) Kapacita, ktorá sa mala zaobstarať: Bola potrebná nová metodika výpočtu zníženia, pokiaľ ide o príspevok prevádzkovateľov prepojovacích vedení v aukcii. Bola potrebná užšia spolupráca s inými členskými štátmi pri posudzovaní primeranosti výroby, aby sa odstránilo potenciálne parazitovanie v prípadoch, keď majú krajiny rôzne štandardy spoľahlivosti.

b) Predbežné schválenie: V tom čase nebolo možné, aby výkonný subjekt v prípade zahraničného poskytovateľa kapacity nezávisle vykonával fázu predbežného schválenia. Bola by potrebná spolupráca so zahraničnými PPS pri meraní a overovaní, testovací dispečing a platformy na výmenu údajov.

c) Aukcia: Ak by sa na aukcii mohla zúčastniť zahraničná kapacita, vznikli by príležitosti na špekulácie. Bola by potrebná nová metodika, aby sa množstvo zahraničnej kapacity obmedzilo do výšky zníženej kapacity prevádzkovateľa prepojovacích vedení. Prahová hodnota pre subjekt, ktorý prijíma cenu, sa navyše na inom trhu pravdepodobne líšila, čo znamená, že aukčná zúčtovacia cena stanovená vo Veľkej Británii by nemusela byť vhodná pre kapacitu na inom trhu a mohlo dôjsť k tomu, že by bola nevyhnutná zónová aukcia.

([15]) Koeficient zníženia je koeficient, ktorý sa uplatní na kapacitu CMU predloženú do aukcie kapacity s cieľom odvodiť jej zníženú kapacitu. Všetka kapacita ponúknutá na trhu s kapacitou sa musí znížiť, aby sa prispôsobila riziku, že časť kapacity alebo celá kapacita nebude v prípade preťaženia sústavy dostupná. V prípade prevádzkovateľov prepojovacích vedení navyše určuje koeficienty zníženia individuálne pre každého prevádzkovateľa minister na základe posúdenia technickej spoľahlivosti a analýzy pravdepodobných tokov v danej krajine v čase preťaženia sústavy.

d) Dodávky: V rámci povinnosti dodávok sa od výrobcov vyžaduje, aby vyrábali, keď je v predstihu štyroch hodín vydané upozornenie trhu s kapacitou. Na inom trhu by to mohlo viesť k dispečingu mimo prednostného poradia a spôsobiť narušenie trhu ([16]). To by Spojenému kráľovstvu neprinieslo výhodu dodatočnej bezpečnosti dodávok energie vo svete, kde je prepojenie trhu plne vykonané a toky elektriny už reagujú na stanovovanie cien v čase nedostatočnej ponuky.

(36) Iba v roku 2014 v neprítomnosti priamej účasti kapacity prepojenia sa očakávaný príspevok prevádzkovateľov prepojovacích vedení v období preťaženia sústavy Veľkej Británie odrazil v množstve kapacity umiestnenej na aukciu. Ak by sa napríklad očakávalo, že v období preťaženia sústavy Veľkej Británie bude k dispozícii 1 GW dovozu, množstvo kapacity umiestnenej do aukcie na trhu s kapacitou by sa znížilo o 1 GW. Keď spoločnosť NG odporúčala cieľ aukcie T-4 na rok dodania 2018/2019, spočiatku príspevok prevádzkovateľov prepojovacích vedení, ktorí nie sú súčasťou trhu s kapacitou, posúdila na úrovni nula (pohyblivý), ale následne ho na účely aukcie T-1 zrevidovala na čistý príspevok na úrovni 2,1 GW.

2.3.2. *Postup predbežného schválenia*

(37) Účasť na trhu s kapacitou nie je povinná. Všetka licencovaná, oprávnená kapacita sa však musí zúčastniť na postupe predbežného schválenia, a to aj vtedy, keď poskytovatelia nemajú v úmysle predkladať ponuky. Účelom postupu predbežného schválenia je zaistiť, aby mohli účastníci aukcie dodať kapacity, ktoré ponúkajú, a prevádzkovateľ sústavy mohol prispôsobiť množstvo kapacity, ktorá sa má umiestniť na aukciu, na základe objemu kapacity, pri ktorej sa poskytovateľ rozhodne nezúčastniť na aukcii.

(38) Na oprávneného poskytovateľa kapacity, ktorý sa rozhodne nezúčastniť na aukcii kapacity, sa nevzťahujú sankcie trhu s kapacitou za nedodanie a takýto poskytovateľ nie je ani oprávnený na nijakú platbu za nadmernú dodávku. Pri týchto kapacitách je možné znovu sa zúčastniť na nasledujúcich aukciách a na sekundárnom trhu. Pokiaľ ide o neoprávnené elektrárne, množstvo umiestnené na aukciu sa zníži, aby sa v ňom zohľadňovalo množstvo kapacity elektrární, ktoré sa rozhodli nezúčastniť.

(39) S cieľom zaistiť, aby bola na daný rok dodania pripravená spoľahlivá kapacita, vykonáva prevádzkovateľ sústavy v rámci predbežného schválenia kontroly pred aukciou, aby potvrdil oprávnenosť a účastnícky status všetkých potenciálnych poskytovateľov kapacity. Požiadavky predbežného schválenia sa v prípade rôznych druhov kapacity líšia (napr. v prípade výroby a riadenia odberu).

(40) V rámci žiadosti o predbežné schválenie musia žiadatelia splniť všeobecné a osobitné požiadavky predbežného schválenia, ktoré sa líšia podľa toho, či ide o existujúcu alebo potenciálnu výrobnú jednotku, alebo o jednotku riadenia odberu. Medzi všeobecné požiadavky patria základné administratívne údaje (kontaktné údaje, stav licencie, podniková štruktúra, miesto a rôzne vyhlásenia riaditeľov), pričom existujúce výrobné jednotky musia preukázať aj svoju historickú výkonnosť. Potenciálne jednotky musia predložiť dôkazy o stavebnom povolení a dohode o pripojení, podrobný plán výstavby a údaje o očakávaných kapitálových výdavkoch v súvislosti s trvaním dohody o kapacite, ktorú sa usilujú získať. Takisto sa vyžaduje, aby predložili úverovú podporu (t. j. kolaterál alebo „zábezpeku ponuky“) ako prejav vážneho postoja k účasti na aukcii a k realizácii fungujúcej jednotky do začiatku daného roka dodania.

(41) V prípade novej výroby a nepotvrdeného riadenia odberu (na rozdiel od potvrdeného riadenia odberu ([17])) sa vyžaduje predloženie zábezpeky ponuky vo výške 5 000 GBP (asi 5 650 EUR) za megawatt pri aukciách v štvorročnom a jednoročnom predstihu a zábezpeky ponuky vo výške 500 GBP (asi 565 EUR) za megawatt pri prechodných aukciách. Pokiaľ ide o riadenie odberu, v opatrení sa stanovuje, že zábezpeka ponuky prepadne pomerne k objemu kapacity, ktorú prevádzkovatelia v oblasti riadenia odberu v skutočnosti nedodali, a to za predpokladu, že poskytnú aspoň 90 % objemu kapacity, ktorý sa zaviazali dodať. Hoci prevádzkovatelia v oblasti riadenia odberu môžu na dosiahnutie minimálnej prahovej hodnoty 2 MW agregovať viaceré miesta, treba poznamenať, že sú povinní zaplatiť zábezpeku ponuky za celý objem 2 MW, aj keď iba malá časť tohto objemu predstavuje nepotvrdenú kapacitu riadenia odberu. Podľa Spojeného kráľovstva môže byť CMU potvrdená iba ako jedna jednotka, potvrdená v ten istý deň v tom istom zúčtovacom období. Touto požiadavkou potvrdenia jednotky by sa malo minimalizovať riziko špekulácií. V opačnom prípade by mohli žiadatelia získať potvrdenie v rôznych časoch a vytvoriť jednotku, ktorá by nemusela byť schopná spoločného výkonu v prípade preťaženia sústavy, čo by viedlo k ohrozeniu bezpečnosti dodávok energie.

([16]) Povinnosť poskytovať kapacitu (t. j. riziko sankcie) v rámci trhu s kapacitou môže stimulovať zahraničnú elektráreň, aby predávala elektrinu radšej do Spojeného kráľovstva ako na svojom vnútroštátnom trhu, a to ešte za nižšiu cenu, ako sú jej hraničné náklady. Toto je v rozpore s prednostným poradím, v ktorom by účastníci trhu predávali svoju elektrinu iba na základe hraničných nákladov.

([17]) Potvrdené riadenie odberu sa od nepotvrdeného líši tým, že jeho kapacity boli potvrdené osvedčením o teste riadenia odberu, ktoré danej CMU v oblasti riadenia odberu vydal výkonný subjekt (spoločnosť National Grid).

(42) Po konzultácii v marci 2016 vláda Spojeného kráľovstva zvýšila zábezpeku ponuky pred aukciou v prípade novovybudovanej výroby na 10 000 GBP/MW, aby pomohla plne zabezpečiť vznik zodpovednosti za úhradu zvýšeného stornovacieho poplatku, ako aj odradiť špekulatívne žiadosti, a to tým, že sa vyžaduje vyššia úroveň záväzku pred aukciou. Zábezpeka ponuky pred aukciou v prípade nepotvrdeného riadenia odberu sa však ponechala na úrovni 5 000 GBP/MW v nadväznosti na spätnú väzbu zainteresovaných strán počas konzultácie, podľa ktorej je pre agregátorov v oblasti riadenia odberu porovnateľne drahšie zabezpečiť si u veriteľov úverové krytie.

(43) Prevádzkovateľ sústavy pred obdobím predbežného schválenia uverejňuje koeficienty zníženia špecifické pre danú technológiu. V prípade väčšiny technologických tried sa tieto koeficienty zakladajú na historickej výkonnosti druhu triedy za posledných sedem rokov a predstavujú priemerný očakávaný príspevok elektrární v obdobiach preťaženia sústavy podľa jednotlivých technológií. Pri niektorých triedach, kde historické dôkazy chýbajú alebo sú menej relevantné, sa ako spoľahlivé vodidlo na odhad budúcej výkonnosti používa odlišná metodika (napr. v prípade prevádzkovateľov prepojovacích vedení alebo inovatívnych technológií, ako je uskladňovanie energie s využitím batérií). Príslušné koeficienty sa uplatňujú na všetky elektrárne s konkrétnou technológiou bez ohľadu na ich vek alebo stav. Poskytovatelia kapacity, ktorí uspejú na aukcii kapacity, dostanú platby (vo výške aukčnej zúčtovacej ceny) v pomere k ich koeficientu zníženia vynásobenému ich kapacitou pripojenia (objem, ktorý im ich fyzické pripojenie k sieti umožní vyviezť do sústavy). Jedným z účelov režimu sankcií je doladiť úroveň platieb z tejto úrovne odhadovanej výkonnosti na úroveň skutočnej výkonnosti jednotlivých elektrární.

2.4. **Aukčný proces**

2.4.1. *Stanovenie množstva kapacity, ktorá sa má umiestniť na aukciu*

(44) Rozhodnutie o tom, či sa majú organizovať aukcie kapacity, sa prijíma raz ročne a vychádza z nezávislého posúdenia kapacity elektrickej energie vykonaného prevádzkovateľom sústavy. Spoločnosť NG sa zameriava na nasledujúcich 15 rokov, posudzuje pravdepodobný vývoj budúcej kapacitnej rezervy, príspevok kapacity prepojenia a riadenia odberu a odporúča množstvo kapacity, ktoré je potrebné na dodržiavanie štandardu trvalej spoľahlivosti. Týmto spôsobom môže vláda raz za rok posúdiť, či je potrebná aukcia kapacity.

(45) Rozhodnutie o tom, na aké množstvo kapacity sa majú uzavrieť zmluvy v rámci každej aukcie kapacity, vychádza zo štandardu trvalej spoľahlivosti. Štandard spoľahlivosti je objektívna úroveň bezpečnosti dodávky elektriny a predstavuje základ pre stanovenie krivky odberu pred každou aukciou kapacity.

(46) Spojené kráľovstvo poznamenáva, že žiadna elektrizačná sústava nie je spoľahlivá na 100 % a vždy existuje určitý kompromis medzi nákladmi na poskytovanie dodatočnej záložnej kapacity a dosiahnutou úrovňou spoľahlivosti. Stanovenie štandardu spoľahlivosti umožňuje uplatniť tento kompromis, pretože sa ním určuje bod, v ktorom sú výhody dodatočnej bezpečnosti prevážené nákladmi na poskytovanie kapacity. Jeho cieľom je zabezpečiť investorom a účastníkom trhu zrozumiteľnosť dlhodobých cieľov vlády v oblasti bezpečnosti dodávok energie a pomôcť znížiť náklady spotrebiteľov. Jeho cieľom je takisto zabezpečiť, aby vláda nemohla uzatvárať zmluvy na vyššiu úroveň kapacity, ako je hospodársky efektívne, čím sa predchádza nadmernému obstarávaniu kapacity vo Veľkej Británii.

(47) Vláda Spojeného kráľovstva stanovila štandard trvalej spoľahlivosti pre trh Veľkej Británie s elektrinou, ktorý sa rovná očakávanému výpadku zaťaženia na úrovni troch hodín za rok. To sa premieta do úrovne bezpečnosti systému vo výške 99,97 %. Očakávaný výpadok zaťaženia je počet hodín, resp. období za rok, v ktorom sa z dlhodobého hľadiska štatisticky očakáva, že dodávky neuspokoja odber, a ktorý odráža hospodársky efektívnu úroveň kapacity. Štandard spoľahlivosti bol stanovený na trvalom základe, ale v prípade potreby bude mať vláda príležitosť na jeho preskúmanie.

(48) Prevádzkovateľ sústavy každý rok stanovuje, aké množstvo kapacity je potrebné na splnenie štandardu spoľahlivosti, a do 30. mája poskytuje vláde poradenstvo v rámci správy o kapacite elektrickej energie. Odporúčanie v súvislosti s množstvom kapacity, na ktoré sa má uzavrieť zmluva v rámci aukcií kapacity, aby bol splnený štandard spoľahlivosti, vychádza z posúdenia rôznych scenárov spoločnosťou NG týkajúcich sa úrovne odberu a množstva kapacity poskytnutého elektrárňami, ktoré nie sú oprávnené na platby za kapacitu, napr. v prípade nízkouhlíkovej výroby. Na základe toho vydá spoločnosť NG odporúčanie, či je potrebné zabezpečiť kapacitu na daný rok dodania prostredníctvom trhu s kapacitou a v akom množstve. Správu spoločnosti NG preskúmava nezávislý panel odborníkov v technickej oblasti, ktorý vláde poskytne poradenstvo o spoľahlivosti analýzy a odporúčaní.

(49) Prevádzkovateľ sústavy využíva rad scenárov odberu, ako aj citlivostné analýzy zohľadňujúce neistoty, ktoré sa týkajú počasia, dostupnosti elektrární, tokov prepojovacích vedení a úrovní začlenenej výroby. Prevádzkovateľ sústavy potom odpočíta kapacitu, ktorá sa nemôže zúčastniť na aukcii (napríklad elektrárne s nízkymi emisiami uhlíka, ktoré sú podporované z iných zdrojov), a kapacitu, v prípade ktorej sú uzavreté platné dohody o kapacite (napr. keď poskytovateľ kapacity uzavrel viacročnú zmluvu, ktorá sa vzťahuje aj na príslušný rok dodania).

(50) Prevádzkovateľ sústavy potom použije metodiku „spoľahlivej optimalizácie“, ktorou sa minimalizuje najhorší možný výsledok z hľadiska nákladov na kapacitu a neuspokojeného dopytu v rôznych scenároch a citlivostných analýzach. Výsledkom modelovania je súbor možností zaobstarania konkrétneho množstva a odporúčanie.

(51) V oznámení z roku 2014 Spojené kráľovstvo uviedlo prognózu rozsahu kapacity, ktorá sa má zaobstarať a ktorá by mohla byť potrebná v období od roku 2018 do roku 2030. Táto prognóza je znázornená na obrázku 1. Na obrázku 2 sa uvádza aktualizovaná prognóza z decembra 2018.

Obrázok 1

Odhad z roku 2014 v súvislosti s kapacitou, ktorá sa má zaobstarať pri rôznych scenároch (v GW)

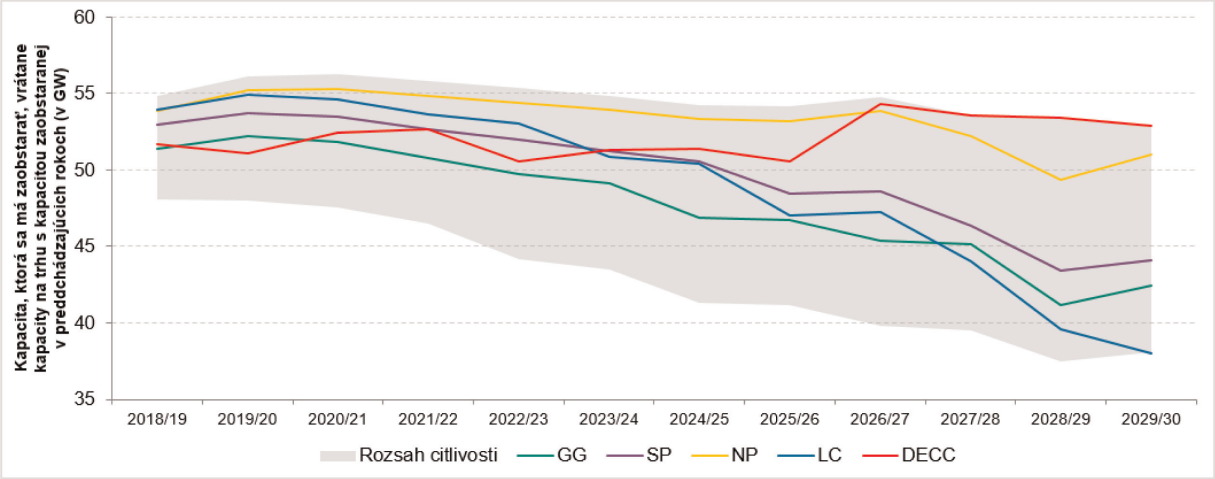

Obrázok 2

Odhad z roku 2018 v súvislosti s kapacitou, ktorá sa má zaobstarať pri rôznych scenároch (v GW)

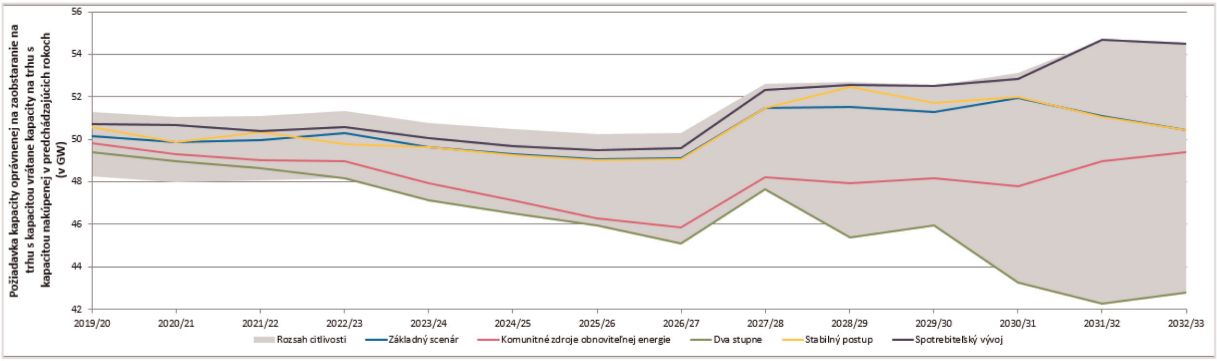

(52) Konečné rozhodnutie o tom, koľko kapacity sa má zaobstarať v rámci každej aukcie, prijme vláda na základe krivky odberu, ktorá sa odvodzuje v súlade metodikou stanovenou v nasledujúcich odôvodneniach.

(53) Vďaka krivke odberu má vláda istú flexibilitu, pokiaľ ide o množstvo kapacity, na ktoré sa má v jednotlivých rokoch uzavrieť zmluva, v závislosti od nákladov. Klesajúca krivka odberu umožňuje kompromis medzi spoľahlivosťou a nákladmi, aby sa v danom roku zaobstaralo menej kapacity, ak je cena veľmi vysoká. Takisto pomáha zmierniť riziko špekulácií, pretože sa ňou stanovuje strop aukčnej ceny a poskytuje flexibilita zaobstarať menej kapacity v prípade, že cena je vysoká. Oba tieto faktory obmedzujú príležitosti účastníkov tlačiť ceny nahor uplatňovaním trhovej sily.

(54) Vláda uverejňuje krivku odberu pred každou aukciou kapacity. Krivkou odberu sa udáva vzťah medzi cenou kapacity a množstvom kapacity v aukcii, ktoré požaduje prevádzkovateľ sústavy. Každá krivka odberu vychádza z úrovne cieľovej kapacity, ktorá sa musí dosiahnuť, aby sa splnil štandard spoľahlivosti určený prevádzkovateľom sústavy, a z odhadu primeraných nákladov na novú kapacitu (ďalej len „čisté náklady na nový vstup“). Priesečník tejto cieľovej kapacity a čistých nákladov na nový vstup určuje jeden bod na krivke odberu. Na obrázku 3 je zobrazený príklad krivky odberu kapacity.

Obrázok 3

Ilustračná krivka odberu kapacity

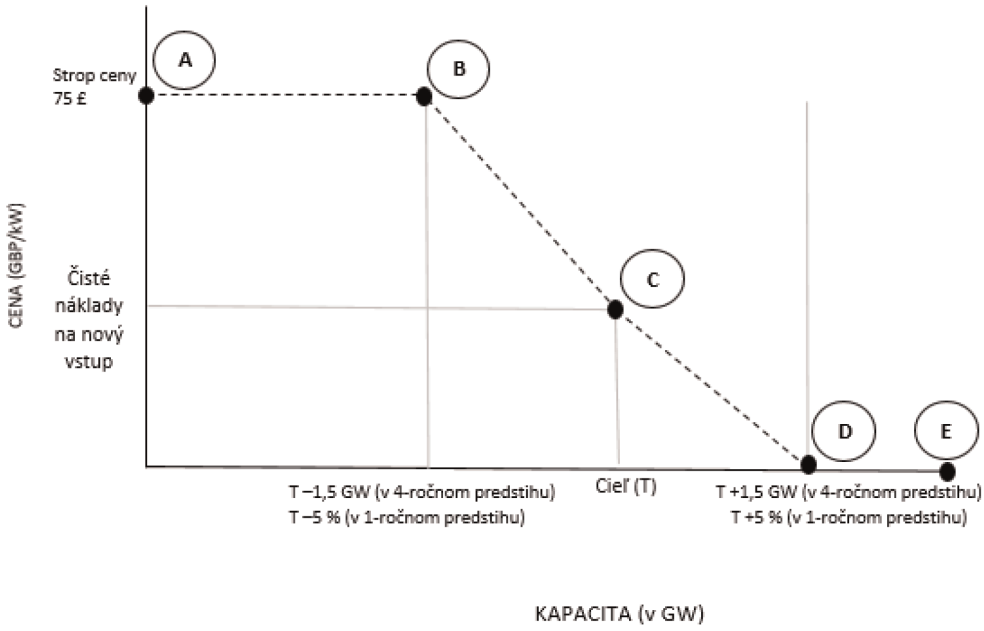

Zdroj: orgány Spojeného kráľovstva.

(55) Čisté náklady na nový vstup sa určujú na základe očakávanej zúčtovacej ceny za kapacitu v aukcii a v prípade potreby sa pri každej aukcii revidujú, napríklad na základe nových odhadovaných nákladov na projektantské služby pri novovybudovaných kapacitách alebo na základe informácií získaných v predchádzajúcich aukciách. Náklady na nový vstup vychádzajú z odhadov kapitálových nákladov na novovybudovanú kapacitu uvedených v správe ([18]), ktorú si dali vypracovať orgány Spojeného kráľovstva, za predpokladu minimálnej miery návratnosti na úrovni 7,5 % a obdobia návratnosti 25 rokov.

(56) Okrem úrovne cieľovej kapacity a čistých nákladov na nový vstup medzi ďalšie kľúčové parametre krivky odberu patria: strop aukčnej ceny (maximálna cena, za ktorú je vláda ochotná zaobstarať kapacitu), prahová hodnota pre subjekt, ktorý prijíma cenu (maximálna cena, za akú môžu existujúce elektrárne ponúknuť kapacitu na dražbe ([19])), a minimálna úroveň dodávok, ktorá je potrebná na uskutočnenie aukcie (minimálna súťažná požiadavka). Vláda potvrdzuje konečné aukčné parametre pre každú aukciu kapacity bezprostredne pred začatím príslušného obdobia predbežného schvaľovania.

(57) Stropom aukčnej ceny sa určuje najvyšší bod krivky odberu, t. j. cena, pri ktorej dosiahnutí sa už na aukciu nebude umiestňovať žiadna ďalšia kapacita. Účelom cenového stropu je ochrana britských spotrebiteľov pred nepredvídanými problémami s aukciou, ako je nedostatok konkurencie alebo zneužitie trhovej sily účastníkmi. Ak by sa však stanovil príliš nízky strop aukčnej ceny, podľa britských orgánov by to mohlo odradiť uchádzačov a zmenšiť

([18]) *Electricity generation cost model. 2013 update of non-renewable technologies* (Model nákladov na výrobu elektriny. Aktualizácia z roku 2013 pre technológie v oblasti energie z neobnoviteľných zdrojov), apríl 2013. Vypracovala spoločnosť Parsons Brinckerhoff pre ministerstvo energetiky a zmeny klímy. Číslo PIMS: 3512649A.

([19]) Pozri odôvodnenia 70 a 71.

konkurenciu, preto je dôležité, aby bol cenový strop stanovený na úrovni, ktorá podporuje konkurenciu na aukcii kapacity a umožňuje, aby sa na trhu stanovila efektívna cena za novú kapacitu na základe posúdenia rizík a potenciálnej návratnosti na trhu s elektrinou a trhu s kapacitou zo strany účastníkov. Dosiahnutie správnej úrovne cenového stropu závisí od posúdenia stupňa neistoty v súvislosti s ústredným odhadom čistých nákladov na nový vstup.

(58) V roku 2014 vláda Spojeného kráľovstva stanovila cenový strop na úrovni 75 GBP/kW. Spojené kráľovstvo vysvetlilo, že tento cenový strop je vyšší ako modelová zúčtovacia cena na aukcii v rade vierohodných scenárov, nie je však taký vysoký, aby mohli elektrárne uplatňovať významnú trhovú silu, ak dôjde k obmedzenej účasti novovybudovaných kapacít. Takisto koná s cieľom zabezpečiť, aby sa poskytovateľ novovybudovanej kapacity nemohol vo svojej ponuke na aukcii snažiť získať späť celé fixné náklady. Aby bol projekt schopný fungovania, musí aspoň čiastočne zohľadniť príjmy z trhu s energiou a platby v rámci trhu s kapacitou nad rámec počiatočného trvania zmluvy.

(59) Vláda má pred aukciou aj ďalšiu možnosť, ako sa presvedčiť, že na aukcii je dostatočná konkurencia. Strany, ktoré úspešne prešli predbežným schválením a môžu sa zúčastniť na aukcii, sa musia dva týždne pred aukciou vyjadriť, či na aukcii ponúknu kapacitu. Vláda potom môže preskúmať zoznam jednotiek kapacity, ktoré sa zúčastnia na aukcii, napríklad vzhľadom na objem a ponúkané dodávky, zmes technológií a vlastníctvo ponúknutých jednotiek, a môže aukciu zrušiť, ak nie je presvedčená, že v procese bude dostatočná konkurencia na to, aby sa dosiahla hodnota pre spotrebiteľov.

2.4.2. *Frekvencia a formát aukcií*

(60) Aukcia kapacity sa koná každý rok v súvislosti s dodávkou o štyri roky neskôr: napr. aukcia v roku 2014 sa týkala dodávky v rokoch 2018/2019, pričom rok dodania trval od 1. októbra 2018 do 30. septembra 2019. Od vykonania opatrenia v roku 2014 sa uskutočnili štyri aukcie v štvorročnom predstihu, a to v rokoch 2014, 2015, 2016 a 2017. Aukcia v štvorročnom predstihu naplánovaná na rok 2018 s dodávkou v roku 2022 bola Spojeným kráľovstvom pozastavená v nadväznosti na zrušenie rozhodnutia Komisie z roku 2014 rozsudkom Všeobecného súdu. S cieľom zabezpečiť dodávku v roku 2022 orgány Spojeného kráľovstva v decembri 2018 uviedli, že v rámci oznámeného opatrenia v roku 2019 výnimočne zorganizujú aukciu v trojročnom predstihu [pozri odôvodnenie 18 písm. d)].

(61) Ďalšia aukcia v jednoročnom predstihu sa organizuje v roku, ktorý bezprostredne predchádza roku dodania hlavnej aukcie. Proces stanovenia krivky odberu v prípade tejto aukcie je rovnaký ako pri hlavnej aukcii (aukcii v štvorročnom predstihu) – konečné rozhodnutie prijíma vláda na základe analýzy poskytnutej prevádzkovateľom sústavy. Aukciou v jednoročnom predstihu sa zaistí, aby sa zaobstaralo správne množstvo kapacity, keď budú dostupné presnejšie prognózy odberu, a takáto aukcia je dôležitá, pretože sa ňou umožňuje, aby sa na mechanizme aktívne zúčastnila kapacita riadenia odberu (pre ktorú je náročné zúčastniť sa na aukcii štyri roky pred dodávkou). Od vykonania opatrenia v roku 2014 sa uskutočnila jedna aukcia v jednoročnom predstihu, a to začiatkom roku 2018 na rok dodania 2018/2019 ([20]). Ako sa uvádza v odôvodnení 18 písm. a), v júni 2019 sa uskutočnila náhradná a podmienečná aukcia T-1 na doplnenie v súvislosti s rokom dodania 2019/2020.

(62) Časť kapacity sa neumiestni na aukciu v štvorročnom predstihu a je „vyhradená“ pre aukciu v jednoročnom predstihu. V rokoch 2014 a 2015 vychádzalo množstvo vyhradenej kapacity z posúdenia množstva nákladovo efektívneho riadenia odberu, ktoré sa mohlo zúčastniť na aukcii, a bolo zverejnené zároveň s krivkou odberu na aukciu v štvorročnom predstihu (2,5 GW). V marci 2016 vláda Spojeného kráľovstva preskúmala metodiku používanú na určenie množstva vyčleneného na účel aukcie T-1. Po preskúmaní bola schválená a od roku 2016 sa používa nová metodika na určenie vyčleneného množstva, ktorej základom je uplatňovanie 95 % intervalu spoľahlivosti okolo hodnoty každoročného odporúčania spoločnosti National Grid v súvislosti s kapacitou na aukcii T-4, ktoré sa uvádza v správe o kapacite elektrickej energie. Pri modelovaní procesu LWR (Least Worst Regrets – minimalizácia maximálnych hroziacich strát) v správe o kapacite elektrickej energie spoločnosť National Grid odvodzuje 95 % interval spoľahlivosti okolo hodnoty odporúčaného množstva kapacity. V tabuľke 3 sa uvádza množstvo vyčlenené na účel aukcií T-1.

([20]) Spojené kráľovstvo navyše v januári 2017 uskutočnilo doplňujúcu aukciu kapacity s cieľom uzavrieť zmluvy o kapacite v súvislosti s dodávkami od 1. októbra 2017 do 30. septembra 2018. Táto doplňujúca aukcia bola schválená rozhodnutím Komisie C(2016) 7757 final o štátnej pomoci SA.44475 (2016/N).

Tabuľka 3

Množstvo vyčlenené na účel aukcie T-1 a kapacita, ktorá sa má zaobstarať v rámci aukcie T-1

(v GW)

Rok dodania	Cieľ, ktorý sa má zaobstarať na aukcii T-4	Kapacita vyčlenená na účel aukcie T-1	Cieľ, ktorý sa má zaobstarať na aukcii T-1	Množstvo zaobstarané na aukcii T-1
2018/2019	48,6	2,5	4,9	5,79
2019/2020 (podmienečná aukcia)	44,7	2,5	2,7	3,68
2020/2021	51,7	0,6	neuplatňuje sa	neuplatňuje sa
2021/2022	49,2	0,4	neuplatňuje sa	neuplatňuje sa

(63) Ak medzi aukciou v štvorročnom predstihu a aukciou v jednoročnom predstihu klesne odber, množstvo kapacity umiestnenej na aukciu v jednoročnom predstihu sa zníži. Keďže však aukcie v jednoročnom predstihu predstavujú lepšiu cestu na trh pre riadenie odberu, v roku 2014 sa vláda Spojeného kráľovstva zaviazala, že na aukciách v jednoročnom predstihu bude zaobstarávať aspoň 50 % kapacity vyhradenej o štyri roky skôr. V rámci aukcie T-1 na rok dodania 2018/2019 sa zaobstaral viac než dvojnásobok kapacity vyhradenej o štyri roky skôr (4,9 GW v porovnaní s 2,5 GW, ktorý sa pôvodne predpokladal) a v rámci podmienečnej aukcie T-1 na rok dodania 2019/2020 bol cieľ, ktorý sa mal zaobstarať, takisto vyšší ako pôvodne vyčlenená kapacita (2,7 GW v porovnaní s 2,5 GW).

(64) Vláda Spojeného kráľovstva očakáva, že bude aukcie kapacity T-4 a T-1 organizovať každý rok, ale konečné rozhodnutie o tom, či sa aukcia kapacity uskutoční, môže prijať, až keď sa ukončí postup predbežného schválenia na aukciu.

(65) Vláda Spojeného kráľovstva má diskrečnú právomoc zrušiť alebo odložiť aukciu kedykoľvek až do začiatku prvého kola aukcie. Ak sa vláda nerozhodne aukciu zrušiť, aukcia bude automaticky pokračovať. Keď sa aukcia začne, vláda už má iba diskrečnú právomoc odmietnuť výsledok aukcie, ak existuje dôvodné podozrenie, že spoločnosť NG ako výkonný subjekt neuskutočnila aukciu v súlade s nariadeniami a pravidlami. Ak sa vláda nerozhodne aukciu zrušiť, aukcia je automaticky potvrdená. Keď sa aukcia začne, vláda nemá žiadnu diskrečnú právomoc ovplyvniť jej výsledok.

(66) Všetky aukcie na trhu s kapacitou sú zostupné aukcie s modelom jednotnej ceny (tzv. pay-as-clear), kde sú všetci úspešní účastníci vyplatení podľa poslednej prijatej ponuky. Aukcia prebieha na základe vopred stanovených pravidiel. Aukcionár na začiatku aukcie oznámi vysokú cenu a oprávnení účastníci predložia ponuky, čím dajú najavo, aké množstvo kapacity sú pripravení dodať za túto cenu. Tento proces sa v nasledujúcich kolách opakuje v súlade s vopred určeným harmonogramom, až kým sa na aukcii nezistí najnižšia cena, pri ktorej sa odber rovná dodávke. Všetkým úspešným uchádzačom sa vypláca rovnaká zúčtovacia cena (tzv. model jednotnej ceny – pay-as-clear). Navyše existujú viaceré opatrenia, ktorých cieľom je minimalizovať riziko špekulácií a zaistiť efektívny výsledok.

(67) Keď sa účastníci rozhodujú, aké množstvo kapacity poskytnú za danú cenu za kapacitu, očakáva sa od nich, že vezmú do úvahy možnosť dosiahnutia príjmov na trhu s energiou. Očakávané príjmy na trhu s energiou sa pri jednotlivých poskytovateľoch líšia v závislosti od ich očakávaných faktorov zaťaženia, veľkoobchodných cien a nákladov na palivo a emisie oxidu uhličitého.

(68) V roku 2014 považovalo Spojené kráľovstvo riadenie odberu znížením, riadenie odberu odvodené od výroby a začlenenú výrobu (alebo výrobu pripojenú k distribučnej sústave) (do 50 MW) za vznikajúce odvetvia, ktoré potrebujú dodatočnú podporu, ktorá im má pomôcť pripraviť sa na súťaž v hlavných aukciách na trhu s kapacitou. V dôsledku toho sa v rokoch 2016 a 2017 konali dve prechodné aukcie na ich podporu. Zatiaľ čo bola pre tri uvedené kategórie kapacity naozaj otvorená prvá prechodná aukcia, na základe miery úspechu začlenenej výroby (alebo výroby pripojenej k distribučnej sústave) a riadenia odberu odvodeného od výroby na prvej prechodnej aukcii a na aukciách T-4 v rokoch 2014 a 2015 sa Spojené kráľovstvo domnievalo, že títo účastníci sú dostatočne zrelí na to, aby mohli úspešne súťažiť v hlavných aukciách na trhu s kapacitou proti iným druhom kapacity bez potreby ďalšej účelovej podpory. Spojené kráľovstvo preto vylúčilo tieto zdroje z druhej (a poslednej) prechodnej aukcie, takže sa na nej mohli zúčastniť iba poskytovatelia v oblasti riadenia odberu znížením. V prípade druhej prechodnej aukcie navyše Spojené kráľovstvo uviedlo, že sa rozhodlo otestovať, či by mohla byť nižšia prahová hodnota účasti (t. j. 500 kW namiesto 2 MW) prínosnou zmenou trvalého režimu trhu s kapacitou pre všetkých účastníkov. V tabuľke 4 sa uvádzajú výsledky prechodných aukcií.

Tabuľka 4

Kapacita (znížená, v MW), na ktorú boli uzavreté dohody prostredníctvom aukcií v rámci prechodných opatrení

	Prvá prechodná aukcia	Druhá prechodná aukcia
Výroba pripojená k distribučnej sústave	328	neuplatňuje sa
Celkové riadenie odberu, z toho:	475	312
— Riadenie odberu odvodené od výroby	322	neuplatňuje sa
— Riadenie odberu znížením: — *Vrátane kapacity < 2 MW*	153 — *neuplatňuje sa*	312 — *8,5 (predstavuje to 8 CMU)*
Spolu	**803**	**312**

(69) V tabuľke 5 sa pri každej aukcii, ktorá sa uskutočnila od roku 2014, uvádza množstvo, ktoré sa malo podľa odporúčania spoločnosti NG zaobstarať, cieľový objem schválený ministrom a množstvo, ktoré sa nakoniec zaobstaralo na aukciách T-1 a T-4.

Tabuľka 5

Požiadavky na kapacitu

(v GW)

	Množstvo, ktoré sa malo zaobstarať podľa odporúčania spoločnosti National Grid uvedeného v správe o kapacite elektrickej energie	Upravené odporúčanie spoločnosti National Grid v súvislosti s množstvom, ktoré sa malo na aukcii zaobstarať, na základe predbežného schválenia	Množstvo, ktoré sa malo zaobstarať Cieľový objem schválený ministrom	Množstvo zaobstarané na aukcii
Aukcia T-4 v roku 2014	53,3	48,6	48,6	49,3 [1]
Aukcia T-4 v roku 2015	47,9	44,7	45,4	46,4
Aukcia T-4 v roku 2016	49,7	51,1	51,7	52,4
Aukcia T-4 v roku 2017	50,5	49,2	49,2	50,4
Aukcia T-1 v roku 2017	6,3	4,9	4,9	5,79
Aukcia T-1 v roku 2019 (podmienečná aukcia)	4,6	4,3 (november 2018) 2,3 (máj 2019)	2,7	3,6

[1] Po ukončení vo februári 2018 je kapacita na úrovni 47,53 GW.

2.4.3. *Subjekty, ktoré prijímajú cenu*

(70) Na zmiernenie trhovej sily na aukcii sa potenciálni poskytovatelia kapacity, ktorí úspešne prešli predbežným schválením, delia na „subjekty, ktoré prijímajú cenu“ (nemôžu predkladať ponuky vyššie ako pomerne nízka prahová hodnota), alebo „subjekty, ktoré tvoria cenu“ (môžu predkladať ponuky vyššie ako pomerne nízka prahová hodnota). Existujúci poskytovatelia kapacity sú automaticky subjektmi, ktoré prijímajú cenu. Noví účastníci a zdroje riadenia odberu sa zaraďujú medzi subjekty, ktoré tvoria cenu, a môžu predkladať ponuky do výšky celkového stropu aukčnej ceny. Podľa Spojeného kráľovstva sa týmto rozlišovaním posilňuje motivácia účastníkov predkladať ponuky so skutočnou hodnotou svojej kapacity a zmierňuje sa riziko, že existujúce elektrárne s nižšími nákladmi sa môžu v rokoch, keď nebude potrebný nový vstup, usilovať o stanovenie vysokej ceny. Spojené kráľovstvo tvrdí, že prahová hodnota pre subjekty, ktoré prijímajú cenu, by sa mala stanoviť na úrovni, ktorou sa zachytáva väčšina

existujúcich elektrární, a zároveň by to mala byť cena dosť nízka na to, aby sa zmiernilo riziko špekulácií. Prahová hodnota pre subjekty, ktoré prijímajú cenu, sa stanovila na 25 GBP/kW (50 % čistých nákladov na nový vstup). Je dosť vysoká na to, aby sa ňou zachytila väčšina existujúcich elektrární. Z modelu Spojeného kráľovstva z roku 2014 vyplýva, že by sa ňou zachytilo asi 80 % existujúcich elektrární. Z tabuľky 6 vyplýva, že v skutočnosti sa prahovou hodnotou pre subjekty, ktoré prijímajú cenu, zachytilo asi 60 % existujúcich elektrární. Cena 25 GBP/kW je takisto významne nižšia ako očakávané náklady na nový vstup. V dôsledku toho sa prahovou hodnotou pre subjekty, ktoré prijímajú cenu, na úrovni 25 GBP/kW takisto zmierňuje riziko špekulácií.

Tabuľka 6

Existujúce elektrárne, ktoré boli od roku 2014 zachytené prahovou hodnotou pre subjekty, ktoré prijímajú cenu

Aukcia	Existujúce elektrárne zachytené prahovou hodnotou pre subjekty, ktoré prijímajú cenu		
	Kapacita (v MW)	%	Zúčtovacia cena (v GBP/kW)
Aukcia T-4 v roku 2014	25 007	67	19,40
Aukcia T-4 v roku 2015	39 286	80	18,00
Aukcia T-4 v roku 2016	29 548	56	22,50
Aukcia T-4 v roku 2017	31 099	57	8,40
Aukcia T-1 v roku 2017	2 306	29 ([1])	6,00
Aukcia T-1 v roku 2019 (podm.)	1 758 ([2])	49	0,77

([1]) Vysoký podiel existujúcich poskytovateľov kapacity, ktorí sa na aukcii T-1 zúčastnili ako subjekty, ktoré tvoria cenu, je pravdepodobne spôsobený tým, že väčšina tejto existujúcej kapacity pochádza z najstaršej elektrárne s najmenším významom, ktorá nie je schopná zaviazať sa v rámci aukcií T-4 taký dlhý čas pred rokom dodania, že bude fungovať.

([2]) Existujúca výrobná kapacita, v súvislosti s ktorou boli uzavreté dohody o kapacite. Po fáze predbežného schválenia boli ako subjekty, ktoré prijímajú cenu, vybraní poskytovatelia kapacity na úrovni 6 803 MW (72 %).

(71) Existujúcim elektrárňam s obzvlášť vysokými nákladmi sa môže povoliť, aby sa zúčastnili ako subjekty, ktoré tvoria cenu (a predkladali ponuky vyššie ako prahová hodnota pre subjekty, ktoré prijímajú cenu), ale musia odôvodniť, prečo potrebujú vyššiu úroveň platieb (napríklad potvrdenie predstavenstva a podnikateľský plán predložený predstavenstvu poskytovateľa). Toto odôvodnenie sa musí predložiť orgánu Ofgem a možno ho použiť v rámci akéhokoľvek vyšetrovania v súvislosti so zneužitím trhovej sily.

(72) Existujúcich poskytovateľov, ktorí ponúknu cenu vyššiu ako prahová hodnota pre subjekty, ktoré tvoria cenu, a v aukcii nezískajú dohodu o kapacite, ale v roku dodania budú naďalej fungovať, bude pravdepodobne vyšetrovať orgán Ofgem, ktorý môže použiť informácie poskytnuté s aukčnou ponukou, ktorou sa stanovila cena.

(73) Noví účastníci si môžu stanoviť cenu bez toho, aby svoju ponuku odôvodňovali, ak by sa to však vnímalo ako snaha o uplatňovanie trhovej sily, takýto prípad by sa takisto mohol stať predmetom vyšetrovania zo strany orgánu Ofgem v rámci jeho bežnej úlohy presadzovania. Úroveň ponuky je za každých okolností obmedzená stropom ceny stanoveným v krivke odberu, ktorá sa poskytuje pred aukciou.

2.4.4. *Trvanie dohody o kapacite*

(74) Ak sú poskytovatelia kapacity na aukcii úspešní, uzatvára sa s nimi dohoda o kapacite so zúčtovacou cenou. Trvanie dostupných dohôd o kapacite sa líši s cieľom zabezpečiť poskytovateľom kapacity rovnaké podmienky.

(75) Väčšina existujúcich poskytovateľov kapacity má prístup k dohodám s platnosťou jeden rok; poskytovatelia výrobnej kapacity s kapitálovými výdavkami vyššími ako pôvodná prahová suma 125 GBP/kW (rekonštruované elektrárne) sú oprávnení na uzavretie dohôd o kapacite s trvaním maximálne 3 roky; poskytovatelia výrobnej kapacity s kapitálovými výdavkami vyššími ako pôvodná suma 250 GBP/kW (nové elektrárne) sú oprávnení na uzavretie dohôd o kapacite s trvaním maximálne 15 rokov. Tieto prahové hodnoty sa každý rok preskúmavajú a postupne podliehajú miernemu nárastu, pričom v decembri 2018 dosahovali úroveň 135 GBP/kW v prvom prípade a 270 GBP/kW v druhom. Dohody s trvaním dlhším ako 1 rok sú dostupné iba účastníkom aukcií v štvorročnom predstihu.

(76) S cieľom zabezpečiť istotu v oblasti regulácie a podporiť dôveru investorov v mechanizmy sú kľúčové podmienky dohody o kapacite „zachované v predchádzajúcom stave“ ([21]) (v prípade akejkoľvek budúcej regulácie, ktorá by s nimi bola v rozpore, aj keď doteraz k takýmto zmenám nedošlo). Medzi tieto kľúčové podmienky patrí:

a) trvanie dohody;

b) cena za kapacitu a nárok na platbu;

c) povinnosť poskytnúť kapacitu a hodnota zníženia;

d) plnenie čiastkových cieľov a uplatniteľné stornovacie poplatky;

e) maximálna zodpovednosť za sankcie.

(77) Spojené kráľovstvo tvrdí, že dôvodom zmlúv s dlhším trvaním v prípade nových účastníkov je podpora konkurencieschopných nových vstupov na trh. Možnosť uzatvoriť dlhodobú zmluvu novým účastníkom umožní získať nízkonákladové financovanie ich investície. Spojené kráľovstvo sa domnieva, že to môže prispieť k zmierneniu prekážok vstupu pre samostatné podniky, ktoré nemôžu financovať svoje investície do nových kapacít prostredníctvom príjmov pochádzajúcich z iných elektrární v rámci ich portfólia. Podporovaním hospodárskej súťaže na trhu tak zmluvy s dlhším trvaním môžu prispieť k znižovaniu nákladov spotrebiteľov na trhu s energiou aj na trhu s kapacitou. Podľa orgánov Spojeného kráľovstva by sa zmluvami s dlhším trvaním malo znižovať aj riziko, že účastníci s vysokými investičnými nákladmi alebo vysokými nákladmi na rekonštrukciu prenesú všetky tieto náklady do dohody s jednoročnou platnosťou.

2.5. **Sekundárny trh (obchodovanie)**

(78) Medzi aukciou a dodávkou a v roku, resp. rokoch dodania môžu účastníci upraviť svoje postavenie prostredníctvom obchodovania, napr. prevzatím väčšej či menšej povinnosti alebo vyhľadaním alternatívnej kapacity na vyrovnanie dočasného nedostatku. Sekundárne obchodovanie je pre strany dôležitým nástrojom na riadenie rizika vzniku sankcií na trhu s kapacitou. V rámci trhu s kapacitou sú povolené rôzne formy sekundárneho obchodovania: finančné obchodovanie, prerozdelenie objemu a obchodovanie s povinnosťami.

2.6. **Dodanie**

(79) Trh s kapacitou sa riadi modelom „dodanej energie“: poskytovatelia kapacity sú povinní dodávať energiu vždy, keď je to potrebné na zaistenie bezpečnosti dodávok energie, t. j. v skutočných situáciách preťaženia sústavy. Ak tak neurobia, hrozia im sankcie. Súčasťou modelu je aj dodatočné fyzické testovanie kapacity. Ak poskytovatelia kapacity nedokážu preukázať požadovanú úroveň kapacity v potrebnom počte prípadov, vedie to k prepadnutiu platieb za kapacitu až do úspešného preukázania.

2.6.1. *Povinnosti podľa dohody o kapacite*

(80) V rámci povinností podľa dohody o kapacite sa prípady preťaženia sústavy vymedzujú ako polhodinové zúčtovacie obdobia, v ktorých v ktoromkoľvek bode sústavy na 15 minút alebo dlhšie dôjde k regulácii napätia alebo ku kontrolovanému odľahčeniu zaťaženia. Od poskytovateľov sa vyžaduje, aby určili svoju reakciu v týchto obdobiach a vyhli sa porušeniu akýchkoľvek existujúcich podmienok predpisov alebo licencie. Prevádzkovateľ sústavy doteraz vydal iba dve oznámenia trhu s kapacitou, a to 31. októbra 2016 a 7. novembra 2016. Zima v rokoch 2018/2019 mala byť prvým rokom fungovania opatrenia v plnom rozsahu.

(81) S cieľom zabezpečiť, aby účastníci mohli primerane riadiť riziko vzniku sankcií, napr. riziko, že viacero elektrární naraz sa odpojí, uverejnil prevádzkovateľ sústavy oznámenie o preťažení sústavy prostredníctvom „upozornenia trhu s kapacitou“ na základe metodiky stanovenej v pravidlách týkajúcich sa trhu s kapacitou (8.4.6) ([22]). Ak nie je vydané toto upozornenie, prípad nedostatočnej ponuky nepovedie k sankciám na trhu s kapacitou ani k platbám za nadmerné dodávky.

(82) V dohode o kapacite sa účastníkom ukladá povinnosť dodať vymedzené množstvo elektriny. Povinnosť poskytovateľa v období preťaženia sústavy sa vypočíta na základe jeho povinností, ktoré prevzal prostredníctvom aukcií v štvorročnom predstihu a aukcií v jednoročnom predstihu, a akýchkoľvek povinností zo sekundárneho obchodovania, ktoré prevzal na konkrétne zúčtovacie obdobia, v ktorých dochádza k prípadu preťaženia sústavy.

([21]) Doložka o zachovaní predchádzajúceho stavu je ustanovenie, podľa ktorého sa na niektoré existujúce situácie naďalej uplatňuje staré pravidlo, zatiaľ čo na všetky budúce prípady sa bude uplatňovať nové pravidlo.

([22]) https://www.ofgem.gov.uk/electricity/wholesale-market/market-efficiency-review-and-reform/electricity-market-reform/capacity-market-cm-rules.

(83) V obdobiach preťaženia sústavy, ktorým predchádza upozornenie trhu s kapacitou v predstihu aspoň 4 hodiny, sa povinnosti poskytovateľov „odvíjajú od zaťaženia“. Znamená to, že ak je na zabezpečenie odberu potrebná všetka kapacita, na ktorú sa na trhu uzavreli dohody o kapacite, od poskytovateľov sa vyžaduje výroba elektriny alebo zníženie odberu iba do celkovej výšky ich povinnosti. V prípade preťaženia sústavy, v ktorom je na zabezpečenie odberu potrebných iba 70 % tejto celkovej kapacity, sa od každého poskytovateľa vyžaduje výroba elektriny alebo zníženie odberu iba do výšky 70 % jeho celkovej povinnosti dodať kapacitu.

(84) Podľa orgánov Spojeného kráľovstva sú povinnosti odvíjajúce sa od zaťaženia vhodné na zaistenie toho, aby mali výrobcovia motiváciu efektívne fungovať na trhu, a sú pomerné ku škode spôsobenej spotrebiteľom v dôsledku nedodanej elektriny. Ak by každý účastník v každom prípade preťaženia sústavy riskoval, že mu budú v súvislosti s jeho celkovou výškou povinnosti poskytnúť kapacitu uložené sankcie, trh s kapacitou by dával elektrárňam signály, aby fungovali na plný výkon, aj keď by to pre nich bolo ekonomicky neefektívne, čím by sa zvyšovali emisie aj účty spotrebiteľov.

2.6.2. *Sankcie*

(85) Cieľom režimu sankcií je motivovať poskytovateľov kapacity, aby v prípade potreby dodávali energiu. Jednotkám, ktorých výkonnosť je nižšia, ako sa očakáva, sa uložia sankcie, zatiaľ čo tým jednotkám, ktoré prekročia očakávanú úroveň, sa uhradia platby za nadmerné dodávky, a to tak, aby na konci roka platby za kapacitu v prospech každej jednotky vo všeobecnosti odrážali jej výkonnosť. Režim sankcií pozostáva z troch hlavných prvkov:

a) mesačný strop zodpovednosti na úrovni 200 % mesačných príjmov z kapacity poskytovateľa, na základe ktorého môže poskytovateľovi vzhľadom na váženie mesačných platieb podľa odberu v sústave v ktoromkoľvek mesiaci vzniknúť sankčná zodpovednosť až do výšky 20 % jeho ročných príjmov;

b) zastrešujúci ročný strop na úrovni 100 % ročných príjmov;

c) sankčná sadzba stanovená na úrovni 1/24 ročných platieb za kapacitu poskytovateľa.

2.6.3. *Režim testovania*

(86) Režim sankcií dopĺňa prísny systém preukazovania výkonnosti s cieľom zaistiť, aby poskytovatelia kapacity dokázali v prípade potreby dodať energiu a aby platby za kapacity dostali iba vtedy, keď sú spoľahliví. Je to obzvlášť dôležité v tých rokoch dodania, keď nedošlo k žiadnym prípadom preťaženia sústavy, počas ktorých sa testovaním výkonnosti poskytovateľov zabezpečuje, aby poskytovatelia boli fyzicky schopní dodávať kapacitu v súlade so svojou povinnosťou.

2.7. **Rozpočet, financovanie opatrenia a platobné toky**

(87) V tabuľke 7 sa uvádza súhrn výsledkov rôznych aukcií na trhu s kapacitou, ktoré sa uskutočnili od roku 2014, vrátane prechodných aukcií.

Tabuľka 7

Prehľad výsledkov aukcií na trhu s kapacitou

Aukcia	Kapacita získaná na aukcii (v GW)	Zúčtovacia cena (v GBP/kW)	Celkový rozpočet v prípade kapacity umiestnenej na aukciu ([1]) (milióny GBP)
Aukcia T-4 v roku 2014	49,3	19,40	1 734
Aukcia T-4 v roku 2015	46,4	18,00	1 082
Aukcia T-4 v roku 2016	52,4	22,50	2 012
Aukcia T-4 v roku 2017	50,4	8,40	500
Aukcia T-1 v roku 2017	5,8	6,00	35
Aukcia T-1 v roku 2019 (podmienečná)	3,6	0,77	3
Prechodná aukcia v roku 2016	0,8	27,50	22
Prechodná aukcia v roku 2017	0,3	45,00	14

([1]) Súpisy trhu s kapacitou sa pravidelne aktualizujú, aby zohľadňovali kapacitu, v súvislosti s ktorou už neexistuje dohoda. Celkové množstvo uvedené v tabuľke predstavuje množstvo umiestnené do aukcie. Nebola v ňom zohľadnená kapacita, ktorá od aukcie vypadla a už nie je oprávnená na platby za kapacitu. V hodnotách nebola zohľadnená inflácia.

(88) Podľa článku 6 ods. 1 nariadení o kapacite elektrickej energie (platby dodávateľov atď.) z roku 2014 musia všetci licencovaní dodávatelia zaplatiť poplatok dodávateľov na trhu s kapacitou, z ktorého sa financujú náklady trhu s kapacitou (t. j. tie, ktoré vznikli v súvislosti s platbami za kapacitu poskytovateľom), a to podľa tohto postupu:

a) Platby sa profilujú podľa odberu v sústave. Poskytovatelia kapacity tak dostanú väčšiu časť platieb v mesiacoch s vysokým odberom (t. j. v zime) a menšiu časť v obdobiach s nízkym odberom.

b) Tri mesiace pred začiatkom roku dodania dodávatelia odhadnú svoj odber v čase od 16:00 hod. do 19:00 hod. každý pracovný deň od začiatku novembra do konca februára a oznámia tieto odhady zúčtovaciemu subjektu.

c) Poplatky dodávateľov sa určujú na základe ich odhadovaného trhového podielu a licencovaným dodávateľom sa uložia mesačné poplatky s cieľom zosúladiť ich platobný profil s poskytovateľmi kapacity. Poplatky dodávateľov sa počítajú na základe odberu medzi 16:00 hod. a 19:00 hod. v zimných pracovných dňoch s cieľom motivovať dodávateľov, aby znížili odber elektriny svojich odberateľov v časoch, keď je odber zvyčajne najvyšší. Tým by sa malo znížiť množstvo potrebnej kapacity, a teda aj náklady trhu s kapacitou.

d) Poplatky dodávateľov sa aktualizujú, aby zohľadňovali skutočné údaje o trhovom podiele, hneď ako sú dostupné, rovnako ako v prípade existujúceho postupu zosúladenia podľa kódexu o vyrovnávaní a zúčtovaní. Tento proces zosúladenia trvá 14 mesiacov, počas ktorých sa prijímajú revidované údaje o odbere.

(89) Všetky platobné toky spojené s trhom s kapacitou, ktoré sa týkajú všetkých účastníkov, počíta a spravuje zúčtovací subjekt s pomocou poskytovateľa zúčtovacích služieb (spoločnosť Elexon). Úloha a okruh zodpovednosti zúčtovacieho subjektu a spoločnosti Elexon sa uvádzajú v oddiele 2.2.

(90) Platby za kapacity sú určené množstvom stanoveným v dohode o kapacite jednotlivých poskytovateľov v nadväznosti na výsledok príslušnej aukcie na každý rok dodania: platby za kapacity sa rovnajú množstvu kapacity, ktoré úspešní poskytovatelia kapacity ponúkli v aukcii kapacity, vynásobenému zúčtovacou cenou.

(91) Peňažné prostriedky prijaté zúčtovacím subjektom sa ukladajú na neúročený bankový účet Bankovej služby vlády (Government Banking Service). Zúčtovací subjekt takisto zodpovedá za vyberanie, držanie a (v prípade potreby) vrátenie všetkých kolaterálov, ktoré zaslali novovybudovaní výrobcovia alebo poskytovatelia v oblasti riadenia odberu v rámci postupu predbežného schválenia pred každou aukciou kapacity.

(92) Základné finančné toky smerujúce od zúčtovacieho subjektu a k nemu sú:

a) Dodávatelia sú povinní od začiatku účtovného obdobia 2015/2016 každý mesiac platiť zúčtovaciemu subjektu tzv. poplatky určené zúčtovaciemu subjektu. Z poplatku určeného zúčtovaciemu subjektu sa hradia administratívne náklady spojené s plnením funkcie zúčtovania na trhu s kapacitou, ktoré vznikli zúčtovaciemu subjektu (a jeho zástupcovi). Výber týchto platieb sa uskutočňuje v súlade s účtovným obdobím Spojeného kráľovstva, ktoré trvá od apríla do marca, teda podľa odlišného rozvrhu ako v prípade iných platobných tokov na trhu s kapacitou, ktoré sa uskutočňujú v rámci roka dodania kapacity od októbra do septembra.

b) Dodávatelia sú pred začiatkom každého mesiaca v roku dodania povinní poskytnúť úverové krytie. Toto krytie musí byť vo výške 110 % ich mesačného poplatku dodávateľa a jeho cieľom je zaistiť, aby mohli platobné toky smerom k poskytovateľovi kapacity naďalej prebiehať aj v prípade omeškania dodávateľa.

c) Dodávatelia sú povinní uhradiť zúčtovaciemu subjektu tzv. mesačný poplatok dodávateľa najneskôr 24 pracovných dní po skončení každého mesiaca v roku dodania. Úhrada mesačného poplatku dodávateľa je povinnosťou dodávateľov (uloženou prostredníctvom podmienky v ich dodávateľských licenciách), ktorej cieľom je financovanie trhu s kapacitou.

d) Ak si poskytovatelia kapacity úplne nesplnia povinnosť dodať kapacitu v prípade preťaženia sústavy počas roka dodania, sú povinní zaplatiť zúčtovaciemu subjektu tzv. sankčný poplatok. Musia ho zaplatiť najneskôr 24 pracovných dní po skončení mesiaca.

e) Zúčtovací subjekt uhrádza poskytovateľom tzv. platbu za kapacitu. Ide o sumu určenú na základe ich povinnosti dodať kapacitu (množstvo stanovené na aukcii kapacity) do 29 dní po skončení každého mesiaca v roku dodania. Všetky platby poskytovateľom sa uhrádzajú z príjmov pochádzajúcich z poplatkov uložených licencovaným dodávateľom. V prípade, že poskytovateľ kapacity neuhradil svoj sankčný poplatok, platba sa mu zadrží, kým nie je zaplatený potrebný sankčný poplatok. V skutočných platbách poskytovateľom sa zohľadňuje obchodovanie s povinnosťami, ku ktorému došlo medzi aukciou a obdobím dodania.

f) Ak poskytovatelia kapacity v prípade preťaženia sústavy, ku ktorému dôjde počas roka dodania, dodajú väčšie množstvo, než sú povinní, zúčtovací subjekt im uhradí tzv. platbu za nadmerné dodávky. Platby za nadmerné dodávky splatné každému poskytovateľovi kapacity sa vypočítajú na konci roka dodania kapacity a vyplatia sa z finančných prostriedkov, ktoré sa vyzbierali v priebehu roka v rámci sankcií. Tým sa nezvýši celková úroveň platieb za kapacity v danom roku, pretože platby za nadmerné dodávky sa kompenzujú sankciami vyzbieranými v prípadoch nedodania.

g) Zúčtovací subjekt vo vhodnom prípade vráti dodávateľom tzv. sumu sankčného zostatku určenú dodávateľom. Ide o výnos, ktorý zostane po tom, ako sa v nevyhnutnej miere uhradia platby za nadmerné dodávky, ktoré sa nazbierali v priebehu roka.

2.8. **Primeranosť výroby vo Veľkej Británii**

2.8.1. *Trh s elektrinou vo Veľkej Británii*

(93) Spojené kráľovstvo 1. apríla 2005 zaviedlo vo Veľkej Británii jednotný súbor opatrení v oblasti veľkoobchodu s elektrinou a prenosu elektriny známy ako opatrenia v oblasti obchodovania s britskou elektrinou a prenosu britskej elektriny (British Electricity Trading and Transmission Arrangements, BETTA). Opatrenia BETTA sú založené na dvojstrannom obchodovaní medzi výrobcami, dodávateľmi, odberateľmi a obchodníkmi, pričom namiesto centrálneho dispečingu účastníci vykonávajú decentralizovaný dispečing.

(94) Podľa opatrení BETTA sa zmluvy na dodávanie elektriny uzatvárajú na trhoch s forwardmi a futures od niekoľkých rokov až do 24 hodín pred daným polhodinovým obdobím dodania. Krátkodobé burzy s elektrickou energiou a obchodníci s energiou umožňujú účastníkom doladiť si zmluvné postavenie 1 – 24 hodín pred dodávkou. Všetky obchody sú dvojstranné, pričom cena je stanovená na úrovni ceny registrovanej na burze elektrickej energie alebo dohodnutej dvojstranne či prostredníctvom obchodníka.

(95) Podľa opatrení BETTA predstavuje veľkoobchodná cena elektriny odmenu výrobcov za ich elektrinu a kapacitu, pričom investori sa musia pri investovaní rozhodovať na základe svojich očakávaní týkajúcich sa náhrady nákladov na túto investíciu prostredníctvom predaja elektriny na veľkoobchodnom trhu s elektrinou.

(96) Kratší čas pred dodávkou existuje vyrovnávací mechanizmus, prostredníctvom ktorého prevádzkovateľ sústavy prijíma ponuky na elektrinu takmer v reálnom čase. To prevádzkovateľovi sústavy umožňuje vyrovnávať dodávky a odber. Pri tzv. uzávierke 1 hodinu pred každým polhodinovým obdobím dodania sa od výrobcov vyžaduje, aby informovali prevádzkovateľa sústavy o energii, ktorú majú podľa zmluvy dodať, a o očakávanom výkone každej elektrárne. Dodávatelia (maloobchodníci) musia uviesť množstvo, ktoré sa zmluvne zaviazali kúpiť, pričom by malo ísť o množstvo, pri ktorom očakávajú, že ho ich odberatelia spotrebujú. V rámci postupu zúčtovania odchýlok sa napokon vykonávajú platby tým účastníkom trhu a od tých účastníkov trhu, ktorých zmluvne dohodnuté postavenie nezodpovedá ich skutočnej nameranej výrobe alebo spotrebe elektriny. Zúčtujú sa v ňom aj iné náklady na vyrovnávanie v rámci sústavy. Ak zmluvne dohodnuté postavenie účastníkov nezodpovedá ich skutočnej spotrebe alebo výrobe, hrozia im pomerne prísne ceny za odchýlku. Zúčtovanie odchýlok, inými slovami a cena za odchýlky, teda stimuluje účastníkov, aby pomáhali vyrovnávať sústavu v reálnom čase.

(97) Na konci decembra 2017 bola celková výrobná kapacita elektriny v Spojenom kráľovstve na úrovni 81,3 GW. Spojené kráľovstvo má navyše štyri prepojovacie vedenia, ktoré umožňujú obchod s Európou: Anglicko – Francúzsko (2 GW kapacity), Anglicko – Holandsko (1 GW), Severné Írsko – Írsko (0,6 GW) a Wales – Írsko (0,5 GW) ([23]). Prepojovacie vedenie NEMO medzi Anglickom a Belgickom (1 GW) začalo fungovať 31. januára 2019.

([23]) Tieto údaje sú prevzaté zo správy *Digest of United Kingdom Energy Statistics* (Prehľad štatistík Spojeného kráľovstva v oblasti energetiky) https://www.gov.uk/government/statistics/digest-of-uk-energy-statistics-dukes-2018-main-report.

2.8.2. *Problémy s primeranosťou výroby*

(98) Štandard spoľahlivosti je vymedzený z hľadiska očakávaného výpadku zaťaženia. Ide o určenie štandardu, ktorým sa stanoví priemerný počet hodín za rok, v ktorých sa očakáva, že v typickom roku dodávky neuspokoja odber. Očakávaný výpadok zaťaženia predstavuje počet hodín ročne, v ktorých sa z dlhodobého hľadiska štatisticky očakáva, že dodávky neuspokoja odber. Ide o prístup založený na pravdepodobnosti – skutočné množstvo sa teda bude líšiť v závislosti od okolností v konkrétnom roku, napr. od toho, aká studená je zima, či v danom prípade zlyhá nezvyčajne vysoký počet elektrární alebo nie, aký je výstupný výkon z výroby veternej energie počas špičkového odberu, a od všetkých ostatných faktorov, ktoré ovplyvňujú rovnováhu dodávok a odberu elektriny. Pri interpretácii tejto metriky je však dôležité poznamenať, že určitá úroveň výpadku zaťaženia sa nerovná rovnakému množstvu výpadkov dodávky – vo väčšine prípadov sa výpadok zaťaženia zvládne bez významného vplyvu na spotrebiteľov. Kritická úroveň stanovená Spojeným kráľovstvom je očakávaný výpadok zaťaženia v trvaní viac ako tri hodiny.

(99) V oznámení vláda poznamenala, že bez ohľadu na zvolený prístup k modelovaniu je veľmi náročné s úplnou istotou predpokladať budúci výhľad bezpečnosti dodávok energie z dôvodu citlivosti na kľúčové predpoklady vrátane dopytu po elektrine, rozhodnutí ukončiť činnosť, novovybudovaných kapacít, príspevku prepojovacích vedení a faktorov dostupnosti rôznych technológií.

(100) V čase oznámenia opatrenia v roku 2014 Spojené kráľovstvo uviedlo, že z posúdenia kapacity elektrickej energie orgánu Ofgem z roku 2013 vyplývalo, že očakávaný výpadok zaťaženia mal v rokoch 2015/2016 stúpnuť až na 9 hodín (aj keď poznamenalo, že to malo malý vplyv v scenári vysokej dostupnosti konvenčnej výroby), potom by klesol a v rokoch 2018/2019 by znovu stúpol. V tom období Spojené kráľovstvo zastávalo názor, že z mnohých scenárov vyplýva neistota, pričom vzhľadom na zvýšenie hornej hranice rozsahu v roku 2018/2019 nad 3 hodiny to podľa Spojeného kráľovstva predstavovalo silný dôvod na zásah. Referenčný scenár orgánu Ofgem v zimnom období predpokladal 0,75 GW čistého vývozu.

Obrázok 4

Očakávaný výpadok zaťaženia a štandard spoľahlivosti, ktoré Spojené kráľovstvo uviedlo vo svojom oznámení z roku 2014

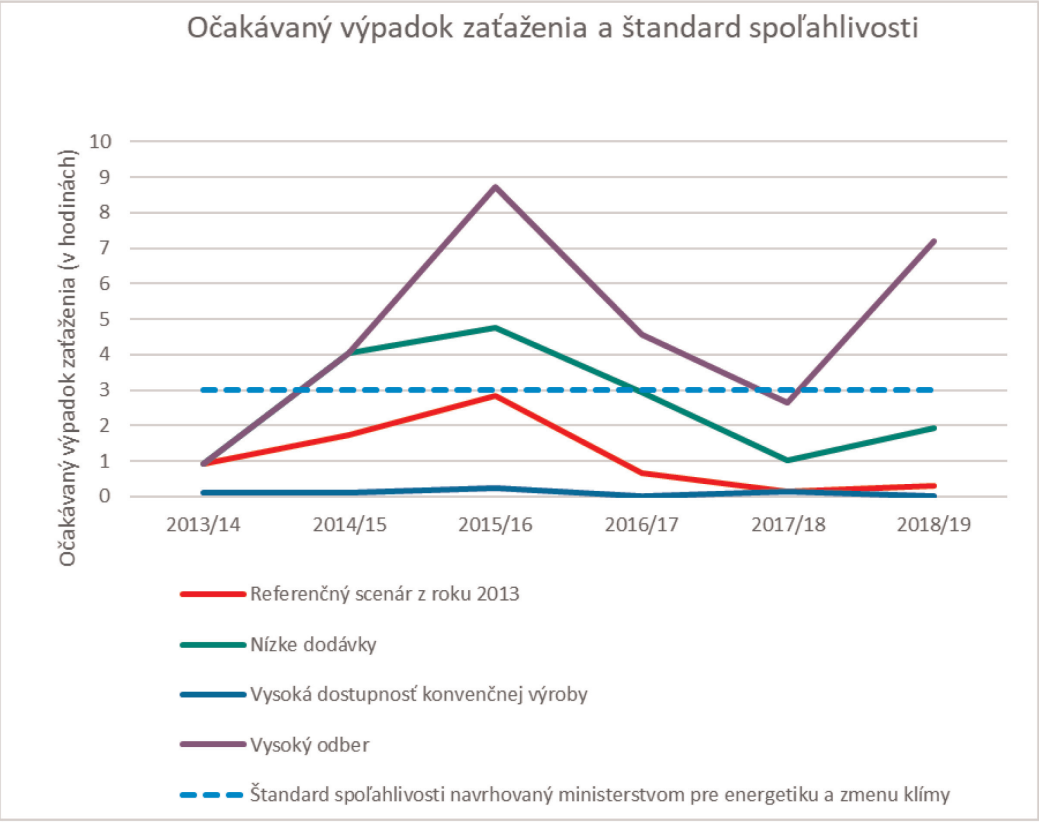

Zdroj: Orgán Ofgem, analýza ministerstva pre energetiku a zmenu klímy.

(101) Spojené kráľovstvo takisto uviedlo, že Ministerstvo pre energetiku a zmenu klímy Spojeného kráľovstva vykonalo aj simulácie investícií do výroby do roku 2030. V základnom scenári ministerstva pre energetiku a zmenu klímy bez trhu s kapacitou sa do rokov 2016/2017 prezentoval podobný trend ako v analýze orgánu Ofgem. Po rokoch

2016/2017 vyplýval zo základného scenára ministerstva pre energetiku a zmenu klímy klesajúci trend kapacitnej rezervy, ktorý pokračoval začiatkom dvadsiatych rokov 21. storočia. V rámci modelu ministerstva pre energetiku a zmenu klímy sa predpokladalo, že do roku 2030 pribudne dodatočné množstvo prepojovacích vedení na úrovni 2,9 GW a že prevádzkovatelia týchto prepojovacích vedení nebudú v čistom (t. j. pri zohľadnení všetkej kapacity prepojovacích vedení spolu) v čase špičkového odberu ani dovážať, ani vyvážať.

Obrázok 5

Dlhodobé odhady zníženej kapacitnej rezervy, ktoré Spojené kráľovstvo uviedlo vo svojom oznámení z roku 2014

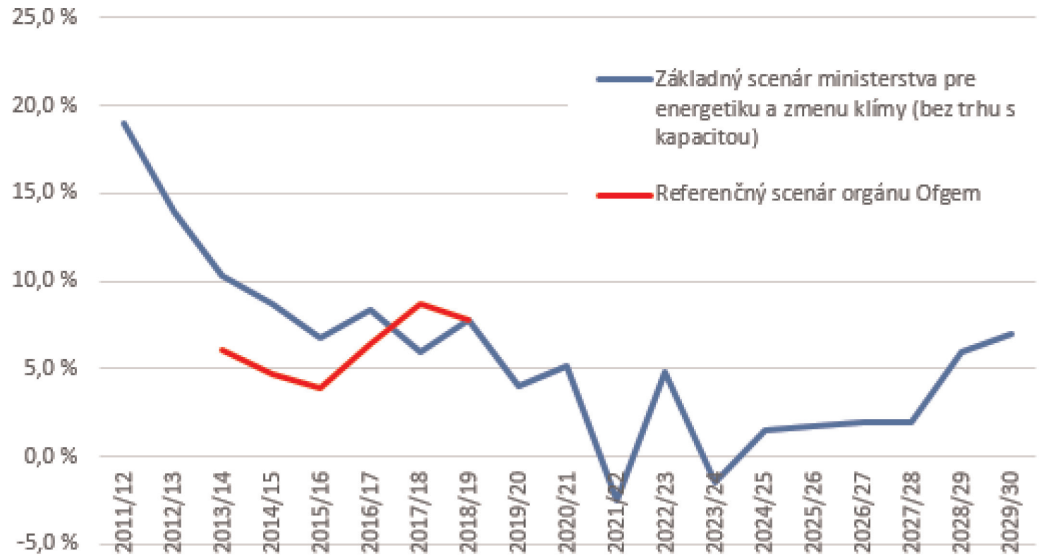

Zdroj: Orgán Ofgem 2013, analýza ministerstva pre energetiku a zmenu klímy z roku 2013.

(102) Spojené kráľovstvo odhaduje, že z analýzy vykonanej vládou Spojeného kráľovstva, ako aj zo samostatnej analýzy, ktorú poskytla spoločnosť National Grid, vyplýva, že na zaistenie splnenia štandardu spoľahlivosti na úrovni 3 hodín očakávaného výpadku zaťaženia je naďalej potrebný trh s kapacitou. Ak sa z modelu vylúči trh s kapacitou, je pravdepodobné, že štandard spoľahlivosti sa nedodrží ani v jednom roku zahrnutom do modelu.

(103) Spoločnosť NG vypracúva päťročný základný scenár reformy trhu s elektrinou v rámci scenárov budúceho energetického vývoja ([24]) s cieľom posúdiť kapacitu, ktorá sa má zabezpečiť v rámci aukcií na trhu s kapacitou. V decembri 2018 spoločnosť NG stanovila revidovaný súbor predpokladov s cieľom posúdiť potenciálny vplyv základného scenára, ak by v Spojenom kráľovstve neexistoval trh s kapacitou. Podľa posúdenia spoločnosti NG by sa očakávaný výpadok zaťaženia bez trhu s kapacitou od rokov 2019/2020 do rokov 2023/2024 pohyboval v rozpätí od 3 do 7 hodín.

(104) Ministerstvo pre podnikanie, energetiku a priemyselnú stratégiu Spojeného kráľovstva vykonalo analýzu nezávisle od spoločnosti National Grid, pričom využilo najaktuálnejšie odporúčania zo správy o kapacite elektrickej energie od spoločnosti National Grid (správa o kapacite elektrickej energie z roku 2018) v spojení s obchodnými poznatkami ministerstva a posúdením hospodárstva elektrární zo strany ministerstva. V tejto analýze sa dospelo k záveru, že predpokladaný rozsah očakávaného výpadku zaťaženia poruší štandard spoľahlivosti na úrovni 3 hodín očakávaného výpadku zaťaženia v každom roku až do roku 2030 (od 3 do 345 hodín očakávaného výpadku zaťaženia medzi rokmi 2019/2020 a 2029/2030).

2.8.3. *Dôvody problémov s primeranosťou výroby*

(105) Spojené kráľovstvo tvrdí, že problém s primeranosťou výroby opísaný v predchádzajúcom oddiele možno vysvetliť dvoma hlavnými zlyhaniami trhu.

(106) Prvým zlyhaním trhu je, že spoľahlivosť je verejným statkom. Odberatelia si nemôžu vybrať požadovanú úroveň spoľahlivosti, pretože prevádzkovateľ sústavy ich nemôže selektívne odpojiť, a spotrebitelia nereagujú na zmeny

([24]) http://fes.nationalgrid.com/.

veľkoobchodnej ceny v reálnom čase. Preto možno očakávať, že ak by sa nevykonal žiadny zásah, poskytovatelia kapacity neposkytnú spoločensky optimálnu úroveň spoľahlivosti. To môže viesť aj k vysokým nákladom spoločnosti vyplývajúcim z nespoľahlivých dodávok elektriny. Ak by sa neúčtovali výrobcom, išlo by o externé náklady.

(107) Druhým zlyhaním trhu je tzv. problém chýbajúcich peňažných prostriedkov. Koncepcia bola určená a opísaná v odbornej literatúre a ovplyvňuje trhy výlučne s energiou ([25]). Teoreticky by sa mohla nemožnosť spotrebiteľov vybrať si požadovanú úroveň spoľahlivosti riešiť na trhu výlučne s energiou tým, že by sa umožnilo, aby ceny stúpli na úroveň zohľadňujúcu priemernú hodnotu nedodanej elektriny, teda na cenu, pri ktorej by spotrebitelia už neboli ochotní za energiu zaplatiť, a výrobcom by sa umožnilo, aby získali platby v prípade nedostatočnej ponuky. V praxi by však trh výlučne s energiou nemusel vyslať správne trhové signály na to, aby zaistil optimálnu bezpečnosť dodávok energie a umožnil investorom získať projektové finančné prostriedky na budovanie novej kapacity. Znamená to, že samotné príjmy z trhu s elektrinou by nemuseli viesť k dostatočným investíciám do kapacity z dôvodu chýbajúcich peňažných prostriedkov. Existujú dva dôvody, prečo by k tomu mohlo dôjsť:

a) neschopnosť cien odrážať nedostatočnú ponuku: Aktuálne veľkoobchodné ceny za energiu nie sú dostatočne vysoké na to, aby odrážali hodnotu dodatočnej kapacity v čase nedostatočnej ponuky. Je to spôsobené skutočnosťou, že poplatky výrobcom, ktorí sú v nerovnováhe v rámci vyrovnávacieho mechanizmu (odchýlky), neodrážajú úplné náklady vyrovnávacích opatrení, ktoré prijíma prevádzkovateľ sústavy (napríklad pokles napätia);

b) chýbajúca istota, že ceny stúpnu, aj keď by mohli: V čase, keď by mali veľkoobchodné ceny na trhu s energiou stúpnuť na vysokú úroveň, sa investori obávajú, že vláda, resp. orgán pre reguláciu trhu zakročí proti domnelému zneužitiu trhovej sily, napríklad zavedením cenového stropu. Takisto sa obávajú, že ceny jednoducho nestúpnu, napríklad ak sa bude veternej kapacite dariť lepšie, ako sa očakávalo, a zmenší sa možnosť použiť drahšiu kapacitu, pri ktorej je možný dispečing.

(108) Spojené kráľovstvo tvrdí, že problém chýbajúcich peňažných prostriedkov nie je teoretický. Z historického hľadiska ceny za odchýlku vo Veľkej Británii neprekročili úroveň 938 GBP/MWh. Spojené kráľovstvo uvádza, že z dôkazov z nedávnych situácií nedostatočnej ponuky na trhu Veľkej Británie takisto vyplýva, že ceny sa nezvýšili na úroveň, aká by sa očakávala. Vláda Spojeného kráľovstva a orgán Ofgem si dali vypracovať nezávislú štúdiu s cieľom odhadnúť hodnotu nedodanej elektriny, na základe ktorej sa dospelo k záveru, že priemerná hodnota predchádzania odpojeniam v čase systémovej špičky je pre spotrebiteľov asi 17 000 GBP/MWh ([26]).

(109) Spojené kráľovstvo tvrdí, že zlyhania trhu sú v krátkodobom a strednodobom horizonte zhoršované plánmi na veľmi rýchle ukončenie činnosti v prípade existujúcej kapacity: podľa ústredného scenára spoločnosti NG by v prípade, že príjmy z trhu s kapacitou už nebudú dostupné, mohli v rokoch 2019/2020 ukončiť činnosť uhoľné a plynové elektrárne, ktoré predstavujú až do 8 GW kapacity dostupnej v rokoch 2018/2019.

2.8.4. *Dodatočné opatrenia na zaistenie primeranosti výroby*

(110) Okrem oznámeného opatrenia Spojené kráľovstvo vykonalo a naďalej vykonáva rad opatrení na trhu Veľkej Británie s elektrinou, ktoré by mohli pomôcť pri riešení zlyhaní trhu uvedených v predchádzajúcich oddieloch. V ďalšom texte sa uvádzajú tri hlavné iniciatívy z oznámenia Spojeného kráľovstva.

(111) Cieľom prvého opatrenia, ktoré uviedlo Spojené kráľovstvo, je zníženie celkových požiadaviek v súvislosti s elektrinou a zlepšenie schopnosti reagovať na odber spotrebiteľov. Spojené kráľovstvo uviedlo, že prijíma opatrenia na zníženie celkových požiadaviek v súvislosti s elektrinou, napríklad prostredníctvom ekologického dohovoru a povinnosti energetických spoločností. Spojené kráľovstvo takisto hľadá príležitosti na podporu trvalého zníženia odberu (ktoré vláda nazýva zníženie odberu elektriny) a krátkodobého zníženia odberu, napr. obmedzenie, resp. zmena v čase špičky (ktoré vláda nazýva riadenie odberu). Spojené kráľovstvo sa zaviazalo najmä zabezpečiť, aby sa do konca roka 2020 každej domácnosti a malému podniku v krajine ponúklo inteligentné meracie zariadenie ([27]). Inteligentné meracie zariadenia umožňujú uplatnenie taríf podľa času používania (time-of-use, ToU), pri

([25]) Cramton a Stoft (2006): *The Convergence of Market Designs for Adequate Generating Capacity* (Konvergencia trhových koncepcií na dosiahnutie primeranej výrobnej kapacity); Joskow (2006): *Competitive Energy Markets and Investment in New Generating Capacity* (Konkurenčné trhy s energiou a investícia do novej výrobnej kapacity); Cramton, Ockenfels a Stoft (2013): *Capacity Market Fundamentals* (Základy trhu s kapacitou).

([26]) London Economics. *The Value of Lost Load (VoLL) for Electricity in Great Britain* (Hodnota nedodanej elektriny v súvislosti s elektrinou vo Veľkej Británii) (2013).

([27]) Počet domácich inteligentných zariadení na meranie elektriny prevádzkovaných veľkými dodávateľmi energie sa od druhého štvrťroka 2014 do tretieho štvrťroka 2018 zvýšil 26-násobne. Počet zariadení na meranie elektriny pokročilého a inteligentného typu prevádzkovaných veľkými dodávateľmi energie a umiestnených v malých odberných miestach iných ako domácnosti sa od druhého štvrťroka 2014 do tretieho štvrťroka 2018 zvýšil o 12 %. V treťom štvrťroku 2018 však inteligentné meracie zariadenia a meracie zariadenia inteligentného typu (fungujúce v inteligentnom režime) predstavovali menej než 30 % celkového počtu domácich elektromerov prevádzkovaných veľkými dodávateľmi energie. Zdroj: https://www.gov.uk/government/statistics/statistical-release-and-data-smart-meters-great-britain-quarter-3-2018.

ktorých sú nižšie ceny za energiu v čase mimo špičky. Prvú statickú tarifu podľa času používania v Spojenom kráľovstve zaviedla začiatkom roka 2017 spoločnosť Green Energy, ktorá svojim odberateľom s inteligentným meracím zariadením ponúkala oveľa lacnejšiu sadzbu za elektrinu počas nocí v pracovnom týždni. To však neodráža skutočné veľkoobchodné ceny, ktorými by sa spotrebiteľom umožnilo reagovať v reálnom čase ([28]). Vláda Spojeného kráľovstva a orgán Ofgem navyše v nadväznosti na predchádzajúcu prácu a výzvu na predkladanie dôkazov v júli 2017 spoločne uverejnili plán inteligentných systémov a flexibility ([29]). V tomto pláne sa uvádzajú základné princípy prístupu Spojeného kráľovstva, ktorého cieľom je umožniť prechod na inteligentný a flexibilný systém, za ktorými nasleduje 29 opatrení pre vládu, orgán Ofgem a/alebo odvetvie.

(112) Druhým opatrením je reforma úpravy odchýlok. Zúčtovanie odchýlok alebo ceny za odchýlky sú pre účastníkov trhu stimulom na zabezpečenie, aby objemy elektriny, ktoré predávajú alebo spotrebujú, zodpovedali objemom, ktoré sa zmluvne zaviazali predávať alebo spotrebovať. Spojené kráľovstvo tvrdí, že reforma spôsobu, akým trh fungoval, pomáha zaistiť bezpečnosť dodávok energie.

(113) V roku 2012 začal orgán Ofgem preskúmanie predpisov s významom pre vyrovnávanie elektriny (Electricity Balancing Significant Code Review, EBSCR) ([30]) s cieľom riešiť niekoľko dlhodobých obáv súvisiacich s faktormi, ktoré znižujú ceny za odchýlky. Orgán Ofgem prijal a uverejnil svoje konečné politické rozhodnutie v máji 2014 ([31]). V súvislosti s odchýlkami sa vykonali tieto reformy:

a) Ceny za odchýlky sa stali „hraničnými“, a to tým, že sa pri ich výpočte použilo najnákladnejšie opatrenie, ktoré prevádzkovateľ sústavy prijme na vyrovnanie sústavy. Toto sa zaviedlo postupne, pričom prvým krokom bolo, že pri výpočte cien sa od novembra 2015 používal priemer horných 50 MWh v rámci opatrení prevádzkovateľa sústavy (namiesto 500 MWh). Od novembra 2018 sa na výpočet ceny používa horná 1 MWh.

b) Do výpočtu ceny za odchýlky na základe hodnoty nedodanej elektriny pre spotrebiteľov sa zahrnuli náklady na odpojenia a pokles napätia. Tieto náklady sa zaviedli postupne, najprv na úrovni 3 000 GBP/MWh od novembra 2015 a na úrovni 6 000 GBP/MWh od novembra 2018.

c) Zlepšil sa spôsob, akým sa oceňujú náklady na rezervu, a to tým, že sa v ňom odráža hodnota, ktorá sa rezervou poskytuje spotrebiteľom v období preťaženia sústavy. Aby sa to dosiahlo, zaviedla sa funkcia stanovovania ceny rezervy v čase nedostatočnej ponuky, ktorou sa stanovuje cena rezervy pri jej používaní na základe prevládajúcej nedostatočnej ponuky v sústave ([32]).

d) Zaviedol sa prechod na jednotnú cenu za odchýlky v každom zúčtovacom období s cieľom zjednodušiť úpravu a znížiť náklady na odchýlky, a to najmä v prípade menších subjektov.

(114) Orgán Ofgem uverejnil preskúmanie prvej fázy preskúmania predpisov s významom pre vyrovnávanie elektriny ([33]). Od vykonania prvej fázy priemerná cena za odchýlky klesla. Väčšina cien za odchýlky sa teraz nachádza v rozpätí 20 – 30 GBP/MWh namiesto 30 – 40 GBP/MWh, ako bolo pozorované predtým. Cena za odchýlky sa však stala nestabilnejšou. V dvoch rokoch predchádzajúcich reforme bola maximálna cena na úrovni 429,10 GBP/MWh, pričom po reforme bola na úrovni 1 528,72 GBP/MWh.

(115) Vláda Spojeného kráľovstva verí, že trh s kapacitou a reforma v oblasti odchýlok mali významnú, ale doplnkovú úlohu v snahe zaistiť bezpečnosť dodávok elektriny. Je lepšie vykonávať trh s kapacitou a zároveň podporovať reformu úpravy odchýlok, ako sa spoliehať iba na reformu v oblasti odchýlok, a to z týchto dôvodov:

a) Zatiaľ čo reforma v oblasti odchýlok by mala posilniť stimuly investícií do trhu s energiou v dlhodobom horizonte, očakáva sa, že bude mať obmedzenejší vplyv na celkovú úroveň investícií v krátkodobom a strednodobom horizonte ([34]). Je to spôsobené tým, že výrobcovia predávajú takmer všetku svoju energiu na trhoch s forwardmi. Postupom času však reforma v oblasti odchýlok povedie k nárastu cien na trhoch s forwardmi, keďže výrobcovia využívajú možnosti arbitráže medzi trhmi s forwardmi a cenou vo vyrovnávacom mechanizme.

b) Reformou v oblasti odchýlok nemožno riešiť zvýšenú rizikovosť investícií do tepelnej kapacity, keďže sa odvetvie energetiky dekarbonizuje. Tepelná kapacita sa bude stále viac využívať ako záloha a fixné náklady na ňu sa budú musieť uhrádzať prostredníctvom vysokých cien v zriedkavých prípadoch, keď dôjde k nedostatočnej ponuke a prudkému nárastu cien.

([28]) V decembri 2018 sa používala iba jedna dynamická tarifa podľa času používania zavedená spoločnosťou Octopus Energy vo februári 2018, ktorá spotrebiteľom s polhodinovou frekvenciou poskytuje aktualizácie o cene, ktorá odráža skutočné veľkoobchodné náklady na energiu.

([29]) https://assets.publishing.service.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/633442/upgrading-our-energy-system-july-2017.pdf.

([30]) https://www.ofgem.gov.uk/publications-and-updates/electricity-balancing-scr-launch-statement.

([31]) https://www.ofgem.gov.uk/publications-and-updates/electricity-balancing-significant-code-review-final-policy-decision.

([32]) Využíva sa pravdepodobnosť výpadku zaťaženia a hodnota nedodanej elektriny.

([33]) https://www.ofgem.gov.uk/publications-and-updates/review-first-phase-electricity-balancing-significant-code-review.

([34]) Treba však poznamenať, že reformou v oblasti odchýlok sa zabezpečí výrazné zlepšenie krátkodobých cenových signálov v súvislosti s dodávkou, a teda zlepšenie signálov v súvislosti s investíciou do flexibilnej kapacity.

c) V praxi môžu investície závisieť od likvidného trhu s tzv. spoľahlivostnými opciami, s ktorými sa obchoduje za cenu v reálnom čase. Dodávatelia teda platia výrobcom fixnú cenu výmenou za opciu na nákup energie za realizačnú cenu. V rámci reformy úpravy odchýlok orgánu Ofgem k tomu pravdepodobne nedôjde, pretože trh je dokonca aj po súčasných reformách v oblasti odchýlok kvázi trhom, na ktorom sa odchýlky určujú prostredníctvom zložitých administratívnych postupov, ale mohol by sa vyvinúť, ak by sa zaviedol vyrovnaný trh s elektrinou, ktorý môže fungovať ako spoľahlivý referenčný trh na obchodovanie s opciami ([35]).

d) Nie je jasné, či budú investori dôverovať, že akákoľvek nová úprava sa bude dodržiavať. Je to spôsobené tým, že keď sa cenám umožní vystúpiť na vysokú úroveň, pre regulačný orgán sa stáva stále náročnejším posúdiť, či veľmi vysoké ceny predstavujú efektívne prevádzkovanie trhu alebo špekulácie. Znamená to, že výrobcovia môžu byť proti ponúkaniu energie za vysokú cenu (zo strachu z vyšetrovania zneužitia trhu) alebo môžu očakávať budúci verejný zásah na zmiernenie častejších prudkých nárastov cien.

e) V prípade zavedenia reforiem v oblasti odchýlok a dobrého fungovania pri riešení zlyhaní trhu majú výraznejšie ceny za odchýlky potenciál znížiť náklady na zaobstaranie kapacity na trhu s kapacitou, takže cena zaplatená za kapacitu by mala na aukcii klesnúť na nulu.

f) Hoci by reforma v oblasti odchýlok mohla po svojom ukončení viesť k vyšším cenám v čase nedostatočnej ponuky, z podstaty vyplývajúca vysoká miera neistoty v súvislosti s prípadmi nedostatočnej ponuky vedie k tomu, že spoliehať sa iba na vysoké platby v prípade nedostatočnej ponuky predstavuje pre investorov vo veľkých novovybudovaných projektoch riskantnú stratégiu. Trh s kapacitou poskytuje v prípade novovybudovaných projektov stále, pravidelné platby až na obdobie 15 rokov, čím sa znižujú riziká pre investorov a podporuje sa investícia do novej a existujúcej kapacity.

(116) Tretie opatrenie, ktoré uvádza Spojené kráľovstvo, spočíva v dokončení vnútorného trhu s energiou a v podpore väčšej miery prepojovacích vedení. Spojené kráľovstvo v rámci vnútroštátnych právnych predpisov vykonalo tretí energetický balík a vyjadrilo sa, že sa ním prispieva k tvorbe sieťových predpisov. Najmä sieťovými predpismi EÚ súvisiacimi s trhom, ktorými sa harmonizujú časové rámce prideľovania kapacity a obchodovania s ňou, sa zavedie štandardný súbor trhových pravidiel v celej Európe a podporí sa nimi vykonávanie konkurenčného celoeurópskeho trhu s energiou. Spojené kráľovstvo tvrdí, že tieto zmeny majú potenciál zlepšiť situáciu v súvislosti s investíciou do prepojovacích vedení prostredníctvom efektívnejšieho využívania aktív. Spojené kráľovstvo takisto pripomína, že vo Veľkej Británii sa úroveň prepojovacích vedení zvýšila zo 4 % v roku 2014 na 6 % celkového inštalovaného výkonu v roku 2019, najmä po tom, ako bolo 31. januára 2019 uvedené do prevádzky prepojovacie vedenie NEMO, a do roku 2021 sa môže zvýšiť na 9 % ([36]).

(117) Spojené kráľovstvo takisto tvrdilo, že sa aktívne zúčastňuje na postupe EÚ zameranom na určení prioritných cezhraničných projektov každé dva roky, ako sa uvádza v nariadení o TEN-E. Tieto prioritné projekty majú status tzv. projektov spoločného záujmu, vďaka čomu môžu využívať potenciálne rýchlejšie postupy plánovania a povoľovania, potenciálne regulačné stimuly a možný prístup k finančnej podpore z Nástroja na prepájanie Európy.

(118) V roku 2015 bol ukončený projekt integrovaného plánovania a regulácie prenosu orgánu Ofgem ([37]). Zaviedol sa ním postup posúdenia sieťových možností a uverejňovanie výročných správ z posúdenia sieťových možností. V analýze prevádzkovateľa sústavy sa uvádzajú vylepšené informácie pre developerov v oblasti prepojovacích vedení vrátane miest, kde sa môže nová kapacita prepojovacích vedení najjednoduchšie umiestniť. Súčasťou novej úlohy je aj posudzovanie osobitných návrhov prevádzkovateľov prepojovacích vedení a poskytovanie posúdení ich vplyvu orgánu Ofgem.

2.9. **Trvanie**

(119) V zákone o energetike z roku 2013 sa neuvádza dátum ukončenia trhu s kapacitou. Schválenie štátnej pomoci však platí 10 rokov ([38]) od dátumu prvého vykonania opatrenia v roku 2014 ([39]).

([35]) V rámci súčasnej úpravy vyrovnávacieho mechanizmu, v ktorom sa platí cena ponuky (pay-as-bid), môžu strany získať platby v prípade nedostatočnej ponuky iba vtedy, keď úspešne ponúknu energiu za túto cenu pred uzávierkou (v takom prípade riskujú, že nebudú prijatí, ak k preťaženiu sústavy nedôjde), alebo vtedy, keď sa odchyľujú (v takom prípade riskujú, že cena bude nižšia ako ich krátkodobé hraničné náklady, ak k preťaženiu sústavy nedôjde). Na vytvorenie likvidného trhu s opciami obchodovanými za trhovú cenu vyrovnania by bolo potrebné, aby sa vyrovnávací mechanizmus stal trhom s modelom jednotnej ceny (pay-as-clear), na ktorom sa všetkým výrobcom platí referenčná cena.

([36]) Pri týchto údajoch sa predpokladá, že kapacita výroby elektriny v Spojenom kráľovstve zostane nezmenená na úrovni 81,3 GW.

([37]) https://www.ofgem.gov.uk/publications-and-updates/integrated-transmission-planning-and-regulation-itpr-project-final-conclusions.

([38]) Pozri článok 21 ods. 8 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/943 z 5. júna 2019 o vnútornom trhu s elektrinou (Ú. v. EÚ L 158, 14.6.2019, s. 54).

([39]) Za dátum vykonania sa považuje 16. december 2014, keď sa uskutočnila prvá aukcia na trhu s kapacitou.

2.10. **Dôvody na začatie konania**

(120) Hoci orgány Spojeného kráľovstva notifikovali trh s kapacitou pred tým, ako toto opatrenie nadobudlo účinnosť, Všeobecný súd rozhodnutie o schválení schémy z roku 2014 zrušil. Vzhľadom na zrušenie rozhodnutia z roku 2014 rozsudkom Všeobecného súdu sa musí vykonanie predmetnej pomoci do vydania rozsudku Všeobecného súdu považovať za neoprávnené ([40]).

(121) V súlade s oznámením Komisie o určení pravidiel uplatniteľných na posúdenie neoprávnene poskytnutej štátnej pomoci ([41]) Komisia posúdila zlučiteľnosť opatrenia s vnútorným trhom od decembra 2014 do novembra 2018 a do budúcnosti na základe podmienok stanovených v oddiele 3.9 usmernenia o štátnej pomoci v oblasti ochrany životného prostredia a energetiky ([42]), v ktorom sa stanovujú osobitné podmienky pomoci na účely primeranosti výroby a ktoré sa uplatňujú od 1. júla 2014.

(122) Postup prijímania nového rozhodnutia sa môže začať presne v tom bode, v ktorom nastúpila protiprávnosť ([43]).

(123) Vzhľadom na závery v rozsudku Všeobecného súdu, že Komisia mala mať pochybnosti o zlučiteľnosti určitých aspektov opatrenia s vnútorným trhom, sa Komisia rozhodla začať formálne vyšetrovacie konanie.

(124) Na základe dostupných informácií a prvkov opísaných v rozhodnutí o začatí konania Komisia požiadala o objasnenie a žiadala o pripomienky najmä v súvislosti s týmito otázkami:

a) vhodnosť opatrenia:

1. či bolo opatrenie dostatočne otvorené všetkým príslušným poskytovateľom kapacity, najmä poskytovateľom v oblasti riadenia odberu, a to z dôvodu rozdielov v dĺžke trvania príslušných zmlúv o kapacite, obmedzenej záruky na objem v aukcii T-1 a minimálnej úrovne účasti;

2. či by mala byť účasť kapacity prepojenia aj naďalej obmedzená používaním modelu riadeného prevádzkovateľmi prepojovacích vedení;

b) primeranosť opatrenia:

1. či bolo opatrenie primerané vzhľadom na možné diskriminačné rozdiely v zaobchádzaní s prevádzkovateľmi v oblasti riadenia odberu a výrobcami, pokiaľ ide o trvanie zmlúv;

2. či metóda úhrady nákladov nedostatočne stimulovala spotrebiteľov, aby znížili spotrebu v čase špičkového odberu, a teda neminimalizovala celkovú výšku pomoci;

c) zabránenie negatívnym účinkom na hospodársku súťaž a obchod:

1. či sa v opatrení zabránilo takýmto účinkom, keďže dlhodobé zmluvy boli vyhradené pre výrobné jednotky, čím sa obmedzovala otvorená povaha opatrenia, a keďže priama účasť zahraničných kapacít v tom čase nebola v kapacitnom mechanizme Veľkej Británie povolená.

3. **PRIPOMIENKY ZAINTERESOVANÝCH STRÁN**

(125) V tomto oddiele sú zhrnuté pripomienky, ktoré Komisia počas obdobia konzultácií dostala od 35 zainteresovaných strán, a to najmä od zainteresovaných strán aktívnych v sektore energetiky (napríklad od spoločností pôsobiacich v oblasti konvenčnej výroby, prevádzkovateľov prepojovacích vedení, prevádzkovateľov v oblasti výroby energie z obnoviteľných zdrojov a prevádzkovateľov v oblasti riadenia odberu, ako aj od združení odborových zväzov a mimovládnych organizácií), orgánu Ofgem a spoločnosti National Grid.

3.1. **Cieľ spoločného záujmu a nevyhnutnosť opatrenia**

(126) Hoci sa Komisia v rozhodnutí o začatí konania výslovne nezaoberala otázkou spoločného cieľa alebo nevyhnutnosťou opatrenia, pripomienky niektorých zainteresovaných strán sa týkali osobitne týchto otázok. Väčšina z nich podporovala cieľ a nevyhnutnosť opatrenia. Niektoré iba súhlasili s predbežným záverom Komisie v uvedenom v rozhodnutí o začatí konania, zatiaľ čo iné:

a) uviedli analýzy siete ENTSO pre elektrinu, vlády Spojeného kráľovstva, spoločnosti National Grid a tretích strán, ktorými sa preukazuje, že bez trhu s kapacitou by došlo k porušeniu štandardu spoľahlivosti Spojeného kráľovstva;

([40]) Pozri vec C-199/06 CELF, ECLI:EU:C:2008:79, body 61 a 64.
([41]) Oznámenie Komisie o určení pravidiel uplatniteľných na posúdenie neoprávnene poskytnutej štátnej pomoci (Ú. v. ES C 119, 22.5.2002, s. 22).
([42]) Ú. v. EÚ C 200, 28.6.2014, s. 1.
([43]) Vec 34/86, Rada/Parlament, Zb. 1986, s. 2155, bod 47; vec C-415/96, Španielsko/Komisia, Zb. 1998, s. I-6993, bod 31 a vec C-458/98 P Industrie des poudres sphériques/Rada, Zb. 2000, s. I-8147, bod 82.

b) uviedli, že dokonca aj vzhľadom na nedávny vývoj na trhu s energiou (napr. zavedenie inteligentných meracích zariadení) je trh s kapacitou naďalej potrebný alebo

c) vysvetlili, že trh s kapacitou poskytol dôležitý signál, ktorým sa podporujú investície do novej kapacity a zachovanie existujúcej kapacity.

(127) Pokiaľ ide o úlohu a potenciál riadenia odberu, niektoré zainteresované strany poukázali na zvýšený počet prevádzkovateľov v oblasti riadenia odberu, ktorí sa zúčastňujú na aukciách, ako na dôkaz, že trh s kapacitou bol navrhnutý vhodným spôsobom a nie sú prítomné prekážky pre prevádzkovateľov v oblasti riadenia odberu. Niekoľko zainteresovaných strán takisto zdôraznilo pozitívnu úlohu, ktorú zohrali prechodné aukcie pri podpore rastu riadenia odberu, navyše keď sa na nich zúčtovali vyššie ceny a neboli otvorené iným poskytovateľom kapacity.

(128) Iné zainteresované strany spochybňovali nevyhnutnosť trhu s kapacitou a uviedli tieto tvrdenia:

a) Na trhu Spojeného kráľovstva dôjde k nadmernej ponuke. V pripomienkach sa upozorňovalo na konzervatívny prístup spoločnosti National Grid v prognózach o odbere a dodávkach, na vysokú kapacitnú rezervu na zimu 2018/2019, nízku úroveň očakávaného výpadku zaťaženia, záruky zo strany Spojeného kráľovstva vo vzťahu k bezpečnosti dodávok energie v danú zimu, nízke zúčtovacie ceny a významný rast v oblasti prepojovacích vedení.

b) Trhom výlučne s energiou by sa lepšie zabezpečila primeranosť výroby, najmä v nadväznosti na vykonávanie reforiem Spojeným kráľovstvom, akými sú zavedenie inteligentných meracích zariadení, reformy v oblasti odchýlok a polhodinové zúčtovacie obdobia. Jedna zainteresovaná strana uviedla ako príklad austrálsky trh výlučne s energiou, na ktorom volatilita veľkoobchodných cien poskytuje jasný signál na investíciu do riadenia odberu.

c) Trhom s kapacitou by sa udržiaval problém chýbajúcich peňažných prostriedkov, pretože by sa ním znižovalo stanovovanie cien v čase nedostatočnej ponuky, ktoré je nevyhnutné na podporu investícii do riadenia odberu a uskladňovania. V niekoľkých pripomienkach sa spomínali zmeny cien elektriny v nadväznosti na rozsudok Všeobecného súdu ako dôkaz tohto znižujúceho účinku.

d) Komisia by mala dôsledne posúdiť potenciál riadenia odberu počas desaťročného obdobia a vplyv trhu s kapacitou na tento potenciál. Odkazujú na štúdie a naznačujú, že i) ak by sa široko využívali inteligentné meracie zariadenia a iné užitočné zariadenia, v roku 2025 by sa v deň zimnej špičky mohlo potenciálne presunúť 15 GW odberu z domácností; ii) v prípade priemyselných odberateľov sa v modeli z roku 2012 odhadlo, že by mohli poskytnúť kapacitu v oblasti riadenia odberu na úrovni 4 – 5 GW; zatiaľ čo iii) potenciál riadenia odberu pri všetkých budovách iných ako domácnosti a pri iných ako priemyselných budovách sa v roku 2012 odhadoval na úrovni medzi 1,2 a 4,4 GW v deň zimnej špičky; iv) v roku 2050 by riadenie odberu mohlo v Londýne poskytnúť až 1 GW. Takisto sa domnievajú, že účasť poskytovateľov v oblasti riadenia odberu na aukciách na trhu s kapacitou je nízka, pričom poskytovatelia v oblasti riadenia odberu získali 1,37 % celkovej kapacity umiestnenej na aukciu. Niektoré zainteresované strany napokon kritizovali prechodné aukcie, pretože dostatočne nepodporili riadenie odberu z dôvodu vylúčenia poskytovateľov v oblasti riadenia odberu so zmluvami v rámci trvajúcich aukcií, ako aj preto, lebo prechodné aukcie boli obmedzené na riadenie odberu znížením, a preto neboli dostatočné na podporu tohto druhu riadenia odberu v dlhodobom horizonte. Takisto vyjadrili poľutovanie nad tým, že Spojené kráľovstvo nepredĺžilo prechodné aukcie na ďalšie dva roky.

3.2. **Vhodnosť opatrenia**

3.2.1. *Výber nástroja*

(129) Jedna zainteresovaná strana tvrdila, že trh s kapacitou pravdepodobne vo viacerých prípadoch nebude v súlade s nariadením (EÚ) 2019/943, pretože i) Spojené kráľovstvo už bude mať vykonanú väčšinu reforiem trhu s energiou nevyhnutných na to, aby sa vyhlo trhu s kapacitou, a ii) ak by naďalej pretrvávali obavy v súvislosti so zvyškovou kapacitou, vhodnejšia by bola strategická rezerva.

3.2.2. *Odmena len za službu samotnej dostupnosti kapacity*

(130) Niektoré zainteresované strany tvrdili, že existujúce postupy oznamovania pred prípadmi preťaženia sústavy (t. j. upozornenie štyri hodiny vopred s uvedením načasovania a intenzity preťaženia sústavy určenej *ex post*) znevýhodňuje decentralizované objekty vrátane riadenia odberu. Navrhli, že Spojené kráľovstvo by malo preskúmať zavedenie mechanizmu dispečingu alebo viacerých varovaní v období pred prípadom preťaženia sústavy.

(131) Niektoré zainteresované strany uviedli, že súčasný režim sankcií nemusí byť dostatočne silný na zabezpečenie, aby poskytovatelia kapacity v prípade preťaženia sústavy účinne reagovali.

(132) Na jednej strane niektoré zainteresované strany tvrdili, že založením vymedzenia pojmu preťaženie sústavy na modeli „dodanej energie“ sa porušuje bod 225 usmernenia o štátnej pomoci v oblasti ochrany životného prostredia a energetiky a umožňuje sa manipulácia koeficientov zníženia, a to tak, že dochádza k diskriminácii technológií s nízkymi emisiami uhlíka (veterná a slnečná) a alternatívnych technológií (napríklad uskladňovania).

3.2.3. *Otvorenosť opatrenia všetkým relevantným poskytovateľom kapacity*

3.2.3.1. Potenciálna diskriminácia poskytovateľov v oblasti riadenia odberu z dôvodu neexistencie časovo obmedzených dohôd o dodávkach

(133) Niektoré zainteresované strany tvrdili, že požiadavka na osoby, ktoré uzavreli dohody o kapacite, reagovať v prípade preťaženia sústavy kedykoľvek počas dňa a tak dlho, ako preťaženie trvá, spôsobuje, že účasť poskytovateľov v oblasti riadenia odberu na trhu s kapacitou je náročnou záležitosťou. Preto tvrdili, že v rámci trhu s kapacitou by sa mali ponúkať časovo obmedzené dohody o dodávkach kapacity.

3.2.3.2. Rozdiely v dostupnej dĺžke trvania zmlúv

(134) Podľa súčasných pravidiel trhu s kapacitou vo Veľkej Británii má väčšina existujúcich poskytovateľov kapacity prístup k jednoročným dohodám. Iba poskytovatelia výrobnej kapacity s kapitálovými výdavkami vyššími ako určité prahové hodnoty sú oprávnení uzavrieť dlhodobejšie dohody o kapacite s trvaním až do 15 rokov.

(135) S cieľom odôvodniť vylúčenie poskytovateľov v oblasti riadenia odberu zo zmlúv s dlhším trvaním mnohé zainteresované strany poukázali na i) nízku úroveň kapitálových výdavkov v prípade poskytovateľov v oblasti riadenia odberu ([44]); ii) ich preferenciu vo vzťahu ku krátkodobým zmluvám z dôvodu ich nestabilných portfólií; iii) potrebu ponechať zmluvy s dlhším trvaním pre zrekonštruované a novovybudované kapacity, čím sa predíde vyšším ponukám na aukciách trhu s kapacitou, vyššej úrovni pomoci a neočakávaným ziskom pre existujúce kapacity. Niektoré zainteresované strany takisto uviedli, že poskytovatelia v oblasti riadenia odberu vyrábajúci vlastnú energiu by stále mohli byť schválení na uzavretie zmluvy s dlhším trvaním, ak by splnili prahovú hodnotu kapitálových výdavkov a zúčastnili sa na aukcii ako výrobcovia.

(136) Niektoré zainteresované strany navrhli i) obmedziť trvanie zmluvy na jeden rok pri všetkých druhoch kapacity; ii) povoliť iba zmluvy s trvaním kratším ako 5 rokov, ale nie na základe kapitálových výdavkov, v ktorých sa nezohľadňujú všetky finančné náklady poskytovateľov v oblasti riadenia odberu (napríklad prevádzkové náklady); alebo iii) umožniť poskytovateľom v oblasti riadenia odberu prístup k trojročným až päťročným zmluvám. Iné strany navrhli, aby sa zachoval systém založený na prahovej hodnote kapitálových výdavkov, ale aby mali poskytovatelia využívajúci akúkoľvek technológiu, ktorí tieto prahové hodnoty spĺňajú (t. j. vrátane technológií používaných poskytovateľmi v oblasti riadenia odberu), prístup k zmluvám s dlhším trvaním a aby sa prahové hodnoty kapitálových výdavkov pravidelne preskúmavali alebo dokonca aby sa vytvorilo viacero rôznych prahových hodnôt na zaistenie technologickej neutrality.

3.2.3.3. Obmedzená záruka na objem v aukcii T-1

(137) Časť objemu kapacity sa neumiestňuje do aukcie v štvorročnom predstihu (aukcia T-4) a je „vyhradená“ na aukciu v jednoročnom predstihu (aukcia T-1). Ak medzi aukciou v štvorročnom predstihu a aukciou v jednoročnom predstihu klesne odber, množstvo kapacity umiestnenej na aukciu T-1 sa zníži. Keďže však aukcie T-1 predstavujú lepšiu cestu na trh pre riadenie odberu, v roku 2014 sa Spojené kráľovstvo zaviazalo, že na aukciách v jednoročnom predstihu bude zaobstarávať aspoň 50 % kapacity vyhradenej o štyri roky skôr.

(138) Z niektorých pripomienok vyplývalo, že súčasná úprava nie je uspokojivá, keďže konanie aukcie T-1 nemožno predpovedať. Vláda Spojeného kráľovstva sa môže rozhodnúť, že aukciu zruší alebo zmení objem, ktorý sa má na aukciu T-1 umiestniť. Niektoré zainteresované strany navrhli stanoviť množstvo, ktoré sa má zaobstarať na aukcii T-1, ako percentuálny podiel kapacity potrebnej v roku dodania alebo kapacity umiestnenej na aukciu T-4. Iní uviedli potrebu postupného zvyšovania objemu umiestneného na aukcie T-1 v priebehu piatich rokov. Niektoré strany napokon navrhli i) zrušiť aukcie T-4; ii) usporadúvať dodatočné týždenné aukcie alebo iii) usporadúvať dodatočné aukcie T-2.

(139) Väčšina zainteresovaných strán uviedla, že súčasná úprava je primeraná a dostatočná, a poukázala najmä na významnú mieru úspešnosti poskytovateľov v oblasti riadenia odberu na aukciách T-4. Tvrdili, že i) neistota, pokiaľ ide o konanie aukcií T-4 a T-1 alebo objemy na týchto aukciách, sa vzťahuje rovnako na všetkých

([44]) Odhady kapitálových výdavkov poskytovateľov v oblasti riadenia odberu uvedené v pripomienkach sú veľmi nízke („takmer nulové“, „o niekoľko tisíc libier nižšie ako 5 GBP/kW“, „priemerné náklady na úrovni 0,15 GBP/kW“ na prechodných aukciách).

účastníkov trhu, takže poskytovatelia v oblasti riadenia odberu nie sú diskriminovaní; ii) väčší objem kapacity vyhradenej na aukcie T-1 by mohol znížiť konkurenciu na aukcii T-1 a iii) väčší objem kapacity vyhradenej na aukcie T-1 by mohol zvýšiť riziko nadmerného zaobstarania, ak by potreba kapacity na rok dodania klesla pod úroveň, ktorá bola predtým stanovená.

3.2.3.4. Minimálna prahová hodnota účasti

(140) Ako sa uvádza v odôvodneniach 30 a 31, v súvislosti s účasťou všetkých druhov kapacity na trhu s kapacitou sa uplatňuje minimálna prahová hodnota na úrovni 2 MW.

(141) Niektoré zainteresované strany navrhli, aby sa stanovili oveľa nižšie prahové hodnoty účasti (100 kW, 500 kW, < 1 MW), pričom sa odvolávali na iné trhy, na ktorých sa môžu zúčastňovať poskytovatelia v oblasti riadenia odberu [prepojovacie vedenie Pensylvánia – New Jersey – Maryland (Pennsylvania-New Jersey-Maryland Interconnection, ďalej len „PJM“), vyrovnávací trh a doplnkové služby].

(142) Niektoré strany navyše kritizovali vysokú úroveň zábezpeky ponuky, ktorá platí na poskytovateľov v oblasti riadenia odberu a výrobcov (5 000 GBP/MW v roku 2014), a tvrdili, že sa ňou diskriminujú poskytovatelia v oblasti riadenia odberu. Tvrdili, že by to mohlo predstavovať prekážku vstupu najmä pre nových poskytovateľov v oblasti riadenia odberu, keďže všetci účastníci na trhu s kapacitou sa musia zaviazať na zabezpečenie dodávok na dobu neurčitú a pokrytie dlhého obdobia dodania by mohlo byť pre poskytovateľov v oblasti riadenia odberu náročnejšie ako pre výrobcov. Vzhľadom na vyššie vnímané úverové riziko poskytovateľov v oblasti riadenia odberu pre nich môže byť náročnejšie získať finančné prostriedky vo výške zábezpeky ponuky.

(143) Mnohé zainteresované strany, naopak, poukázali na význam prahovej hodnoty účasti na úrovni 2 MW. Okrem nevyhnutnosti udržiavať nízke administratívne náklady niektoré zainteresované strany uviedli, že i) sa nezdá, že by prahová hodnota na úrovni 2 MW predstavovala prekážku účasti poskytovateľov v oblasti riadenia odberu, keďže Spojené kráľovstvo v druhej prechodnej aukcii skúšalo nižšiu prahovú hodnotu účasti (500 kW), ale podmienky splnilo len osem CMU do 2 MW, čo tvorí necelé 3 % celkovej kapacity zabezpečenej v tejto aukcii, a vzhľadom na to, že v posledných aukciách sa nezaznamenalo nahromadenie CMU v oblasti riadenia odberu okolo prahovej hodnoty na úrovni 2 MW. Takisto poukázali na skutočnosť, že ii) prahová hodnota prepojovacieho vedenia PJM na úrovni 100 kW sa vzťahuje na menšie regionálne obstarávania, a preto nie je porovnateľná.

(144) Viacero zainteresovaných strán vysvetlilo, že požiadavka zábezpeky ponuky je nevyhnutná na zaistenie skutočných dodávok a odradenie špekulatívnych projektov. Jedna zainteresovaná strana uviedla, že v prípade prechodných aukcií, pri ktorých bola požiadavka zábezpeky ponuky iba na úrovni 10 % bežnej úrovne, veľká časť novej kapacity nebola dodaná (25 %).

(145) Niektoré zainteresované strany navyše poukázali na výhody priznané riadeniu odberu v porovnaní s inými technológiami:

a) poskytovateľom nepotvrdeného riadenia odberu, ktorí nedodajú celé množstvo kapacity počas testov riadenia odberu, prepadá ich zábezpeka ponuky iba na pomernom základe, ak dodajú aspoň 90 % pôvodnej kapacity, ktorú sa zaviazali dodať, a dokonca aj vtedy si CMU v oblasti riadenia odberu môže zachovať svoju dohodu o kapacite a vyhnúť sa stornovacím poplatkom, ak zotrvá nad prahovou hodnotou 2 MW;

b) stornovacie poplatky sú v prípade riadenia odberu nižšie (do 10 000 GBP/MW) ako pri iných formách kapacity (do 35 000 GBP/MW);

c) spoločné testovanie umožňuje poskytovateľom v oblasti riadenia odberu znížiť riziko v rámci testovania riadenia odberu rozložením rizika podprahovej dodávky medzi viaceré CMU (t. j. CMU, ktoré dodali nadmerné množstvo, sa môžu použiť na vyváženie CMU s podprahovou dodávkou);

d) poskytovatelia v oblasti riadenia odberu musia od roku 2015 poskytovať zábezpeku ponuky za CMU v oblasti nepotvrdeného riadenia odberu iba raz, a teda môžu byť predbežne schválené pre viaceré po sebe nasledujúce aukcie, pričom zábezpeku ponuky poskytnú iba raz;

e) vláda Spojeného kráľovstva v roku 2016 zvýšila zábezpeku ponuky pred aukciou v prípade novovybudovanej výroby na 10 000 GBP/MW, zatiaľ čo zábezpeka ponuky pred aukciou v prípade nepotvrdeného riadenia odberu sa ponechala na úrovni 5 000 GBP/MW;

f) automatické právo poskytovateľov v oblasti riadenia odberu zúčastniť sa na aukciách ako „subjekt, ktorý tvorí cenu“, a predkladať ponuky vyššie ako prahová hodnota, ktorú musia akceptovať „subjekty, ktoré prijímajú cenu“;

g) jednotný koeficient zníženia na úrovni 84 % v prípade riadenia odberu bez ohľadu na technológiu použitú na poskytnutie kapacity, zatiaľ čo iné technologické triedy majú osobitné koeficienty zníženia v rozpätí od 17 % do 96 %;

h) možnosť poskytovateľov v oblasti riadenia odberu zúčastniť sa na sekundárnom obchodovaní pred potvrdením kapacity.

3.2.3.5. Otvorenosť opatrenia voči obnoviteľným zdrojom energie a novým technológiám

(146) Niektoré zainteresované strany tvrdili, že určité obnoviteľné zdroje energie, najmä pokiaľ ide o veternú a slnečnú energiu, sa v súčasnosti nemôžu zúčastňovať na trhu s kapacitou, čím sa porušuje usmernenie o štátnej pomoci v oblasti ochrany životného prostredia a energetiky. Hoci vítali prijatie nových pravidiel v súvislosti so slnečnou a s veternou energiou v júni 2019, kritizovali skutočnosť, že tieto pravidlá v roku 2014 ešte neplatili, a skutočnosť, že nové pravidlá sa obmedzujú na veternú a slnečnú energiu a nevzťahujú sa na iné obnoviteľné zdroje energie alebo nové technológie. V roku 2017 bola napríklad v rámci predbežného schválenia na aukciu T-4 zamietnutá veterná elektráreň. V prípade (zrušenej) aukcie T-4 v roku 2018 (na rok dodania 2022/2023) takisto neexistoval mechanizmus predbežného schválenia obchodných obnoviteľných zdrojov energie. V ďalších pripomienkach sa kritizovalo, že koeficienty zníženia platné na obnoviteľné zdroje energie sú príliš obmedzujúce.

(147) Ďalšia zainteresovaná strana namietala proti zapojeniu nestálych obnoviteľných zdrojov energie, najmä tých, ktoré boli vybudované a financované v rámci iných podporných opatrení, do trhu s kapacitou, pretože by pokračovali v prevádzke bez ohľadu na platbu v rámci trhu s kapacitou a v prípade preťaženia sústavy by nemuseli byť schopné vyrobiť a predávať elektrinu.

3.2.3.6. Účasť kapacity prepojenia

(148) Mnohé zainteresované strany poukázali na dlhodobý cieľ priamej účasti zahraničných kapacít a zároveň trvali na tom, že je nevyhnutné poskytnúť Spojenému kráľovstvu dostatok času, aby sa mohlo prispôsobiť, v súlade s nariadením (EÚ) 2019/943.

(149) Iné strany však kritizovali súčasný model Spojeného kráľovstva riadený prevádzkovateľmi prepojovacích vedení a vyzvali na urýchlený prechod na priamu účasť zahraničnej kapacity. Z jednej pripomienky vyplývalo, že prevádzkovateľom prepojovacích vedení sa garantuje regulovaná návratnosť prostredníctvom tzv. mechanizmu hornej a dolnej hranice. Preto by nebolo vhodné, aby sa títo prevádzkovatelia prepojovacích vedení zúčastňovali na trhu s kapacitou, zatiaľ čo projekty výroby, ktoré dostávajú dotácie, sa zúčastniť nemôžu.

(150) Jedna zainteresovaná strana sa vyjadrila, že prevádzkovateľom prepojovacích vedení sa mala povoliť účasť na aukcii T-1, ktorá sa uskutočnila začiatkom roka 2018 na rok dodania 2018/2019. Takisto kritizovala vylúčenie prevádzkovateľov prepojovacích vedení zo zmlúv o kapacite s trvaním dlhším ako jeden rok, ako aj metodiku výpočtu zníženia používanú v prípade prepojovacích vedení, ktorá sa opisuje ako diskriminačná najmä preto, lebo sa počíta na individuálnom základe, nie podľa druhu technológie, ako je to v prípade iných technológií zúčastnených na trhu s kapacitou.

3.3. **Primeranosť opatrenia**

(151) Jedna zainteresovaná strana spochybnila súlad trhu s kapacitou Veľkej Británie s bodom 230 usmernenia o štátnej pomoci v oblasti ochrany životného prostredia a energetiky, keďže v roku 2016 dostali existujúci výrobcovia úspešní v rámci aukcií na trhu s kapacitou cenu 22,50 GBP/kW ročne, zatiaľ čo v roku 2017 dostali cenu 8,40 GBP/kW ročne, a poukázala na nadmernú kompenzáciu a neočakávané zisky.

3.3.1. *Rozdiely v príslušnej dĺžke trvania zmlúv*

(152) Pripomienky k príslušným dĺžkam trvania zmlúv sú zhrnuté v odôvodneniach 134 až 136.

3.3.2. *Vylúčenie dlhodobých poskytovateľov krátkodobej prevádzkovej rezervy*

(153) Jedna zainteresovaná strana tvrdí, že účasť dlhodobých poskytovateľov krátkodobej prevádzkovej rezervy [pozri odôvodnenie 32 písm. f)] na trhu s kapacitou by viedla k neočakávaným ziskom, zatiaľ čo vylúčenie by oslabilo pôvodné zdôvodnenie projektu. Títo prevádzkovatelia by sa navyše mohli zúčastniť na trhu s kapacitou a v každoročných aukciách na krátkodobé zmluvy o krátkodobej prevádzkovej rezerve a následne (ak by uspeli v aukciách na trhu s kapacitou) by mohli bez sankcie ukončiť svoje dlhodobé zmluvy o krátkodobej prevádzkovej rezerve.

(154) Ďalšia zainteresovaná strana tvrdí, že dlhodobí poskytovatelia krátkodobej prevádzkovej rezervy nemajú vyhliadky na dosiahnutie neočakávaných ziskov, keďže trh s kapacitou údajne viedol k nižším cenám za odchýlky, nižším veľkoobchodným cenám a menšiemu využívaniu elektrární poskytovateľov krátkodobej prevádzkovej rezervy. Dlhodobí poskytovatelia krátkodobej prevádzkovej rezervy by boli navyše fakticky vylúčení, pretože podľa konečných pravidiel týkajúcich sa trhu s kapacitou sa za novovybudované elektrárne považujú iba tie, ktoré boli uvedené do prevádzky po roku 2014. Banky by navyše neprijali jednoročnú dohodu na trhu s kapacitou v prospech pätnásťročnej zmluvy o krátkodobej prevádzkovej rezerve. Takisto tvrdia, že mechanizmus spätného získania (claw-back) by bol primeranejší ako úplné vylúčenie, a navrhujú, aby sa s ich elektrárňami spätne uzavreli dohody na trhu s kapacitou, ktoré s nimi mali byť uzavreté v roku 2014 a neskôr.

3.3.3. *Metóda úhrady nákladov*

(155) Metóda úhrady nákladov vychádza zo spotreby elektriny každý zimný pracovný deň medzi 16:00 hod. a 19:00 hod. Ako sa uvádza v odôvodnení 187 rozhodnutia o začatí konania, Spojené kráľovstvo pred národnou verejnou konzultáciou v súvislosti s kapacitným mechanizmom spočiatku predpokladalo, že výška poplatkov sa vypočíta na základe trhového podielu dodávateľov elektriny na odbere elektriny zaznamenanom počas tzv. období triády, teda troch polhodinových období, v ktorých sa zaznamenala najvyššia spotreba elektriny v roku v Spojenom kráľovstve počas obdobia od novembra do februára.

(156) Vo väčšine prijatých pripomienok v tejto veci sa vyjadroval názor, že metodika úhrady nákladov je primeraná. Zainteresované strany tvrdia, že súčasná metodika obsahuje správnu rovnováhu medzi predvídateľným a spravodlivým základom účtovania poplatkov dodávateľov na jednej strane a udržiavaním signálu na zníženie odberu počas očakávaného obdobia špičkového odberu na druhej strane.

(157) Niektoré zainteresované strany uviedli viaceré pochybnosti o alternatívnej metodike tzv. triád:

a) nedosiahlo by sa ňou nijaké významné zníženie množstva kapacity, ktorá sa má zaobstarať prostredníctvom trhu s kapacitou, ani nákladov na túto kapacitu;

b) náklady trhu s kapacitou by sa neprimerane preniesli na spotrebiteľov v domácnostiach;

c) základ na výpočet poplatkov podľa tejto metodiky by bol nepredvídateľný, keďže dodávky v čase triád sa ťažko predpovedajú;

d) prípady preťaženia sústavy by nevyhnutne nezodpovedali trom polhodinovým obdobiam predstavujúcim triády;

e) činnosť riadenia odberu a/alebo začlenenej výroby zameraná na predchádzanie triádam (použitie na financovanie iných opatrení) viedla k neefektívnym rozhodnutiam o dispečingu a zníženiu veľkoobchodných cien v časoch špičky.

(158) Iné zainteresované strany kritizovali zvolenú metodiku úhrady nákladov. Tvrdia, že i) nie je v súlade s očakávaním, že trh s kapacitou by sa aktivoval iba počas špičkového odberu; ii) málo poskytovateľov v oblasti riadenia odberu by mohlo znížiť odber každý pracovný deň v zime medzi 16:00 hod. a 19:00 hod. a iii) „skutočná“ medzera v kapacite by sa preceňovala a celkové náklady trhu s kapacitou by boli vyššie. Tieto strany takisto tvrdia, že metodika založená na obdobiach triád by bola vhodnejšia, pretože by sa ňou vytvoril trh na predchádzanie nákladom trhu s kapacitou. Jedna zainteresovaná strana predložila viaceré dodatočné tvrdenia: metodika triád by v prípade väčšiny dodávateľov neovplyvnila predvídateľnosť cien, keďže všetci odberatelia v domácnostiach a malé podniky sú zúčtovaní na základe profilu; predchádzanie triádam úspešne podporuje flexibilných odberateľov v účasti na riadení odberu a metodikou založenou na časovom úseku od 16:00 hod. do 19:00 hod. sa podporuje využívanie znečisťujúcej výroby vlastnej energie s cieľom znížiť odber počas týchto časových úsekov.

(159) Niektoré zainteresované strany podporili postoj Komisie vysvetlený v odôvodnení 187 rozhodnutia o začatí konania, podľa ktorého pri posudzovaní tejto otázky Komisia zohľadní aj bod 25 usmernenia o štátnej pomoci v oblasti ochrany životného prostredia a energetiky, pričom konštatovali, že zlučiteľnosť opatrenia by sa mala posudzovať výlučne na základe kritérií stanovených v oddiele 3.9.5 uvedeného usmernenia. Toto ustanovenie nezahŕňa žiadny odkaz na financovanie opatrení primeranosti výroby. Iné zainteresované strany však tento postoj kritizovali s odkazom na rozsudok Všeobecného súdu.

3.4. **Zabránenie negatívnym účinkom na hospodársku súťaž a obchod**

(160) Niektoré zainteresované strany naznačili, že trh s kapacitou by i) mal byť výslovne navrhnutý tak, aby sa minimalizovali emisie skleníkových plynov podporou systémovej bezpečnosti pomocou technológií s nulovými emisiami, alebo ii) tak, aby sa viac podporovala energia z obnoviteľných zdrojov, alebo iii) tak, aby sa dávala prednosť energetickým zdrojom, ktoré sú strategicky dôležité z hľadiska dekarbonizácie, a zároveň sa postupne vylučovali znečisťujúce palivá alebo technológie, ktoré nie sú zlučiteľné s dekarbonizovaným odvetvím elektrickej energie.

(161) Podľa niektorých pripomienok by takisto Komisia pri vyšetrovaní mala zohľadniť nové pravidlá pre kapacitné mechanizmy uvádzané v nariadení (EÚ) 2019/943 predovšetkým s cieľom obmedziť kapacitu s vysokými emisiami CO_2.

3.5. **Povinnosť zdržať sa konania**

(162) Niektoré zainteresované strany zdôraznili viacero opatrení, ktoré Spojené kráľovstvo prijalo po vydaní rozsudku Všeobecného súdu (pozri odôvodnenie 18) – usporiadanie náhradnej aukcie T-1 a (potenciálne) aukcie T-3 (pozri odôvodnenia 53 a 156 rozhodnutia o začatí konania). Prostredníctvom týchto opatrení sa pokračovalo v plnení existujúcich dohôd, pričom platby v zmysle týchto dohôd by boli pozastavené, a pokračovalo sa aj vo výbere poplatkov dodávateľov. Týmto spôsobom by účastníci trhu s kapacitou získali hospodársku výhodu v období zdržania sa konania, čo by predstavovalo neoprávnenú pomoc.

(163) Tieto strany požiadali Komisiu, aby vydala príkaz na pozastavenie v zmysle článku 13 ods. 1 nariadenia Rady (EÚ) 2015/1589 ([45]), na základe ktorého by sa od Spojeného kráľovstva vyžadovalo pozastavenie akejkoľvek neoprávnenej pomoci až do rozhodnutia Komisie o zlučiteľnosti tejto pomoci.

4. **PRIPOMIENKY SPOJENÉHO KRÁĽOVSTVA**

(164) V tomto oddiele sú zhrnuté pripomienky k rozhodnutiu o začatí konania, ktoré Spojené kráľovstvo doručilo 12. apríla 2019, ako aj pripomienky, ktoré doručilo 7. júna 2019, 19. júla 2019 a 12. septembra 2019.

4.1. **Cieľ spoločného záujmu a nevyhnutnosť opatrenia**

(165) Spojené kráľovstvo uviedlo, že z jeho analýzy, ktorá sa zhoduje so stanoviskom prevádzkovateľa štátnej elektrizačnej sústavy National Grid (ďalej len „NG ESO“), vyplýva, že absencia trhu s kapacitou by mala nepriaznivý vplyv na bezpečnosť dodávok elektrickej energie v Spojenom kráľovstve a zvýšila by očakávaný výpadok zaťaženia nad štandard spoľahlivosti, ktorý predstavuje tri hodiny ročne, a to vo všetkých rokoch, počínajúc rokom 2019/2020. Spojené kráľovstvo 7. júna 2019 uviedlo, že v spolupráci so spoločnosťou NG ESO prehodnotilo analýzu predloženú v decembri 2018 a opísanú v odôvodneniach 102 až 104 (odôvodnenia 94 až 96 rozhodnutia o začatí konania) a potvrdilo, že táto analýza aj naďalej predstavuje najnovší a najlepší pohľad na potrebu trhu s kapacitou.

(166) Spojené kráľovstvo nesúhlasí s tvrdením, že trh s elektrinou vo Veľkej Británii je presýtený ponukou:

a) Proces stanovovania parametrov, ktorý používa spoločnosť NG ESO, nie je prehnane konzervatívny, naopak, jeho cieľom je zabezpečiť primerané rozloženie rizík (medzi nadmerným obstarávaním a neprimeranosťou kapacity) v rámci procesu, ktorý je zo svojej podstaty neistý. Spojené kráľovstvo pripomína, že orgán Ofgem poskytuje spoločnosti NG ESO stimuly, aby primerane predpovedala odber ([46]).

b) Kapacitné rezervy pre zimnú sezónu 2018/2019, ktoré sú lepšie, ako sa predpokladalo, ilustrujú značnú neistotu a výzvy pri presnom predpovedaní budúcich kapacitných potrieb (je nutné poznamenať, že posúdenie pre sezónu 2018/2019 sa uskutočnilo začiatkom roka 2014). Vo výhľadovej správe spoločnosti NG ESO na zimnú sezónu sa vysvetlilo, že niektoré väčšie jednotky, ktoré neboli úspešné v aukcii trhu s kapacitou, by mali zostať v prevádzke počas zimnej sezóny 2018/2019. Dôvodom mohli byť vyššie veľkoobchodné ceny, čo bolo spôsobené nárastom cien zemného plynu a nákladov na emisie oxidu uhličitého.

c) Táto nečakaná a priaznivá zmena v trhových podmienkach pred zimnou sezónou 2018/2019 takisto umožnila britskej vláde vydať upokojujúce vyhlásenia týkajúce sa bezpečnosti dodávok energie počas danej zimnej sezóny napriek rozsudku Všeobecného súdu. Hoci sú zúčtovacie ceny v súčasnosti nízke, Spojené kráľovstvo je presvedčené, že ide o jeden z úspechov trhu s kapacitou, t. j. že vďaka vysokej úrovni konkurencie v aukciách sa zabezpečila potrebná kapacita vrátane novej kapacity, a to za nižšie ceny pre spotrebiteľa, ako sa pôvodne očakávalo.

d) Čo sa týka tvrdenia, že značný nárast počtu prevádzkovateľov prepojovacích vedení viedol k nadmernej ponuke kapacity, Spojené kráľovstvo uvádza, že prevádzkovatelia prepojovacích vedení sa zúčastňujú na aukciách s kapacitou, čiže ich príspevok k potrebám kapacity Spojeného kráľovstva sa náležite zohľadňuje. Koeficienty zníženia pre prevádzkovateľov prepojovacích vedení sa každoročne prehodnocujú, aby sa zabezpečilo, že zostanú primerané.

(167) Spojené kráľovstvo nesúhlasí s myšlienkou, že na zabezpečenie primeranosti výroby je lepší trh výlučne s energiou. i) Spojené kráľovstvo pripomína zlyhania trhu opísané v odôvodneniach 105 až 109 (a odôvodneniach 97 až 101 rozhodnutia o začatí konania). ii) Pokiaľ ide o uvedenie inteligentných meracích zariadení na trh, v súčasnosti používa inteligentné meracie zariadenia menej ako tretina spotrebiteľov a dynamické tarify podľa času používania sú zatiaľ vo veľmi skorom štádiu. Spojené kráľovstvo preto neverí, že zlyhanie trhu, pokiaľ ide o spoľahlivosť ako verejný statok, sa od roku 2014 výrazne zmenilo, a je ešte príliš skoro posúdiť, do akej miery rozsiahlejšie uvedenie na trh v budúcnosti ovplyvní toto zlyhanie trhu. iii) Od zavedenia trhu s kapacitou viedla reforma

([45]) Nariadenie Rady (EÚ) 2015/1589 z 13. júla 2015 stanovujúce podrobné pravidlá na uplatňovanie článku 108 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (Ú. v. EÚ L 248, 24.9.2015, s. 5).

([46]) Orgán Ofgem vo svojej správe o stave trhu s energiou z roku 2018 uvádza: „V prognózach spoločnosti National Grid dopyt po prenose prevyšoval vyrobený objem v priemere o 1,5 GW nepretržite od roku 2011. Hoci sa môže považovať za rozumné, ak prevádzkovateľ sústavy zvolí konzervatívny prístup pri predpovedaní odberu, musí to byť v rovnováhe s nákladmi na obstaranie dodatočnej kapacity. Za posledný rok spoločnosť National Grid vykonala viacero zmien vo svojom postupe predpovedania odberu, čo celkovo viedlo k tomu, že v prognózach predpovedala nižší odber.“

v oblasti odchýlok k vyšším maximálnym cenám za odchýlky, ale z podstaty vyplývajúca vysoká miera neistoty v súvislosti s prípadmi nedostatočnej ponuky vedie k tomu, že spoliehať sa iba na vysoké platby v prípade nedostatočnej ponuky predstavuje pre investorov riskantnú stratégiu: problém chýbajúcich peňažných prostriedkov sa pravdepodobne nevyrieši len reformou v oblasti odchýlok. iv) S odkazom na posúdenie energetickej politiky Austrálie v roku 2018, ktoré poskytla Medzinárodná agentúra pre energiu, Spojené kráľovstvo uvádza, že Austrália má vysoké ceny elektriny pre nedostatok konkurencie a pre systémové problémy, a nie preto, že by mala dobre fungujúci trh výlučne s energiou.

(168) Spojené kráľovstvo nesúhlasí ani s myšlienkou, že trh s kapacitou by prehĺbil problém chýbajúcich peňažných prostriedkov. i) Rozsah chýbajúcich peňažných prostriedkov sa ukazuje prostredníctvom konkurencieschopného aukčného procesu. Keď sa vyriešia základné problémy, ktoré spôsobili problém chýbajúcich peňažných prostriedkov, a zvýšia sa možnosti zabezpečiť platby v prípade nedostatočnej ponuky prostredníctvom trhu s elektrinou, Spojené kráľovstvo očakáva, že účastníci trhu sa budú menej spoliehať na príjmy z trhu s kapacitou, pretože konkurencieschopné aukcie budú tlačiť zúčtovacie ceny k nule. Je možné, že v takej situácii už trh s kapacitou nebude potrebný. ii) Na rozdiel od tvrdení určitých zainteresovaných strán Spojené kráľovstvo uvádza, že rozsudok Všeobecného súdu ani následné rozhodnutia či vyhlásenia vlády nemali vplyv na ceny na trhu s elektrinou. Ak sa pozrieme na dlhodobejšie trendy, zdá sa, že priemerné ceny základného zaťaženia a volatilita v cenách od prvého roku dodania 2017/2018 v rámci trhu s kapacitou v skutočnosti narástli. Vyplýva z toho, že na ceny majú väčší vplyv iné faktory a že niektoré zainteresované strany nadhodnocujú vplyv trhu s kapacitou na znižovanie cien.

(169) Podľa Spojeného kráľovstva, ktoré cituje správu spoločnosti National Grid o kapacite elektrickej energie v rámci reformy trhu s elektrinou z roku 2018, je dostupných veľmi málo údajov týkajúcich sa riadenia odberu a najlepším zdrojom zmlúv o riadení odberu sú súpisy trhu s kapacitou, ako sa uvádza v tabuľke č. 2 rozhodnutia o začatí konania (pozri tabuľku č. 1 tohto rozhodnutia). Z analýzy výsledkov prvých prechodných aukcií (pozri tabuľku č. 4) vyplýva, že približne 70 % víťazných dohôd o riadení odberu sa týkalo výroby vlastnej energie, prevažne pomocou záložných dieselgenerátorov. Podľa Spojeného kráľovstva z nedávneho prieskumu poskytovateľov v oblasti riadenia odberu vyplýva vysoká miera účasti existujúceho riadenia odberu (70 %) na trhu s kapacitou. Okrem toho sú odhady účasti poskytovateľov v oblasti riadenia odberu na ostatných službách súvisiacich s elektrickou energiou podobné: napríklad množstvo riadenia odberu, ktoré bolo súčasťou portfólia vyrovnávacích produktov a služieb spoločnosti National Grid v roku 2015, bolo približne 708 MW. Spojené kráľovstvo uvádza, že došlo k viacerým snahám o odhad celkového potenciálneho množstva kapacity riadenia odberu v Spojenom kráľovstve, ale že pri týchto odhadoch existujú značné výhrady, často súvisiace s nedostatkom skutočných údajov, čo vedie k veľmi rôznorodým odhadom. Spojené kráľovstvo napríklad uviedlo, že zatiaľ čo Asociácia pre decentralizovanú energiu v roku 2016 odhadla, že v celom Spojenom kráľovstve sa môžu nachádzať komponenty s objemom do 9,8 GW, ktorých odber by do roku 2020 bolo možné znížiť aspoň raz ročne, spoločnosť National Grid vo svojom scenári budúceho energetického vývoja z roku 2018 odhaduje, že do roku 2019/2020 by priemyselné a komerčné riadenie odberu znížením mohlo dosahovať úroveň 1 GW, čo podľa odhadov v priebehu jednej dekády vzrastie približne na dvojnásobok.

(170) Pokiaľ ide o prechodné aukcie, Spojené kráľovstvo uvádza, že boli navrhnuté špeciálne tak, aby poskytovali podporu odvetviu riadenia odberu, a z nezávislých hodnotení prechodných aukcií vyplýva, že do veľkej miery splnili svoje ciele. Druhotným cieľom prechodných aukcií bolo prispieť k zlepšovaniu poznatkov o danom odvetví. Z dôkazov získaných v rámci týchto posudzovaní sa určili spôsoby, ako by bolo možné podporiť účasť riadenia odberu na trhu s kapacitou, pričom tieto spôsoby sa už zavádzajú (pozri „spoločné testovanie“ v odôvodnení 145; pozri prerozdelenie komponentov CMU v oblasti riadenia odberu v odôvodnení 180 ďalej). Napokon Spojené kráľovstvo uvádza, že v rokoch 2014 a 2015 účastníci prechodných aukcií nemali možnosť zapojiť sa do aukcií T-4 (na všetkých ostatných aukciách T-4 sa zúčastňovať môžu), pretože nepotrebovali dodatočnú podporu dostupnú cez prechodné aukcie, keďže už boli dostatočne pripravení súťažiť v týchto aukciách. Účastníci prechodných aukcií však mali možnosť zúčastniť sa na aukciách T-1 za príslušné roky dodania, čím sa zabezpečilo, že účastníci prechodných aukcií mali prístup na trh v každom roku dodania.

4.2. **Vhodnosť opatrenia**

4.2.1. *Výber nástroja*

(171) Spojené kráľovstvo nesúhlasí s názorom niektorých zainteresovaných strán, že strategická rezerva by mala mať prednosť pred celotrhovým kapacitným mechanizmom. Hoci Spojené kráľovstvo uznáva, že strategické rezervy môžu byť účinným spôsobom riešenia dočasných problémov s primeranosťou výroby, sú menej vhodnou alternatívou na trhoch, kde sú obavy o kapacitu akútnejšie alebo dlhodobé, keďže s nimi súvisí väčšie riziko narušenia trhu. Podľa Spojeného kráľovstva je to spôsobené viacerými faktormi, konkrétne neefektívnosťou držania rezervy

mimo trhu; požiadavkou centrálnejšieho riadenia takejto strategickej rezervy, čo môže viesť ku kúpe nedostatočnej alebo neprimeranej rezervnej kapacity; a rizikom, že rezerva sa časom bude stále zväčšovať, ak sa elektráreň rozhodne s mechanizmom špekulovať a rezervu držať namiesto toho, aby podstúpila riziko účasti na trhu iba s energiou ([47]).

(172) Okrem toho Spojené kráľovstvo uvádza, že strategická rezerva by nestimulovala investície do nových elektrární. Práve naopak, mohla by na trhu viesť k vzniku cenového stropu (alebo dojmu cenového stropu), pretože investori by sa mohli obávať, že orgány Spojeného kráľovstva by sa v prípade náhleho nárastu cien mohli dostať pod tlak, aby znížili cenu za dispečing rezervy, čím by investori stratili príjmy v prípade nedostatočnej ponuky a oslabilo by sa zdôvodnenie ich investície. Podľa Spojeného kráľovstva sú celotrhové kapacitné mechanizmy účinnejšie pri stimulovaní investícií do novej kapacity, ak je cieľom riešiť dlhodobejšie problémy s primeranosťou výroby.

4.2.2. *Odmena len za službu samotnej dostupnosti kapacity*

(173) Spojené kráľovstvo uvádza, že zvolilo postupy oznamovania pred prípadmi preťaženia sústavy, aby zabezpečilo súlad s usmernením o štátnej pomoci v oblasti ochrany životného prostredia a energetiky, najmä s jeho bodom 225, ktorý sa týka odmeny za samotnú dostupnosť, a nie za dodanú energiu. Konkrétny mechanizmus dispečingu by predstavoval prekážku pre trhy. Ako súčasť preskúmania po piatich rokoch Spojené kráľovstvo plánuje prešetriť mechanizmy s cieľom poskytnúť účastníkom viac informácií o prípadoch preťaženia sústavy, hoci nepočíta so zavedením plného režimu dispečingu.

(174) Pokiaľ ide o účinnosť režimu sankcií na trhu s kapacitou, Spojené kráľovstvo následne po preskúmaní po piatich zváži posilnenie režimu sankcií v dôsledku rastúcej účasti nekonvenčných technológií.

(175) Spojené kráľovstvo uznáva, že poskytovatelia kapacity môžu čeliť sankciám v prípadoch, keď počas preťaženia sústavy fyzicky nedodajú energiu. Z tohto hľadiska je možné povedať, že trh s kapacitou sa riadi modelom „dodanej energie“. V kontexte trhu s kapacitou je však veľmi nepravdepodobné, že by v praxi došlo k narušeniu dispečingu, pretože prípady preťaženia sústavy sú definované s odkazom na núdzové opatrenia zo strany spoločnosti NG, ktoré sa vykonávajú, ak trh zlyhal pri dodávaní energie. Trh s kapacitou by preto bol v súlade s bodom 225 usmernenia o štátnej pomoci v oblasti ochrany životného prostredia a energetiky.

4.2.3. *Otvorenosť opatrenia všetkým relevantným poskytovateľom kapacity*

4.2.3.1. Potenciálna diskriminácia prevádzkovateľov v oblasti riadenia odberu z dôvodu neexistencie časovo obmedzených dohôd o dodávkach

(176) Spojené kráľovstvo uvádza, že poskytovatelia kapacity, ktorí sa zúčastnili na prechodných aukciách, mali k dispozícii „časovo viazané“ variantné riešenie štandardnej dohody o kapacite: poskytovatelia kapacity sa mohli rozhodnúť, že ich kapacita bude k dispozícii v čase od 16:00 do 19:00 hod. len za znížené platby za kapacitu. V prechodných aukciách sa však ukázalo, že dopyt po tomto produkte je zanedbateľný: z 89 CMU, ktoré uspeli v aukciách, si tento druh dohody vybrala len jedna CMU. Podľa Spojeného kráľovstva preto absenciu časovo viazaného produktu v hlavných aukciách nemožno považovať za významnú prekážku účasti. Okrem toho vláda Spojeného kráľovstva uvádza, že časovo viazané dohody o kapacite nespĺňajú požiadavku primeranosti výroby v plnej miere (prípady preťaženia sústavy nie sú nutne obmedzené na túto časť dňa) a spôsobili by dodatočné ťažkosti pri výpočte požadovanej celkovej kapacity pre daný rok dodania.

4.2.3.2. Rozdiely v príslušnej dĺžke trvania zmlúv

(177) Spojené kráľovstvo uvádza, že bez prístupu k dlhodobým dohodám sa nová výroba financovaná z projektov nebude môcť podieľať na aukciách s kapacitou. Bez tohto dlhšieho obdobia amortizácie by účastníci s vývojom financovaným z projektov mali povinnosť podávať ponuky na vysokých úrovniach, pravdepodobne vyšších ako strop aukčnej ceny. Týmto by sa úrovne ponúk zbytočne zvýšili, čím by sa zvýšil celkový objem pomoci vyplatenej prostredníctvom trhu s kapacitou, ako aj riziko neočakávaných ziskov ostatným poskytovateľom kapacity. Výsledkom by dokonca mohlo byť, že novovybudované kapacity by sa nezúčastňovali na aukcii, čím by sa znížila konkurencia na aukciách.

(178) Spojené kráľovstvo zdôrazňuje, že pripomienky zainteresovaných strán, v ktorých poukazujú na nízke úrovne kapitálových výdavkov pre riadenie odberu, sú v súlade s informáciami o kapitálových nákladoch na riadenie odberu znížením, ktoré sa zozbierali prostredníctvom nezávislého posudzovania druhej prechodnej aukcie. Spojené kráľovstvo uvádza, že pri pätnásťročných dohodách je priemerná cena 0,15 GBP/kW zanedbateľná, ak sa posúdi vzhľadom na minimálny prah kapitálových výdavkov, ktorý predstavuje 270 GBP/kW. V súvislosti s argumentom, že agregátori čelia významným personálnym nákladom spojeným s administratívou a náborom klientov, Spojené

([47]) Toto je známe ako problém „šikmej plochy“.

kráľovstvo uvádza, že tento argument je relevantný len vo vzťahu k činnosti agregácie, nie k samotnému riadeniu odberu, a podobné argumenty je možné použiť aj vo vzťahu k iným druhom kapacity. Spojené kráľovstvo navyše uvádza, že nový poskytovateľ v oblasti riadenia odberu vyrábajúci vlastnú energiu by sa takisto mohol zúčastňovať na trhu s kapacitou ako výrobné zariadenie a podávať ponuky na 15-ročné dohody.

(179) Spojené kráľovstvo uvádza, že zásada nediskriminácie neznamená, že so všetkými podnikmi sa bude vo všetkých prípadoch zaobchádzať rovnako. Rozdiely v zaobchádzaní môžu byť objektívne opodstatnené a v skutočnosti môžu byť nutné, aby sa predišlo diskriminácii. Poskytovatelia v oblasti riadenia odberu a subjekty s novovybudovanou výrobou nie sú v rovnakej pozícii, napríklad z hľadiska úrovne kapitálových výdavkov. Preto sa s nimi nemusí nutne zaobchádzať rovnako, pokiaľ ide o dostupné dĺžky zmlúv. Výsledky doterajších aukcií nenaznačujú, že by rozdielny prístup k dlhodobejším dohodám v praxi narúšal výsledky aukcie. Výkonnosť riadenia odberu je porovnateľná s novovybudovanou výrobou (a často je dokonca lepšia): napríklad v najnovšej aukcii T-4 dosiahlo nepotvrdené riadenie odberu vyššiu mieru úspešnosti a vyšší celkový objem ako novovybudovaná výroba.

(180) Napokon Spojené kráľovstvo uvádza, že v júni 2019 sa pravidlá pre trh s kapacitou zmenili tak, aby prevádzkovatelia v oblasti riadenia odberu mohli prerozdeliť komponenty svojej CMU počas zmluvného obdobia. Spojené kráľovstvo tvrdí, že ak by sa prevádzkovateľom v oblasti riadenia odberu povolil prístup k dlhodobejším zmluvám bez riadnej regulácie, v tomto prípade by mohla vzniknúť medzera v systéme. Prevádzkovatelia v oblasti riadenia odberu by mohli agregovať nákladné komponenty, aby tým umelo dosiahli prahové hodnoty kapitálových výdavkov, a následne by ich v zmluvnom období mohli vymeniť za lacnejšie.

(181) Pokiaľ ide o vylúčenie prevádzkovateľov prepojovacích vedení z dlhodobejších zmlúv, Spojené kráľovstvo uvádza, že napriek nedostatku viacročných dohôd pre prevádzkovateľov prepojovacích vedení na trhu s kapacitou existujú plány na niekoľko projektov týkajúcich sa prepojovacích vedení, z čoho vyplýva, že na stimuláciu takejto investície nie sú potrebné dlhodobejšie dohody.

(182) Spojené kráľovstvo uvádza, že zásada použitia prahových hodnôt kapitálových výdavkov na stanovenie dĺžky zmluvy je naďalej primeraná a mohla by sa rozšíriť. Spojené kráľovstvo sa preto 12. septembra 2019 zaviazalo, že:

a) povolí všetkým druhom kapacít (okrem prepojovacích vedení) uchádzať sa o predbežné schválenie na predkladanie ponúk na zmluvy s rôznymi dostupnými dĺžkami trvania, ak preukážu, že spĺňajú prahové hodnoty kapitálových výdavkov opísané v odôvodnení 75, a

b) pravidelne tieto prahové hodnoty kapitálových výdavkov preskúmavať s cieľom zabezpečiť, aby boli neustále primerané.

4.2.3.3. Obmedzená záruka na objem v aukcii T-1

(183) Cieľom zvoleného prístupu vyčlenenia kapacity pre aukciu T-1 je dosiahnuť rovnováhu medzi minimalizovaním rizík spojených s bezpečnosťou dodávok energie (čo vedie k väčšiemu objemu na aukcii T-4) a rizikami nadmerného obstarania (čo vedie k väčšiemu objemu na aukcii T-1). Okrem toho sa aukcie T-1 v prípade kapacity riadenia odberu považujú za výhodnejšiu cestu na trh, keďže takáto kapacita má vo všeobecnosti kratší čas realizácie dodávok.

(184) Záväzok objemu umiestneného na aukciu prijatý v rozhodnutí z roku 2014 sa doteraz rešpektoval, pričom objemy umiestnené na aukcie T-1 boli vyššie ako objem vyhradený štyri roky predtým.

(185) Spojené kráľovstvo takisto uviedlo, že pri vyhradení množstva štyri roky v predstihu pred aukciami T-1 by sa existenciou fixného podielu celkového množstva kapacity na daný rok dodania znížilo množstvo kapacity dostupnej novým zariadeniam na aukcii T-4, čo by bolo diskriminačné. Zároveň by sa tým zvýšil objem na aukciách T-1 na úroveň, ktorú nie je nevyhnutne potrebné dosiahnuť a ktorá by mohla viesť k nedostatočnej konkurencii na aukciách T-1, najmä ak by k tomu dochádzalo v čase ďalších odstávok elektrární.

(186) Možnosť ministra odložiť alebo zrušiť aukciu kapacity (pozri odôvodnenie 65 a 138) je potrebná, aby sa zabezpečil účinný dohľad nad trhom s kapacitou a aukčným procesom, a vláde Spojeného kráľovstva umožňuje konať v nepredvídanej situácii (napr. zrušenie aukcií po vydaní rozsudku Všeobecného súdu). Okrem toho Spojené kráľovstvo uvádza, že tieto opatrenia ovplyvňujú rovnako aukcie T-4 ako aukcie T-1 a takisto všetkých účastníkov predbežného schválenia. Nemožno preto tvrdiť, že by konkrétny druh poskytovateľa kapacity bol znevýhodnený.

(187) Spojené kráľovstvo sa 12. septembra 2019 s cieľom naďalej zviditeľňovať poskytovateľov kapacity zaviazalo:

a) prostredníctvom aukcií v jednoročnom predstihu pokračovať v obstarávaní aspoň 50 % kapacity vyhradenej o štyri roky skôr, čo je súčasťou procesu stanovenia parametrov na aukciu v štvorročnom predstihu pre rovnaký rok dodania, a

b) pokračovať v používaní metodiky na určenie vyčleneného množstva, ktorá je založená na 95 % intervale spoľahlivosti opísanom v odôvodnení 62, s cieľom určiť minimálne množstvo kapacity, ktoré sa vyčlení na aukciu v jednoročnom predstihu.

(188) Spojené kráľovstvo uvádza, že: i) aukcia T-2 zameraná na menšiu, decentralizovanú výrobu by diskriminovala elektrárne s dlhším časom výstavby. Nutnosť aukcií T-2 je navyše otázna, keďže malá začlenená výroba s kratším časom výstavby bola doteraz jednou z najúspešnejších kategórií novej výroby na aukciách T-4; ii) týždenné aukcie by nevyslali signály o dlhodobých investíciách, ktoré sú cieľom trhu s kapacitou, a nie je známe, aké výhody by to malo v súvislosti s bezpečnosťou dodávok energie, alebo akým spôsobom by sa to líšilo od existujúcich opatrení v oblasti sekundárneho obchodovania.

4.2.3.4. Minimálna prahová hodnota účasti

(189) Spojené kráľovstvo uvádza, že účelom minimálnej prahovej hodnoty 2 MW je zabezpečovať spravovateľnosť procesov na trhu s kapacitou. Vďaka možnosti agregovania nie je menšia kapacita z trhu s kapacitou vylúčená ani na ňom nie je znevýhodnená. Druhá prechodná aukcia nepritiahla výrazný záujem CMU menších ako 2 MW (pozri odôvodnenie 68). Spojené kráľovstvo uvádza, že v nedávnych aukciách nedochádzalo k zvýšenej účasti CMU na úrovni 2 MW, hoci by sa to dalo predpokladať, ak boli preferované alebo žiadané menšie CMU. Okrem toho v oznámení z roku 2014 Spojené kráľovstvo pripomína, že 2 MW je nízka prahová hodnota najmä preto, že vyrovnávacie služby spoločnosti National Grid mali v roku 2014 vyššie prahové hodnoty na účasť (krátkodobá prevádzková rezerva a frekvenčná odozva boli stanovené na 3 MW), a pretože bola oveľa nižšia ako prahové hodnoty v mnohých iných európskych kapacitných mechanizmoch, kde boli bežné prahové hodnoty 10 – 50 MW (s odkazom na záverečnú správu zo sektorového zisťovania týkajúceho sa kapacitných mechanizmov ([48])).

(190) Spojené kráľovstvo súhlasí s pripomienkami zainteresovaných strán, ktoré sú uvedené v odôvodneniach 143 až 145.

(191) Spojené kráľovstvo uvádza, že účasť v rámci agregovanej CMU by vo väčšine prípadov mala poskytovať možnosť zaistiť sa proti rizikám nedodania. Agregátor môže svoju CMU navrhnúť tak, že zlyhanie jedného komponentu sa vyváži iným komponentom, či už v rámci tej istej CMU, alebo prostredníctvom inej CMU v rámci portfólia, čím sa zníži riziko uvalenia pokút alebo stornovacích poplatkov.

(192) Spojené kráľovstvo takisto uvádza, že zachovanie úrovne zábezpeky ponuky na polovičnej úrovni platnej pre novovybudovanú výrobu sa považuje za primerané, aby sa zabezpečilo, že požiadavka nevytvára neprípustnú prekážku vstupu na trh pre nových poskytovateľov v oblasti riadenia odberu. Pokiaľ ide o požadovanie plnej výšky zábezpeky ponuky od prevádzkovateľov v oblasti riadenia odberu aj vtedy, keď je väčšina komponentov potvrdená, zmena pravidiel prerozdelenia komponentov (pozri odôvodnenie 180) viedla k vytvoreniu mechanizmu flexibility na účely riešenia tohto problému.

(193) Spojené kráľovstvo si uvedomuje, že môže existovať niekoľko CMU menších ako 2 MW, ktoré sa chcú zúčastniť na aukcii a nemajú záujem sa agregovať, ale nemyslí si, že minimálna prahová hodnota 2 MW predstavuje technickú prekážku pre účasť poskytovateľov v oblasti riadenia odberu. Spojené kráľovstvo si však uvedomuje, že od roku 2014 existuje na trhoch s elektrinou trend smerujúci k nižším vstupným prahovým hodnotám, napríklad prahová hodnota 1 MW pre projekt TERRE ([49]).

(194) Spojené kráľovstvo sa 12. septembra 2019 s cieľom zohľadniť vývoj na trhu opísaný v odôvodnení 193 zaviazalo:

a) znížiť minimálnu prahovú hodnotu na účasť na trhu s kapacitou, ako je opísané v odôvodneniach 30 a 31, na 1 MW pre všetky aukcie, v prípade ktorých sa predbežné schvaľovanie začína od januára 2020, a

([48]) Záverečná správa zo sektorového zisťovania týkajúceho sa kapacitných mechanizmov, SWD(2016) 385 final.

([49]) Trans-European Replacement Reserve Exchange (Výmena transeurópskych náhradných rezerv), celoeurópsky trh s vyrovnávacími službami, ktorý by mal nadobudnúť účinnosť koncom roka 2019.

b) opätovne posúdiť túto prahovú hodnotu do októbra 2021 s cieľom preskúmať potenciál ďalšieho zníženia.

4.2.3.5. Otvorenosť opatrenia voči obnoviteľným zdrojom energie a novým technológiám

(195) Spojené kráľovstvo uvádza, že v roku 2014 sa predpokladalo, že veterná energia a solárna energia si vzhľadom na vysoké kapitálové náklady vyžadujú vysokú a priamu podporu nízkouhlíkovej výroby, akú predstavuje systém rozdielových zmlúv alebo jeho predchodca, ktorým bola povinnosť využitia energie z obnoviteľných zdrojov energie. Vzhľadom na využívanie týchto subvencií by títo poskytovatelia boli *de facto* vylúčení z účasti na trhu s kapacitou. Preto sa považovalo za nevyhnutné navrhnúť a zaviesť pravidlá, ktoré by im umožnili účasť.

(196) Spojené kráľovstvo uznáva, že kapitálové náklady na určité obnoviteľné zdroje energie v ostatných rokoch výrazne poklesli. Keď sa ukázalo, že existuje záujem budovať veterné a solárne zariadenia bez subvencií a zahrnúť ich na trh s kapacitou, čo najrýchlejšie sa preskúmali a zaviedli nevyhnutné zmeny vrátane stanovenia novej metodiky výpočtu zníženia a zabezpečenia, aby štátna pomoc nebola duplicitná. Nevyhnutné zmeny pravidiel na trhu s kapacitou, ktoré sa týkali pridania týchto technológií prerušovanej výroby, boli prijaté britským parlamentom 4. júna 2019. Spojené kráľovstvo potvrdzuje, že obnoviteľné zdroje energie (veterná a solárna energia) sa budú môcť zúčastňovať na aukciách T-1, T-3 a T-4, ktoré sú naplánované na január 2020 (v závislosti od toho, či bude vydané kladné konečné rozhodnutie o štátnej pomoci pre danú schému). V dôsledku uvedeného by sa veterná elektráreň uvedená v odôvodnení 146, ktorá sa nemohla zúčastniť na predbežnom schválení pre zrušenú aukciu T-4 v roku 2018, ešte stále mohla zúčastniť na aukcii T-3, ktorá je určená pre ten istý rok dodania (2022/2023).

(197) S cieľom zabezpečiť opakovanie podobnej situácie, aká je opísaná v odôvodnení 146, sa Spojené kráľovstvo 12. septembra 2019 zaviazalo vypracovať všetky pravidlá (napríklad také, ktoré sa týkajú koeficientov zníženia, ale nielen ich) nevyhnutné na zabezpečenie účinnej účasti akéhokoľvek druhu novej kapacity, ktorá môže účinne prispieť k riešeniu problému s primeranosťou výroby, hneď ako taká kapacita preukáže potenciál prispieť k riešeniu problému s primeranosťou výroby.

(198) Spojené kráľovstvo nesúhlasí s pripomienkou uvedenou v odôvodnení 147. Na príklade extrémnej poveternostnej situácie v marci 2018 (známej ako „Beštia z východu“), keď veterná energia predstavovala kľúčový faktor, pomocou ktorého sa predišlo preťaženiu sústavy, Spojené kráľovstvo zdôrazňuje, že veterná energia preukázateľne prispieva k bezpečnosti dodávok energie. Po rozsiahlej analýze sa preto vyvinula vhodná metodika výpočtu zníženia pre takéto zariadenia s cieľom zahrnúť ich na trh s kapacitou.

4.2.3.6. Účasť kapacity prepojenia

(199) Spojené kráľovstvo uvádza, že vždy jasne považovalo priamu účasť zahraničnej kapacity na trhu s kapacitou za najlepšie riešenie, ako prispieť k bezpečnosti dodávok energie. Vzhľadom na dôvody opísané v odôvodnení 35 (a odôvodnení 28 rozhodnutia o začatí konania) však nebolo možné zaviesť priamu zahraničnú účasť okamžite.

(200) Zohľadňujúc skutočnosť, že od roku 2014 ostatné členské štáty zaviedli celotrhové kapacitné mechanizmy s cieľom povoliť priamu účasť zahraničných kapacít, a zároveň zohľadňujúc, že 4. júla 2019 nadobudlo účinnosť nariadenie (EÚ) 2019/943, Spojené kráľovstvo sa 12. septembra 2019 zaviazalo:

a) usilovať sa zaviesť priamu účasť zahraničnej kapacity na aukciách, v prípade ktorých sa predbežné schvaľovanie začína od januára 2020, za podmienky uzavretia dohôd o spolupráci s prevádzkovateľmi prenosovej sústavy v susedných krajinách, kde sa zúčastnené kapacity nachádzajú, a v každom prípade

b) uplatňovať priamu účasť zahraničnej kapacity na všetky aukcie, v prípade ktorých sa predbežné schvaľovanie začne po tom, ako Agentúra pre spoluprácu regulačných orgánov v oblasti energetiky schváli metodiky, spoločné pravidlá a podmienky uvedené v článku 26 ods. 11 nariadenia (EÚ) 2019/943 o vnútornom trhu s elektrinou a ako sa uverejnia na jej webovom sídle podľa článku 27 uvedeného nariadenia a začnú sa uplatňovať.

(201) Spojené kráľovstvo si nemyslí, že prevádzkovatelia prepojovacích vedení získavajú na aukcii trhu s kapacitou nespravodlivú výhodu z dôvodu režimu dolnej a hornej hranice. Každý príjem z trhu s kapacitou sa zvažuje pred posúdením príjmu prevádzkovateľa prepojovacích vedení vzhľadom na režim dolnej a hornej hranice. Prevádzkovateľ prepojovacích vedení by dostal platbu na úrovni dolnej hranice, len ak celkový príjem (vrátane príjmu z trhu s kapacitou) je nižší ako preddefinovaná dolná hranica. Podobne, ak je celkový príjem nad hornou hranicou, prevádzkovateľ prepojovacích vedení vráti preplatok spotrebiteľovi. Prevádzkovatelia prepojovacích vedení sú naďalej vystavovaní trhovým cenám a fluktuáciám príjmov v rámci hraníc stanovených režimom dolnej a hornej hranice.

(202) Napokon Spojené kráľovstvo uviedlo, že od septembra 2014 jasne informovalo všetky zainteresované strany, že prevádzkovatelia prepojovacích vedení budú mať možnosť zúčastniť sa na aukciách pre rok dodania 2019/2020: nie však na aukcii T-1 uskutočnenej začiatkom roka 2018 pre rok dodania 2018/2019. Ako Spojené kráľovstvo uviedlo, v rámci procesu posudzovania štátnej pomoci v roku 2014 sa zaviazalo k tomuto: Ak sa v posúdení *ex post* ukáže, že príspevok prevádzkovateľov prepojovacích vedení v aukcii T-4 naplánovanej na rok 2014 bol podhodnotený, Spojené kráľovstvo pomerným spôsobom zníži množstvo kapacity v aukcii T-1 v roku 2017 (pozri odôvodnenie 124 rozhodnutia z roku 2014). Spojené kráľovstvo tvrdilo, že aby mohlo tento záväzok dodržať, muselo znížiť množstvo kapacity obstarávanej v aukcii T-1 na rok dodania 2018/2019, čo bolo nezlučiteľné so zvýšením množstva kapacity, ktorá sa mala obstarať (ktoré by bolo nevyhnutný, ak sa mali prevádzkovatelia prepojovacích vedení zúčastniť na tejto aukcii T-1). Pokiaľ ide o metodiku výpočtu zníženia, ktorá sa používa v prípade prepojovacích vedení, Spojené kráľovstvo uviedlo, že metodiky sa líšia v závislosti od typu technológie, aby boli zabezpečené rovnaké podmienky. Predovšetkým ide o to, že koeficienty zníženia sa stanovujú pre prevádzkovateľov prepojovacích vedení jednotlivo vzhľadom na výrazné rozdiely medzi prepojovacími vedeniami a prepojenými trhmi. Okrem toho každý rok spoločnosť NG ESO stanoví vhodné modelové rozpätie koeficientov zníženia pre každú prepojenú krajinu (pomocou stochastickej celoeurópskej modelovacej metodiky). Túto celkovú metodiku potom schváli panel odborníkov v technickej oblasti, ktorý potvrdí, či je analýza spoločnosti NG ESO presná a primeraná, a navrhne vhodné zníženie v rámci každého rozpätia. Minister potom schváli konečné hodnoty. Spojené kráľovstvo takisto zdôraznilo, že uzatváranie dlhodobejších zmlúv s prevádzkovateľmi prepojovacích vedení by bolo nezlučiteľné s postojom Spojeného kráľovstva, že model prepojovacích vedení je krátkodobé riešenie (pozri odôvodnenie 199), kým sa nezavedie priama zahraničná účasť.

4.3. **Primeranosť opatrenia**

4.3.1. *Rozdiely v dostupnej dĺžke trvania zmlúv*

(203) Pripomienky k dostupným dĺžkam trvania zmlúv sú zhrnuté v odôvodneniach 177 až 180.

4.3.2. *Vylúčenie dlhodobých poskytovateľov krátkodobej prevádzkovej rezervy*

(204) Spojené kráľovstvo uviedlo, že prístup, ktorý zvolilo k dlhodobým poskytovateľom krátkodobých prevádzkových rezerv v roku 2014, sa zakladal na najlepších dostupných dôkazoch v tom čase. Predpokladalo sa, že prevádzkovatelia dosiahnu neočakávané zisky, ak im bude umožnená účasť na trhu s kapacitou, čo by bolo v protiklade s bodmi 228 a 230 usmernenia o štátnej pomoci v oblasti ochrany životného prostredia a energetiky. V tom čase sa dôvodne očakávalo, že poskytovatelia krátkodobej prevádzkovej rezervy budú mať v nadchádzajúcich rokoch okrem fixných platieb za dostupnosť aj výrazné platby za využívanie.

(205) Spojené kráľovstvo nepredpokladalo, že platby za využívanie úplne zaniknú. Teraz je pravdepodobné, že v prípade preťaženia sústavy dlhodobí poskytovatelia krátkodobej prevádzkovej rezervy dostanú platby za využívanie, keďže spoločnosť NG pri takej udalosti nasadí všetky zdroje, ktoré má k dispozícii.

(206) Spojené kráľovstvo argumentovalo, že vylúčenie elektrární dlhodobých poskytovateľov krátkodobej prevádzkovej rezervy z predkladania ponúk na dlhodobé dohody na trhu s kapacitou bolo v súlade s logikou, podľa ktorej sa dlhodobejšie dohody poskytovali len tým elektrárňam, ktoré by inak pociťovali prekážky pri vstupe na trh. Okrem toho elektrárne, s ktorými sa podpísala zmluva pred prvou aukciou na trhu s kapacitou v roku 2014, už nebolo možné považovať za „nové“.

(207) Spojené kráľovstvo zdôraznilo, že prevádzkovatelia sa mohli rozhodnúť odstúpiť od zmlúv o krátkodobej prevádzkovej rezerve, ak boli úspešní v aukcii na trhu s kapacitou, keďže na ukončenie ich dlhodobých zmlúv o krátkodobej prevádzkovej rezerve sa nevzťahovali sankcie.

(208) Spojené kráľovstvo vysvetlilo, že navrhnutý „mechanizmus spätného získania (claw-back)“ zainteresovaná strana v roku 2014 nenavrhla a nepovažoval sa za nevyhnutný, pretože príjmy dostupné dlhodobým prevádzkovateľom krátkodobej prevádzkovej rezervy sa považovali za ekvivalentné schémam na subvencovanie nízkouhlíkových zariadení (rozdielové zmluvy, povinnosť využitia energie z obnoviteľných zdrojov, výkupné tarify), ktoré boli takisto vylúčené z účasti na trhu s kapacitou.

(209) Spojené kráľovstvo poznamenalo, že nápravné opatrenie navrhované zainteresovanou stranou, ktoré by spočívalo v spätnom uzavretí dohôd s elektrárňou a začalo by platiť v roku 2014, je neopodstatnené. Týmto spôsobom by prevádzkovateľ získal bezrizikový príjem financovaný spotrebiteľmi na obdobie, počas ktorého nemal žiadne záväzky dodať energiu na trhu s kapacitou.

(210) Keďže trhové podmienky sa od roku 2014 mohli zmeniť, Spojené kráľovstvo má záujem zvážiť, či je vhodné povoliť ich oprávnenosť na účasť na budúcich aukciách.

4.3.3. *Metóda úhrady nákladov*

(211) Spojené kráľovstvo zdôraznilo, že pokiaľ ide o posúdenie proporcionality opatrenia, usmernenie o štátnej pomoci v oblasti ochrany životného prostredia a energetiky (v oddiele 3.9.5) nezahŕňa financovanie opatrenia na primeranosť výroby ako relevantného kritéria. Spojené kráľovstvo sa napriek tomu domnieva, že metóda účtovania poplatkov je primeraná.

(212) Spojené kráľovstvo uviedlo, že bez ohľadu na to, do akej miery je riadenie odberu stimulované predchádzaním vzniku nákladov na trhu s kapacitou, nesmie sa to odrážať v znižovaní celkového objemu na trhu s kapacitou. Dôvodom je to, že ten istý poskytovateľ kapacity riadenia odberu je oprávnený zúčastniť na trhu s kapacitou a poskytnúť požadovaný objem. Zníženie celkového objemu na trhu s kapacitou by znamenalo riziko dvojnásobného započítania kapacity poskytnutej predmetným poskytovateľom v oblasti riadenia odberu: jednak vo forme očakávaného zníženia odberu vychádzajúceho z trhu, jednak vo forme kapacity poskytovateľa v oblasti riadenia odberu v rámci trhu s kapacitou, ak by bol v aukcii úspešný.

(213) Okrem toho už teraz existujú silné stimuly na znižovanie odberu počas triády – troch polhodinových úsekov v období špičky (hodnota výhody, ktorá vznikla na základe opatrení účtovania poplatkov za používanie prenosovej sústavy, vzrástla približne z 10 GBP/kW v roku 2005/2006 na 47 GBP/kW v roku 2016/2017 a predpokladalo sa, že do roku 2020/2021 vzrastie na viac ako 70 GBP/kW. Ak by sa umožnilo predchádzanie nákladom na trhu s kapacitou v tom istom období, pravdepodobne by sa tým nestimulovala žiadna dodatočná činnosť v oblasti riadenia odberu, ale poskytovatelia v oblasti riadenia odberu, ktorí už v tom čase znižovali odber, by tým pravdepodobne získali väčšiu finančnú odmenu.

(214) Spojené kráľovstvo poznamenalo, že prípady preťaženia sústavy sa nemusia nutne prelínať s troma polhodinovými úsekmi, ktoré predstavujú triády – preťaženia sústavy sa môžu spájať aj a obdobiami nízkej dostupnosti výroby (napríklad veternej energie), alebo môžu trvať dlhšie. Okrem toho je zložité predpovedať dodávky (a trhový podiel dodávok) počas triád, keďže triády sa zisťujú až *ex post* (t. j. ich čas je známy až po skončení obdobia triád). V dôsledku toho by dodávatelia mohli mať väčšie rozdiely medzi prognózami a skutočnými nákladmi na trhu s kapacitou, čo by mohlo viesť k zvýšeným nákladom pre spotrebiteľov, keďže dodávatelia by sa snažili neistotu vyriešiť tým, že by na nich náklady presunuli s rizikovou prirážkou. Okrem toho, ak sa metóda úhrady nákladov na trhu s kapacitou založí na väčšom počte hodín (v čase od 16:00 hod. do 19:00 hod. v špičke počas pracovných dní v zimnej sezóne), pre väčších priemyselných odberateľov je ťažšie úplne predísť nákladom na trhu s kapacitou, z čoho vyplýva, že sa s týmito väčšími priemyselnými odberateľmi zaobchádza podobne ako s domácimi spotrebiteľmi a malými podnikmi.

(215) Podľa Spojeného kráľovstva argument, že v súčasnej metodike sa na účely riadenia odberu podporuje len výroba vlastnej energie, sa zakladá na predpoklade, že časový úsek medzi 16:00 hod. a 19:00 hod. je príliš široký na to, aby odberatelia počas týchto hodín pravidelne znižovali odber. Spojené kráľovstvo poznamenáva, že na získanie výhody nie je nutné znížiť odber počas celého obdobia; znamenalo by to len, že poskytovatelia v oblasti riadenia odberu znížením by výhodu nevyužili v plnej miere.

(216) Spojené kráľovstvo sa domnieva, že zvolená metóda úhrady nákladov je primeraná, pretože má určitý stimulačný účinok na riadenie odberu a zmierňuje negatívne dôsledky spojené s metodikou triád, alebo im zabraňuje, no napriek tomu Spojené kráľovstvo plánuje v rámci preskúmania po piatich rokoch zistiť, či by nebolo užitočné urobiť určité zmeny, ktoré by odrážali skúsenosti a vývoj na trhu.

4.4. **Zabránenie negatívnym účinkom na hospodársku súťaž a obchod**

(217) Spojené kráľovstvo uviedlo, že na základe nariadenia (EÚ) 2019/943 sa od členských štátov vyžaduje vyradiť dohody a platby za výrobnú kapacitu (vrátane generátorov, ktoré používajú prevádzkovatelia v oblasti riadenia odberu vyrábajúci vlastnú energiu), ktorá vypúšťa emisie vyššie ako 550 g CO_2 z fosílnych palív na kWh elektriny. Príslušná zmena pravidiel na trhu s kapacitou nadobudla účinnosť 18. júla 2019. Zaviedol sa ňou limit na emisie uhlíka na uvedenej úrovni pre novovybudovanú výrobu, ktorá má zámer dosiahnuť predbežné schválenie na účasť na aukciách kapacity, ktoré sa uskutočnia začiatkom roka 2020 (vrátane novovybudovaných komponentov, ktoré sa zúčastnia na aukciách ako nepotvrdené riadenie odberu).

(218) Spojené kráľovstvo sa 12. septembra zaviazalo dodržiavať ustanovenia nariadenia (EÚ) 2019/943, a najmä prijať do konca roka 2020 regulačné zmeny, aby zabezpečilo, že výrobná kapacita, ktorá začala komerčnú výrobu pred 4. júlom 2019 a produkuje viac než 550 g emisií CO_2 z fosílnych palív na kWh elektriny a v priemere viac než 350 kg emisií CO_2 z fosílnych palív na kWe inštalovaného výkonu ročne, najneskôr od 1. júla 2025 už nebude mať záväzky a nebude dostávať platby ani záväzky k budúcim platbám na trhu s kapacitou.

4.5. **Povinnosť zdržať sa konania**

(219) Spojené kráľovstvo uznáva, že z rozsudku Všeobecného súdu vyplýva, že nesmie poskytnúť pomoc, pokým a pokiaľ Komisia neprijme rozhodnutie, v ktorom schváli poskytnutie štátnej pomoci v rámci schémy trhu s kapacitou po vykonaní formálneho vyšetrovania. Z rozsudku však nevyplýva, že Spojené kráľovstvo nesmie prevádzkovať také prvky schémy, pri ktorých neposkytuje žiadnu pomoc.

(220) Podľa Spojeného kráľovstva nedochádza k porušeniu povinnosti zdržať sa konania v týchto situáciách:

a) pri uzatváraní podmienečných dohôd o kapacite po aukcii T-1 na doplnenie, ktorá sa uskutočnila v júni 2019 [pozri odôvodnenie 18 písm. a)], pretože podmienečné dohody o kapacite neudeľujú poskytovateľom žiadnu hospodársku výhodu, pokiaľ a pokým Komisia neschváli štátnu pomoc. Od poskytovateľov sa bude vyžadovať, aby dodržali určité povinnosti bez záruky, že dostanú platby za kapacitu alebo inú hospodársku výhodu, keďže platby závisia od schválenia Komisiou;

b) pri požadovaní od poskytovateľov, aby v období zdržania sa konania dodržiavali svoje povinnosti v rámci existujúcich dohôd o kapacite. Opäť je nutné zdôrazniť, že poskytovatelia nemajú záruku, že platby za kapacitu sa nakoniec uskutočnia. Toto navyše znamená pre poskytovateľov kapacity záťaž, a nie výhodu;

c) pri povolení dodávateľom, aby uskutočnili dobrovoľné platby zúčtovaciemu subjektu na trhu s kapacitou v období zdržania sa konania s cieľom kompenzovať svoje záväzky týkajúce sa možných poplatkov dodávateľov, a pri povolení zúčtovaciemu subjektu prijímať takéto platby. Z platieb dodávateľov sa nebude financovať pomoc, pokiaľ a pokým Komisia štátnu pomoc neschváli.

4.6. **Transparentnosť**

(221) Spojené kráľovstvo sa zaviazalo uplatňovať podmienky transparentnosti stanovené v oddiele 3.2.7 usmernenia o štátnej pomoci v oblasti ochrany životného prostredia a energetiky, pokiaľ sú uplatniteľné na pomoc poskytovanú na trhu s kapacitou.

5. **POSÚDENIE POMOCI**

5.1. **Štátna pomoc podľa článku 107 ods. 1 ZFEÚ**

(222) V rozhodnutí o začatí konania Komisia vyjadrila predbežné stanovisko, že opatrenie predstavuje štátnu pomoc v zmysle článku 107 ods. 1 zmluvy. Spojené kráľovstvo ani žiadna iná zainteresovaná strana toto stanovisko nespochybnila.

(223) V článku 107 ods. 1 zmluvy sa štátna pomoc vymedzuje ako „ pomoc poskytovaná v akejkoľvek forme členským štátom alebo zo štátnych prostriedkov“.

(224) V zmysle článku 107 ods. 1 zmluvy je štátna pomoc nezlučiteľná s vnútorným trhom, ak „narúša hospodársku súťaž alebo hrozí narušením hospodárskej súťaže tým, že zvýhodňuje určitých podnikateľov alebo výrobu určitých druhov tovaru […], pokiaľ ovplyvňuje obchod medzi členskými štátmi“.

(225) V článku 107 ods. 2 a 3 sa však uvádzajú konkrétne okolnosti, za akých pomoc predsa len je zlučiteľná s vnútorným trhom alebo ju za takú možno považovať. Posúdenie Komisie, či niektorú z týchto okolností možno uplatniť v tomto prípade, je uvedené v oddiele 6.

5.1.1. *Pripísateľnosť štátu a financovanie zo štátnych zdrojov*

(226) Aby sa opatrenia mohli považovať za štátnu pomoc v zmysle článku 107 ods. 1 zmluvy, tak a) musia byť pripísateľné štátu a b) peňažné prostriedky musia pochádzať zo štátneho fondu, pričom musia byť poskytnuté priamo alebo nepriamo ktorýmkoľvek verejným orgánom určeným alebo zriadeným štátom ([50]). Z dôvodov uvedených v odôvodneniach 227 až 229 tohto rozhodnutia Komisia dospela k záveru, že opatrenie je pripísateľné Spojenému kráľovstvu a že platby za kapacitu predstavujú štátne zdroje, pretože sú pod kontrolou štátu.

(227) Trh s kapacitou zaviedol minister pre energetiku a zmenu klímy Spojeného kráľovstva na základe právomocí, ktoré mu boli zverené zákonom o energetike z roku 2013. Spojené kráľovstvo 1. augusta 2014 prijalo sekundárne právne predpisy vo forme nariadení o kapacite elektrickej energie a pravidiel týkajúcich sa trhu s kapacitou, ktorými sa riadi vykonávanie trhu s kapacitou. Štát nesie zodpovednosť za oblasti, ako je schvaľovanie množstva kapacity určeného na aukcie, postupy predbežného schválenia, obsah dohôd o kapacite a povinnosti držiteľov kapacity.

([50]) Vec 76/78, Steinike & Weinlig/Nemecko, Zb. 1977, s. 595, bod 21; vec C-379/98, PreussenElektra, Zb. 2001, s. I-2099, bod 58; vec C-706/17, Achema, Zb. 2019, bod 47 a nasledujúce.

(228) Spojené kráľovstvo zriadilo zúčtovací subjekt na účely zabezpečenia zodpovednosti, riadenia a kontroly zúčtovacieho postupu a uhradených platieb. Zúčtovací subjekt je vo vlastníctve štátu a orgány Spojeného kráľovstva uviedli, že vláda si nad ním ponechá celkovú kontrolu (pozri odôvodnenie 27).

(229) Ako je uvedené v odôvodneniach 88 a 89, opatrenie je financované poplatkom (odvodom), ktorý je stanovený zákonom a ukladá sa všetkým licencovaným dodávateľom. Odvod je povinný a vyberá ho zúčtovací subjekt. Zúčtovací subjekt následne nariadi, aby sa platby odviedli dodávateľom kapacity. Štát má právomoc disponovať peňažnými prostriedkami prostredníctvom zúčtovacieho subjektu.

5.1.2. *Hospodárska výhoda udelená určitým podnikom alebo výrobe určitých druhov tovaru (selektívna výhoda)*

(230) Výhodou v zmysle článku 107 ods. 1 ZFEÚ je každá hospodárska výhoda, ktorú by podnik nezískal za bežných trhových podmienok, teda bez zásahu štátu. ([51])

(231) Komisia poznamenáva, že úspešní uchádzači na trhu s kapacitou dostávajú cez kapacitný mechanizmus odmenu, ktorú by nedostali, ak by ostali pôsobiť na trhu s elektrinou za bežných hospodárskych podmienok a predávali by len elektrickú energiu a doplnkové služby (opatrenia BETTA – opísané v oddiele 2.8). Opatrením preto získavajú hospodársku výhodu podniky, ktoré uspeli v aukciách na trhu s kapacitou. Táto výhoda je selektívna, pretože sa ňou zvýhodňujú len určité podniky, konkrétne úspešní uchádzači v aukciách na trhu s kapacitou, ktorí sú v porovnateľnej faktickej a právnej situácii voči ostatným poskytovateľom kapacity, ktorí sa buď nemohli zúčastniť, alebo sa nezúčastnili na aukciách trhu s kapacitou, alebo sa na nich zúčastnili, ale neuspeli.

(232) Navyše opatrením doteraz získali selektívnu výhodu len určité podniky, ktoré vedeli prispieť k riešeniu zisteného problému s primeranosťou výroby, pretože kapacity menšie ako 2 MW (pozri odôvodnenia 30 a 31) a zahraničné kapacity sú vylúčené z priamej účasti na trhu s kapacitou (pozri odôvodnenie 34) napriek tomu, že aj ony môžu prispieť k zníženiu zisteného problému s primeranosťou výroby. V budúcnosti v dôsledku existencie minimálnej prahovej hodnoty pre účasť na trhu s kapacitou, ak aj bude znížená spôsobom opísaným v odôvodnení 193, budú niektoré kapacity aj naďalej vylúčené z priamej účasti (t. j. bez agregácie) na trhu s kapacitou. Okrem toho, ak sa na trhu s kapacitou nebudú môcť zúčastniť všetky zahraničné kapacity nachádzajúce sa v susedných a ostatných členských štátoch, naďalej budú z trhu s kapacitou vylúčené určité podniky, ktoré môžu prispieť k riešeniu zisteného problému s primeranosťou výroby. Znamená to, aj v tejto užšej perspektíve, že opatrením sa udeľuje selektívna výhoda.

5.1.3. *Narušenie hospodárskej súťaže a obchodu v rámci EÚ*

(233) Existuje riziko, že opatrením dochádza k narušeniu hospodárskej súťaže a vplyvu na obchod na vnútornom trhu. Výroba elektrickej energie, ako aj veľkoobchodné a maloobchodné trhy s elektrickou energiou sú činnosti otvorené hospodárskej súťaži v celej Únii ([52]). Preto by výhoda poskytnutá zo štátnych prostriedkov akémukoľvek podniku v tomto odvetví mohla ovplyvniť obchod v rámci Únie a narušiť hospodársku súťaž.

5.1.4. *Záver posúdenia podľa článku 107 ods. 1 zmluvy*

(234) Na základe posúdenia uvedeného v tomto oddiele Komisia dospela k záveru, že opatrenie predstavuje štátnu pomoc v zmysle článku 107 ods. 1 zmluvy. Vyvodenie záveru podľa článku 107 ods. 1 podlieha uplatneniu ktoréhokoľvek z konkrétnych dôvodov zlučiteľnosti uvedených v článku 107 ods. 2 a 3 zmluvy. Jediný dôvod, ktorý by mohol byť v tomto prípade relevantný, je dôvod uvedený v článku 107 ods. 3 písm. c). V oddiele 6 sa posudzuje, či je uvedený dôvod v tomto prípade splnený.

5.2. **Oprávnenosť pomoci**

(235) Hoci orgány Spojeného kráľovstva notifikovali trh s kapacitou pred tým, ako toto opatrenie nadobudlo účinnosť, Všeobecný súd následne zrušil rozhodnutie o schválení opatrenia z roku 2014. Vzhľadom na zrušenie rozhodnutia z roku 2014 rozsudkom Všeobecného súdu sa zavedenie predmetného opatrenia musí považovať za neoprávnené až do vydania rozsudku Všeobecného súdu ([53]).

([51]) Rozsudok Súdneho dvora z 11. júla 1996, SFEI a i., C-39/94, ECLI:EU:C:1996:285, bod 60; rozsudok Súdneho dvora z 29. apríla 1999, Španielsko/Komisia, C-342/96, ECLI:EU:C:1999:210, bod 41.

([52]) Pozri najmä nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 714/2009 z 13. júla 2009 o podmienkach prístupu do sústavy pre cezhraničné výmeny elektriny, ktorým sa zrušuje nariadenie (ES) č. 1228/2003 (Ú. v. EÚ L 211, 14.8.2009, s. 15), smernicu Európskeho parlamentu a Rady 2009/72/ES z 13. júla 2009 o spoločných pravidlách pre vnútorný trh s elektrinou, ktorou sa zrušuje smernica 2003/54/ES (Ú. v. EÚ L 211, 14.8.2009, s. 55), smernicu Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/944 a nariadenie (EÚ) 2019/943 z 5. júna 2019 o spoločných pravidlách pre vnútorný trh s elektrinou a o zmene smernice 2012/27/EÚ (Ú. v. EÚ L 158, 14.6.2019, s. 125).

([53]) Pozri vec C-199/06 CELF, ECLI:EU:C:2008:79, body 61 a 64.

(236) Od vydania rozsudku Všeobecného súdu a zrušenia rozhodnutia z roku 2014 v novembri 2018 Spojené kráľovstvo zaviedlo určité opatrenia, ktoré sú uvedené v odôvodnení 18. V tomto oddiele sa posudzuje, či uvedené opatrenia predstavujú novú neoprávnenú pomoc.

(237) Po prvé, pokiaľ ide o uskutočnenie aukcie T-1 na doplnenie v júni 2019, nedošlo k žiadnemu porušeniu povinnosti zdržať sa konania, keďže zmluvy uzatvorené na základe tejto aukcie obsahovali doložku o podmienenosti, podľa ktorej sa na základe týchto zmlúv môžu udeliť práva len v prípade vydania kladného rozhodnutia o štátnej pomoci. Z toho vyplýva, že opatrenie, ktoré Spojené kráľovstvo zaviedlo po novembri 2018, nepredstavuje novú neoprávnenú pomoc.

(238) Po druhé, pokiaľ ide o pokračujúce plnenie zmlúv o kapacite, ktoré boli uzavreté na základe aukcií konaných pred novembrom 2018, a pokiaľ ide o vyberanie poplatkov na trhu s kapacitou od dodávateľov, kým boli platby na trhu s kapacitou pozastavené, Spojené kráľovstvo neporušuje povinnosť zdržať sa konania. Tieto opatrenia nemožno považovať za opatrenia, ktoré by poskytovali hospodársku výhodu, keďže pre spoločnosti predstavujú náklady, a nie výhodu. Toto opatrenie samo osebe preto nepredstavuje novú neoprávnenú pomoc.

(239) Po tretie, pokiaľ ide o spustenie postupov predbežného schválenia 22. júla 2019, ktoré platia pre aukcie T-1, T-3 a T-4, všetky naplánované na prvý štvrťrok 2020, žiadne zmluvy zatiaľ neboli uzatvorené. Z toho vyplýva, že ani toto opatrenie nepredstavuje novú neoprávnenú pomoc.

6. ZLUČITEĽNOSŤ S VNÚTORNÝM TRHOM NA ZÁKLADE ČLÁNKU 107 ODS. 3 PÍSM. C) ZMLUVY

(240) V článku 107 ods. 3 písm. a) až e) zmluvy sa uvádzajú určité druhy pomoci, ktoré možno považovať za zlučiteľné s vnútorným trhom. V písmene c) sa uvádza pomoc na rozvoj určitých hospodárskych činností alebo určitých hospodárskych oblastí, za predpokladu, že táto podpora nepriaznivo neovplyvní podmienky obchodu tak, že by to bolo v rozpore so spoločným záujmom.

(241) V usmernení Komisie o štátnej pomoci v oblasti ochrany životného prostredia a energetiky na roky 2014 – 2020 ([54]) sa stanovujú podmienky, za ktorých možno pomoc v oblasti energetiky a životného prostredia považovať za zlučiteľnú s vnútorným trhom v zmysle článku 107 ods. 3 písm. c) zmluvy. Usmernenie o štátnej pomoci v oblasti ochrany životného prostredia a energetiky sa uplatňuje od 1. júla 2014. V oddiele 3.9 usmernenia o štátnej pomoci v oblasti ochrany životného prostredia a energetiky sa stanovujú konkrétne podmienky pre pomoc poskytnutú na účely zabezpečenia primeranosti výroby.

(242) Ako sa uvádza v odôvodnení 235, v dôsledku zrušenia rozhodnutia z roku 2014 sa vykonávanie pomoci musí do vydania rozsudku Všeobecného súdu považovať za neoprávnené. V súlade s oznámením Komisie o určení pravidiel uplatniteľných na posúdenie neoprávnene poskytnutej štátnej pomoci ([55]) Komisia posúdila zlučiteľnosť opatrenia s vnútorným trhom na základe podmienok stanovených v oddiele 3.9 usmernenia o štátnej pomoci v oblasti ochrany životného prostredia a energetiky. Podľa bodu 248 usmernenia o štátnej pomoci v oblasti ochrany životného prostredia a energetiky by sa neoprávnená pomoc v oblasti energetiky mala posudzovať v súlade s pravidlami, ktoré boli platné ku dňu poskytnutia pomoci, t. j. k 16. decembru 2014.

(243) Postup prijímania nového rozhodnutia sa môže začať presne v tom bode, v ktorom nastúpila protiprávnosť ([56]).

6.1. Cieľ spoločného záujmu a nevyhnutnosť opatrenia

(244) V oddieloch 3.9.1 a 3.9.2 usmernenia o štátnej pomoci v oblasti ochrany životného prostredia a energetiky sa stanovujú konkrétne podmienky, ktoré sa majú uplatniť pri posudzovaní toho, do akej miery pomoc prispieva k jasne vymedzenému cieľu spoločného záujmu a do akej miery existuje potreba štátneho zásahu.

(245) V rozhodnutí o začatí konania Komisia preto dospela k predbežnému záveru, že trh s kapacitou prispieva k dosiahnutiu cieľa spoločného záujmu a je nevyhnutný.

6.1.1. *Cieľ spoločného záujmu*

(246) V roku 2014 Spojené kráľovstvo zaviedlo metodiku zisťovania problémov s primeranosťou výroby na základe modelu, pri ktorom sa využíva štandard trvalej spoľahlivosti primeranosti ako indikátor primeranosti výroby. Spojené kráľovstvo vo svojom oznámení z roku 2014 preukázalo, že o štyri roky neskôr, t. j. od roku 2018/2019, by štandard trvalej spoľahlivosti primeranosti mohol dosiahnuť kritickú úroveň. Tieto zistenia boli do veľkej miery konzistentné so zisteniami, ktoré zverejnila sieť ENTSO pre elektrinu v najnovšej správe o primeranosti sústavy dostupnej v tom čase ([57]). V roku 2014 sieť ENTSO pre elektrinu odhadla, že v scenári A pre Veľkú Britániu (v ktorom sa zohľadňoval len taký vývoj výrobnej kapacity, ktorý sa považoval za bezpečný) môže byť kapacita, ktorá by zostala po roku 2016, nedostatočná na pokrytie referenčnej rezervy primeranosti, ak by chýbali dodávky z prepojovacích vedení.

([54]) Ú. v. EÚ C 200, 28.6.2014, s 1.

([55]) Oznámenie Komisie o určení pravidiel uplatniteľných na posúdenie neoprávnene poskytnutej štátnej pomoci (Ú. v. ES C 119, 22.5.2002, s. 22).

([56]) Vec 34/86, Rada/Parlament, Zb. 1986, s. 2155, bod 47; vec C-415/96, Španielsko/Komisia, Zb. 1998, s. I-6993, bod 31; a vec C-458/98 P, Industrie des Poudres Sphériques/Rada, Zb. 2000, s. I-8147, bod 82.

([57]) Sieť ENTSO pre elektrinu (2014), *Scenario Outlook and Adequacy Forecast 2014-2030* (Výhľad scenára a predpoveď primeranosti na roky 2014 – 2030), 2. jún 2014.

(247) Podľa najnovších zistení siete ENTSO pre elektrinu, ktoré sú uvedené v jej strednodobej predpovedi primeranosti z roku 2018 ([58]), sa očakávaný výpadok zaťaženia pre Spojené kráľovstvo v základnom scenári odhaduje na úrovni 1,29 v roku 2020 a na úrovni 1,30 v roku 2025 (v hodinách za rok), čo je hlboko pod cieľovým očakávaným výpadkom zaťaženia, ktorý Spojené kráľovstvo stanovilo na úrovni 3 hodiny ročne, ako je opísané v odôvodnení 98. V strednodobej predpovedi primeranosti z roku 2018 sa uvádza, že *„zlepšené výsledky v strednodobej predpovedi primeranosti v roku 2018 možno pripísať aj existujúcim kapacitným mechanizmom“*. Strednodobá predpoveď primeranosti z roku 2018 bola zverejnená 3. októbra 2018, t. j. pred vydaním rozsudku Všeobecného súdu, ktorým sa zrušilo rozhodnutie z roku 2014. V strednodobej predpovedi primeranosti z roku 2018 sa preto zohľadnil vplyv existencie trhu s kapacitou v Spojenom kráľovstve. Ako Spojené kráľovstvo uvádza v dodatku 2 k strednodobej predpovedi primeranosti z roku 2018, *„Veľká Británia zaviedla trh s kapacitou preto, aby sme mali zabezpečenú dostatočnú dostupnú kapacitu na splnenie nášho štandardu spoľahlivosti na úrovni 3 hodín očakávaného výpadku zaťaženia ročne. Výsledky strednodobej predpovede primeranosti sú v súlade s týmito očakávaniami, a preto vo Veľkej Británii neočakávame problémy s primeranosťou“*.

(248) Zisťovanie nepretržitej potreby trhu s kapacitou do budúcnosti sa musí zakladať na kontrafaktuálnych scenároch, v ktorých sa predpokladá, že v Spojenom kráľovstve neexistuje trh s kapacitou. Ako sa uvádza v odôvodneniach 102 až 104, z analýz vyplýva, že keď je trh s kapacitou vylúčený z modelovania, je pravdepodobné, že každý rok zahrnutý do modelovania by došlo k nesplneniu štandardu spoľahlivosti (presiahnutiu očakávaného výpadku zaťaženia). Konkrétne, analýza spoločnosti NG opísaná v odôvodnení 103 je založená na základnom scenári reformy trhu s elektrinou, ktorý spoločnosť NG použila v rámci scenárov budúceho energetického vývoja. Scenáre budúceho energetického vývoja sú takisto podkladom pre predpoklady uvedené v strednodobej predpovedi primeranosti pre Spojené kráľovstvo z roku 2018. V súlade s bodom 221 usmernenia o štátnej pomoci v oblasti ochrany životného prostredia a energetiky je preto analýza spoločnosti NG konzistentná s analýzou, ktorú uskutočnila sieť ENTSO pre elektrinu.

(249) Trh s kapacitou môže viesť k podpore výroby energie z fosílnych palív. Ako je však opísané v oddiele 2.8.4, Spojené kráľovstvo buď už zaviedlo, v súčasnosti zavádza, alebo plánuje zaviesť dodatočné opatrenia na riešenie zlyhaní trhu, ktoré samo identifikovalo, konkrétne na riešenie problému vyplývajúceho zo skutočnosti, že spoľahlivosť je verejným statkom, ako aj problému chýbajúcich peňažných prostriedkov. Cieľom týchto dodatočných opatrení je zlepšiť účasť riadenia odberu, reformovať úpravu odchýlok a propagovať zvýšenú úroveň prepojenia. Komisia dospela k záveru, že tieto dodatočné opatrenia by mali viesť k zníženiu množstva kapacity, ktorú je potrebné obstarať na trhu s kapacitou. Komisia navyše poznamenáva, že Spojené kráľovstvo navrhuje opatrenia *ad hoc* s cieľom podporiť výrobu s nízkymi emisiami uhlíka (napríklad rozdielové zmluvy) a prijalo prísne emisné normy s cieľom zabrániť tomu, aby sa do prevádzky uvádzala výroba s vysokou uhlíkovou náročnosťou. Spojené kráľovstvo uvádza, že toto viedlo od roku 2014 k prudkému poklesu počtu uzavretých dohôd o kapacite pochádzajúcej z novovybudovaných dieselgenerátorov ([59]). Komisia navyše poznamenáva, že pri posudzovaní primeranosti výroby, ktoré sa vykonáva každoročne, sa zohľadňuje objem výroby a príspevok prepojovacích vedení, pričom posudzovanie je otvorené pre všetky typy poskytovateľov kapacity vrátane prevádzkovateľov v oblasti riadenia odberu. V dôsledku toho Komisia dospela k záveru, že Spojené kráľovstvo v súlade s bodom 220 usmernenia o štátnej pomoci v oblasti ochrany životného prostredia a energetiky dostatočne preskúmalo spôsoby zmiernenia negatívnych vplyvov, ktoré môže opatrenie mať na dosiahnutie cieľa postupne zrušiť environmentálne škodlivé dotácie.

(250) Cieľom opatrenia je obstarať potrebný objem kapacity, aby bol splnený štandard spoľahlivosti. Opatrenie má preto jasne vymedzený cieľ. Poskytovatelia kapacity sa zaväzujú dodávať energiu v období preťaženia sústavy výmenou za platby za kapacitu. Metodika na stanovenie množstva kapacity, ktoré sa má zabezpečiť obstarávaním, vychádza z každoročného posúdenia bezpečnosti dodávok energie, ktoré vykonáva prevádzkovateľ sústavy.

6.1.2. *Nevyhnutnosť opatrenia*

(251) Ako sa uvádza v oddiele 2.8.2 a 2.8.3, povaha a príčiny problému s primeranosťou výroby boli analyzované a kvantifikované. Bola opísaná merná jednotka pre kvantifikáciu (t. j. štandard spoľahlivosti) a predložená metóda jej výpočtu (pozri odôvodnenia 46 a 47). Komisia preto dospela k záveru, že bod 222 usmernenia o štátnej pomoci v oblasti ochrany životného prostredia a energetiky bol dodržaný.

(252) Ako je vysvetlené v odôvodnení 128, niektoré zainteresované strany vyjadrili pochybnosti o nevyhnutnosti trhu s kapacitou.

(253) Pokiaľ ide o údajný súčasný stav nadmernej ponuky na trhu s elektrinou v Spojenom kráľovstve, na ktorý poukázali niektoré zainteresované strany, Komisia analyzovala argumenty predložené týmito zainteresovanými stranami [pozri odôvodnenie 128 písm. a)] a Spojeným kráľovstvom (pozri odôvodnenie 166). Komisia dospela k záveru, že v kritike zo strany zainteresovaných strán sa nespochybňuje nevyhnutnosť trhu s kapacitou. Ako každý iný kapacitný mechanizmus trh s kapacitou musí predovšetkým čeliť významným neistotám, čo si vyžaduje zabezpečiť rovnováhu medzi rizikom nadmerného obstarania na jednej strane a neprimeranosti výroby v sústave na strane

([58]) https://www.entsoe.eu/outlooks/midterm/.

([59]) Podľa Spojeného kráľovstva sa v roku 2015 uzatvorili dohody o kapacite pochádzajúcej z novovybudovaných dieselgenerátorov v objeme viac ako 500 MW (prevažne išlo o malé špičkové elektrárne, celkovo bolo identifikovaných 36 CMU). Tento objem klesol pred aukciou v roku 2017 až na 5 MW (1 CMU). Spojené kráľovstvo uvádza, že existujúca dieselová výroba pravdepodobne výrazne klesne v aukcii T-4 v roku 2019, keďže v januári 2024 nadobudnú účinnosť opatrenia regulácie emisií existujúcich elektrární (týka sa to elektrární s objemom 5 – 50 MW).

druhej. Túto neistotu odrážajú kapacitné rezervy v zimnej sezóne 2018/2019, ktoré boli lepšie, ako sa očakávalo ([60]). Okrem toho, ako vysvetlil orgán Ofgem vo svojej záverečnej správe uvedenej v odôvodnení 21, hodnoty rezerv vypočítané pred zavedením schémy trhu s kapacitou od roku 2017 zahŕňali vyrovnávaciu rezervu pre prípad nepredvídaných udalostí a bez týchto opatrení by kapacitné rezervy boli oveľa nižšie ([61]). Orgán Ofgem vo svojej správe takisto vysvetlil, že predpovede očakávaného výpadku zaťaženia na predchádzajúcich päť rokov dodania len podporili stanovisko orgánu Ofgem, že existuje silná potreba zachovať trh s kapacitou. Okrem toho možno nízke zúčtovacie ceny na aukciách trhu s kapacitou považovať za dôkaz vysokej úrovne konkurencie na aukciách trhu s kapacitou, a nie nutne za známku nadmerného množstva kapacity. Napokon, ako sa vysvetľuje v odôvodnení 34, prevádzkovatelia prepojovacích vedení mali možnosť zúčastniť sa na aukciách na trhu s kapacitou, počínajúc od druhej aukcie v roku 2015, čo znamená, že sa zohľadnil ich príspevok k bezpečnosti dodávok energie.

(254) Pokiaľ ide o pripomienku, ktorú predložili niektoré zainteresované strany, že primeranosť výroby by sa lepšie zabezpečila prostredníctvom trhu výlučne s energiou, Komisia uvádza argumenty niektorých zainteresovaných strán [pozri odôvodnenie 128 písm. b)] a Spojeného kráľovstva (pozri odôvodnenie 167). Komisia nevidí dôvod zmeniť závery, ktoré sú uvedené v tabuľke 8 rozhodnutia o začatí konania, a trvá na nich. Akceptuje, že pokiaľ väčšina odberateľov nemá uzatvorené individuálne zmluvy o meraní v reálnom čase a dynamických cenách, spoľahlivosť preukazuje viacero vlastností verejného statku. Je nepravdepodobné, že v najbližšej budúcnosti si odberatelia systematicky budú riadiť svoju spotrebu v závislosti od trhových signálov o nedostatočnej ponuke, čo znamená, že bezpečné dodávky elektrickej energie budú mať aj naďalej povahu verejného statku.

(255) Podobne, pokiaľ ide o otázku zlyhania trhu označovaného ako problém chýbajúcich peňažných prostriedkov, Komisia uvádza argumenty predložené niektorými zainteresovanými stranami [pozri odôvodnenie 128 písm. c)] a Spojeným kráľovstvom (pozri odôvodnenie 168). Komisia nevidí dôvod zmeniť závery, ktoré sú uvedené v tabuľke 8 rozhodnutia o začatí konania, a trvá na nich. Konkrétne, Komisia opätovne potvrdzuje, že zavedenie trhu s kapacitou sa nesmie uskutočniť na úkor dobre fungujúcich krátkodobých trhov. Vďaka reformám opísaným v oddiele 2.8.4 sa zlepšuje fungovanie trhov s elektrickou energiou vo Veľkej Británii, ale neodstraňuje sa problém chýbajúcich peňažných prostriedkov.

(256) Na základe posúdenia, ktoré sa uvádza v odôvodneniach 254 a 255, Komisia dospela k záveru, že Spojené kráľovstvo v súlade s bodom 223 usmernenia o štátnej pomoci v oblasti ochrany životného prostredia a energetiky jasne preukázalo dôvody, prečo sa od trhu v prípade absencie trhu s kapacitou nemôže očakávať dostatočná kapacita.

(257) Pokiaľ ide o odhad potenciálu riadenia odberu, Komisia zdôrazňuje, že podľa bodu 224 písm. b) usmernenia o štátnej pomoci v oblasti ochrany životného prostredia a energetiky má povinnosť zohľadniť okrem iného a v náležitých prípadoch len tie prvky, ktoré jej boli predložené a súvisia s posúdením vplyvu účasti poskytovateľov v oblasti riadenia odberu. Komisia berie na vedomie veľmi rozdielne odhady poskytnuté zainteresovanými stranami [pozri odôvodnenie 128 písm. d)] a Spojeným kráľovstvom (pozri odôvodnenie 169) v reakcii na rozhodnutie o začatí konania. Komisia takisto uvádza, že množstvo kapacity riadenia odberu, ktoré sa zúčastňuje na aukcii trhu s kapacitou, naďalej stúpa a v aukcii T-4 uskutočnenej v roku 2018 dosiahlo 2,6 GW, ako sa uvádza v tabuľke 1.

(258) Pokiaľ ide o rôzne opatrenia, ktoré Spojené kráľovstvo prijalo s cieľom podporiť riadenie odberu v súlade s bodom 224 písm. b) usmernenia o štátnej pomoci v oblasti ochrany životného prostredia a energetiky, kritika niektorých zainteresovaných strán bola mierená len na prechodné aukcie, pretože sa nimi dostatočne nepodporuje účasť poskytovateľov v oblasti riadenia odberu [pozri odôvodnenie 128 písm. d)]. Komisia berie na vedomie argumenty Spojeného kráľovstva uvedené v odôvodnení 170, ako aj pripomienky ostatných zainteresovaných strán uvedené v odôvodnení 126. Konkrétne, Komisia dospela k záveru, že prechodné aukcie sa zaviedli s cieľom podporiť riadenie odberu prostredníctvom vylúčenia takmer všetkých ostatných druhov kapacity. Je významné, že tieto aukcie sa uzatvorili na vyšších cenách ako bežné aukcie na trhu s kapacitou.

([60]) Podľa správy orgánu Ofgem o stave na trhu s energiou z roku 2019: „*Vďaka trhu s kapacitou boli v zimnej sezóne 2018/2019 väčšie denné rezervy ako v predchádzajúcich rokoch a zvyšovaním kapacity sústavy sa naďalej znižovali a stabilizovali ceny odchýlok*.“ V záverečnej správe uvedenej v odôvodnení 21 orgán Ofgem takisto uvádza: „*V prvom roku plnej prevádzky trhu s kapacitou (2017/2018) existovali väčšie denné zimné kapacitné rezervy ako v zimnej sezóne 2016/2017. Z toho vyplýva, že trh s kapacitou účinne prispieva k zlepšeniu kapacitných rezerv. Udialo sa tak znižovaním záverečnej sadzby za existujúcu kapacitu a súčasným stimulovaním investícií do novej kapacity*.“

([61]) Vyrovnávacie rezerva pre prípad nepredvídaných udalostí pozostáva z doplnkovej vyrovnávacej rezervy, ktorú tvoria existujúce elektrárne, s ktorými spoločnosť NG ESO uzatvorila zmluvy mimo trhu na účely výroby doplnkovej elektrickej energie, a z vyrovnávacej rezervy na strane odberu, ktorú tvoria spoločnosti, s ktorými spoločnosť NG ESO uzatvorila zmluvy s cieľom znížiť ich odber elektriny v čase špičkového odberu. Napríklad podľa orgánu Ofgem „*spoločnosť NG ESO v roku 2016/2017 obstarala približne 3,5 GW vyrovnávacích rezerv pre prípad nepredvídaných udalostí, a preto bez využitia tohto doplnkového obstarávacieho nástroja by rezervy boli takmer nulové*“.

(259) Komisia preto dospela k záveru, že trh s kapacitou prispieva k jasne vymedzenému cieľu spoločného záujmu a je nevyhnutný v zmysle oddielov 3.9.1 a 3.9.2 usmernenia o štátnej pomoci v oblasti ochrany životného prostredia a energetiky.

6.2. **Vhodnosť opatrenia**

(260) V oddiele 3.9.3 usmernenia o štátnej pomoci v oblasti ochrany životného prostredia a energetiky sa vymedzujú podmienky na posúdenie, či je určité opatrenie primeraným nástrojom politiky na plnenie cieľa spoločného záujmu.

6.2.1. *Výber nástroja*

(261) Ako sa uvádza v odôvodneniach 129 a 171, niektoré zainteresované strany naznačili, že na riešenie problému s primeranosťou výroby v Spojenom kráľovstve by bola vhodnejšia strategická rezerva než celotrhový trh s kapacitou. Spojené kráľovstvo naopak konštatovalo, že strategickou rezervou by sa nevyriešili základné zlyhania trhu (porovnaj odôvodnenia 171 a 172).

(262) Ako je vysvetlené v záverečnej správe zo sektorového zisťovania týkajúceho sa kapacitných mechanizmov ([62]), dlhodobý zásah nie je potrebný, ak posúdenia primeranosti ukážu a ak sú tvorcovia politík presvedčení, že v dlhodobom horizonte je možné trh zreformovať tak, aby sa zabezpečili dostatočné investičné stimuly, a bude dovtedy existovať dostatočná kapacita na zaistenie bezpečnosti dodávok energie. Môže však byť potrebné zabezpečiť, aby sa existujúca kapacita neukončila predčasne. Za takýchto okolností je strategická rezerva pravdepodobne najvhodnejším riešením, pretože môže pomôcť regulovať množstvo existujúcej kapacity opúšťajúcej trh. V prípadoch, kde sa zistili dlhodobé problémy s primeranosťou, je pravdepodobne najvhodnejším kapacitným mechanizmom na riešenie tohto problému celotrhová schéma založená na objeme.

(263) Strategická rezerva by nevyriešila problém s investovaním zistený v nových elektrárňach. V porovnaní s ňou sú celotrhové kapacitné mechanizmy účinnejšie pri stimulovaní investícií na riešenie dlhodobejších problémov s primeranosťou výroby.

(264) Trh s kapacitou bol navrhnutý na účely podpory a doplnenia aktuálneho vývoja na trhu a tak, aby bol v súlade s vnútorným trhom s energiou a energetickou politikou Únie, konkrétne pokiaľ ide o rozvoj aktívneho riadenia odberu, zvýšenú konkurenciu a investovanie do kapacity prepojenia.

(265) Komisia preto dospela k záveru, že výber nástroja je vhodný na riešenie základného zlyhania trhu, ktoré bráni dlhodobým investíciám.

6.2.2. *Odmena len za službu samotnej dostupnosti kapacity*

(266) V rozhodnutí o začatí konania Komisia dospela k predbežnému názoru, že opatrením sa odmeňovala služba samotnej dostupnosti kapacity. Ako je však vysvetlené v odôvodneniach 130 až 132 tohto rozhodnutia, niektoré zainteresované strany vyjadrili v tejto otázke obavy.

(267) Pokiaľ ide o obavy o postupoch oznamovania v prípadoch preťaženia sústavy, ktoré vyjadrili zainteresované strany (pozri odôvodnenie 130), Komisia dospela k záveru, že zavedenie mechanizmu dispečingu by mohlo narušiť trhové signály, a preto by sa dalo považovať za nezlučiteľné s bodom 225 usmernenia o štátnej pomoci v oblasti ochrany životného prostredia a energetiky.

(268) Pokiaľ ide o navrhované posilňovanie režimu sankcií (pozri odôvodnenia 131 a 174) a obavy vyjadrené zainteresovanými stranami týkajúce sa modelu „dodanej energie“ trhu s kapacitou (pozri odôvodnenia 132 a 175), príjemcovia dostanú kompenzáciu za jednotky kapacity, ktoré sprístupnia (GBP/MW), a nie za dodanú energiu (GBP/MWh). Je to v súlade s bodom 225 usmernenia o štátnej pomoci v oblasti ochrany životného prostredia a energetiky. Vzhľadom na to Komisia konštatuje, že trh s kapacitou využíva model „dodanej energie“ (pozri oddiel 2.6), pričom poskytovateľom kapacity môžu hroziť sankcie, ak fyzicky nedodajú energiu počas období preťaženia sústavy, a to bez ohľadu na signály poskytované veľkoobchodným trhom. Komisia sa domnieva, že zabezpečenie účinného využívania zdrojov dostupných v sústave, a to aj v rámci prepojovacích vedení, je primárne úlohou prepojenia trhu (denného aj vnútrodenného) a vyváženia trhov. Model dodanej energie to môže narúšať, keďže poskytovatelia kapacity sa môžu v snahe vyhnúť sa sankciám rozhodnúť pre dispečing aj vtedy, keď to nebude ziskové na základe samotnej trhovej ceny. Výskyt narušení dispečingu je však v praxi na trhu s kapacitou veľmi nepravdepodobný, keďže obdobia preťaženia sústavy sa vymedzujú odkazom na opatrenia, ktoré by zvyčajne prevádzkovateľ sústavy vykonal ako poslednú možnosť, keď trh zlyhá pri zaisťovaní bezpečnosti dodávok energie.

([62]) Záverečná správa zo sektorového zisťovania týkajúceho sa kapacitných mechanizmov, SWD(2016) 385 final.

(269) Vzhľadom na to dospieva Komisia k záveru, že trh s kapacitou platí za služby samotnej dostupnosti kapacity v súlade s usmernením v oddiele 3.9.3 usmernenia o štátnej pomoci v oblasti ochrany životného prostredia a energetiky.

6.2.3. *Otvorenosť opatrenia všetkým relevantným poskytovateľom kapacity*

6.2.3.1. Potenciálna diskriminácia prevádzkovateľov v oblasti riadenia odberu z dôvodu neexistencie časovo obmedzených dohôd o dodávkach

(270) Hoci Komisia túto problematiku v rozhodnutí o začatí konania výslovne neriešila, niektoré zainteresované strany tvrdili, že trh s kapacitou by mal ponúkať dohody na časovo obmedzené dodávky (pozri odôvodnenie 133), aby sa zabránilo diskriminácii poskytovateľov v oblasti riadenia odberu.

(271) Na základe dôkazov poskytnutých Spojeným kráľovstvom a zhrnutých v odôvodnení 176 sa Komisia domnieva, že neexistencia časovo obmedzených dodávateľských dohôd nie je diskriminačná. Konkrétne o tom, že súčasné dohody nepredstavujú pre poskytovateľov v oblasti riadenia odberu prekážku účasti, vypovedá skutočnosť, že len jedna CMU z 89 si v prechodnej aukcii vybrala časovo obmedzenú dodávateľskú dohodu.

6.2.3.2. Rozdiely v príslušnej dĺžke trvania zmlúv

(272) V rozhodnutí Všeobecného súdu sa dospelo k záveru, že rozdiel v dĺžke trvania zmlúv ponúkaných iným kapacitám ako výrobným, a to konkrétne prevádzkovateľom v oblasti riadenia odberu na jednej strane a výrobcom na strane druhej, môže naznačovať, že Komisia mala mať pochybnosti o zlučiteľnosti opatrenia s vnútorným trhom. Komisia preto preskúmala, či v dôsledku neexistencie dlhodobejších zmlúv o kapacite pre prevádzkovateľov v oblasti riadenia odberu prichádzajú títo prevádzkovatelia o príležitosť zúčastniť sa na trhu s kapacitou.

(273) V bode 226 usmernenia o štátnej pomoci v oblasti ochrany životného prostredia a energetiky sa vyžaduje nastolenie rovnováhy medzi dvomi protichodnými cieľmi: otvorenosťou mechanizmu pre všetky druhy kapacity na jednej strane a potrebou zabezpečovať primerané stimuly pre existujúce aj nové kapacity na strane druhej.

(274) Ako bolo uvedené v rozhodnutí o začatí konania, Komisia zastáva názor, že na jednej strane môžu byť zmluvy o kapacite v trvaní viac ako rok opodstatnené v prípadoch vysokých kapitálových výdavkov a ťažkostí so zabezpečovaním financovania, pretože vtedy podporujú vstup nového konkurenčného hospodárskeho subjektu na trh. Ako vysvetlilo Spojené kráľovstvo (pozri odôvodnenie 177), je to najmä prípad novovybudovanej kapacity. Okrem všeobecných návrhov prikláňajúcich sa ku kratšiemu trvaniu zmlúv [pozri odôvodnenie 136 body i), ii) a iii)] nedostala Komisia žiadne pripomienky, v ktorých by bol spochybnený význam dlhodobejších zmlúv (až na 15 rokov) pri zabezpečovaní stimulov pre novú kapacitu v súlade s bodom 226 usmernenia o štátnej pomoci v oblasti ochrany životného prostredia a energetiky. Komisia sa konkrétne domnieva, že využívanie prahových hodnôt kapitálových výdavkov na určovanie oprávnenosti na dlhodobé zmluvy je primerané, keďže poskytuje dobrú predstavu o ťažkostiach pri zabezpečovaní financovania: čím vyšší je objem investícií, tým ťažšie sa financovanie zabezpečuje. Na druhej strane sa Komisia domnieva, že vylúčenie iných kapacít ako výrobných z prístupu k dlhodobejším zmluvám nebolo diskriminačné, pretože existujúce elektrárne a existujúci prevádzkovatelia v oblasti riadenia odberu nepotrebujú na získanie financovania dlhšie zmluvy, vzhľadom na to, že majú nižšie požiadavky na kapitálové náklady (čo naznačuje menší význam zabezpečovania financovania). Komisia sa preto domnieva, že krátkodobejšie zmluvy nespôsobili konkurenčné znevýhodnenie existujúcej výroby ani existujúceho riadenia odberu pred novou výrobou. Medzi dvomi protichodnými cieľmi uvedenými v odôvodnení 273 bola teda dosiahnutá primeraná rovnováha.

(275) Komisia sa domnieva, že viacero skutočností naznačuje, že rozdiely v dĺžke trvania zmlúv neviedli v praxi v žiadnej diskriminácii prevádzkovateľov v oblasti riadenia odberu. Po prvé, z výsledkov aukcie nevyplýva, že by rozdielny prístup k dlhodobejším dohodám v praxi narušil doterajšie výstupy aukcie. Naopak, výkonnosť riadenia odberu je porovnateľná s výkonnosťou novovybudovanej kapacity (a často je dokonca lepšia) (pozri odôvodnenie 179). Po druhé, Komisia nenašla žiadny dôkaz o tom, že by nejaký prevádzkovateľ v oblasti riadenia odberu dokázal splniť prahovú hodnotu kapitálových výdavkov pre dlhodobejšie zmluvy, ale nebol schopný zúčastniť sa na trhu s kapacitou. Po tretie, odhady skutočných kapitálových výdavkov riadenia odberu, ktoré poskytli zainteresované strany, boli veľmi nízke. Podľa odhadov niektorých zainteresovaných strán, ktoré sú prevádzkovateľmi v oblasti riadenia odberu, sa kapitálové výdavky riadenia odberu nachádzajú veľmi nízko pod prahovou hodnotou, dokonca takmer na nulovej úrovni (pozri odôvodnenie 135). Kapitálové výdavky riadenia odberu určené pri druhej prechodnej aukcii boli v priemere na úrovni 0,15 GBP/kW (pozri odôvodnenie 178). Po štvrté, prevádzkovatelia v oblasti riadenia odberu vyrábajúci vlastnú energiu (t. j. 60 % až 70 % prevádzkovateľov v oblasti riadenia odberu, ktorí sa aktívne zúčastňujú na flexibilných trhoch) môžu mať prístup k dlhodobejším zmluvám, ak sa na aukcii zúčastnia ako výrobcovia (pozri odôvodnenia 135 a 178). Po piate, prahové hodnoty kapitálových výdavkov pre aukcie sa pravidelne aktualizujú (pozri odôvodnenie 75).

(276) Komisia sa teda, pokiaľ ide o minulosť, domnieva, že rozdiely v príslušnej dĺžke trvania zmlúv neviedli v praxi k žiadnej diskriminácii prevádzkovateľov v oblasti riadenia odberu.

(277) Súčasná situácia, v ktorej je prístup k dlhodobejším zmluvám obmedzený na výrobcov, neviedla k žiadnemu diskriminačnému zaobchádzaniu. Účasť poskytovateľov v oblasti riadenia odberu na aukciách trhu s kapacitou sa však zvyšuje (pozri tabuľku 2) a nedá sa vylúčiť, že v budúcnosti budú poskytovatelia v oblasti riadenia odberu spĺňať úrovne kapitálových výdavkov zodpovedajúce prahovým hodnotám. Preto s cieľom zabezpečiť, aby v budúcnosti nebola z prístupu k dlhodobejším zmluvám na základe druhu kapacity vylúčená žiadna kapacita, ktorá spĺňa tieto prahové hodnoty, Komisia víta záväzky Spojeného kráľovstva i) povoliť všetkým druhom kapacít (okrem prepojovacích vedení) uchádzať sa o predbežné schválenie na predkladanie ponúk na zmluvy s rôznymi dostupnými dĺžkami trvania, ak preukážu, že spĺňajú prahové hodnoty kapitálových výdavkov opísané v odôvodnení 75, a ii) pravidelne tieto prahové hodnoty kapitálových výdavkov preskúmavať s cieľom zabezpečiť, aby boli neustále primerané (pozri odôvodnenie 182). Táto zmena je v súlade so správou Výboru pre vedu a techniku Dolnej snemovne Spojeného kráľovstva uvedenou v odôvodnení 21, v ktorej sa odporúča, aby boli dodávatelia iných kapacít ako výrobných, ktorí predkladajú ponuku na zmluvy týkajúce sa trhu s kapacitou, oprávnení predložiť ponuku na zmluvy v trvaní až pätnásť rokov tak ako v prípade zariadení novej výroby.

6.2.3.3. Obmedzená záruka na objem v aukcii T-1

(278) Ako sa vysvetľuje v odôvodneniach 161 až 163 rozhodnutia o začatí konania, Komisia sa snažila objasniť právnu situáciu, praktické vykonávanie a stimulačný účinok aukcií T-1, a to najmä pokiaľ ide o CMU v oblasti riadenia odberu, keďže aukcia T-1 predstavuje pre riadenie odberu lepšiu cestu na trh.

(279) Pokiaľ ide o právnu situáciu aukcií T-1 v minulosti, Komisia pripomína, že v roku 2014 sa orgány Spojeného kráľovstva zaviazali obstarať na aukciách v jednoročnom predstihu minimálne 50 % kapacity vyhradenej o štyri roky skôr. Tento záväzok bol na základe rozhodnutia z roku 2014 záväzný. Spojené kráľovstvo malo potom vykonať opatrenie schválené vo vnútroštátnych právnych predpisoch vrátane príslušných záväzkov a dodržať rozhodnutie Komisie vo všetkých smeroch ([63]).

(280) Komisia ďalej konštatuje, že, ako bolo vysvetlené v odôvodnení 162 rozhodnutia o začatí konania a opísané v tabuľke 3 a odôvodnení 63 tohto rozhodnutia, od roku 2014 cieľová kapacita, ktorá sa mala zabezpečiť, ako aj jej skutočne zabezpečený objem na aukcii T-1 vždy prekročili kapacitu pôvodne vyčlenenú vo fáze T-4.

(281) Komisia uznáva, že, ako je uvedené v odôvodnení 162 rozhodnutia o začatí konania a ako zdôraznili niektoré zainteresované strany (pozri odôvodnenie 138), ministerstvo môže rozhodnúť o tom, že aukcie T-1 nezorganizuje. Ako uviedli iné zainteresované strany (pozri odôvodnenie 139) a Spojené kráľovstvo (pozri odôvodnenie 186), aukcie T-4 aj aukcie T-1 môže ministerstvo odložiť alebo zrušiť: preto nie je žiadna konkrétna diskriminácia prevádzkovateľov v oblasti riadenia odberu zjavná. V praxi však aukcie zrušené neboli, s výnimkou aukcií po rozhodnutí Všeobecného súdu, keď orgány Spojeného kráľovstva pozastavili celý trh s kapacitou.

(282) Pokiaľ ide o objem kapacity, ktorý sa má vyčleniť, Komisia súhlasí s pripomienkami niektorých zainteresovaných strán a Spojeného kráľovstva, ktoré sa týkajú rovnováhy medzi potrebou zabezpečiť pre riadenie odberu prístup na trh prostredníctvom aukcií T-1 na jednej strane a potrebou zabrániť nadmernému obstarávaniu alebo príliš veľkým a nekonkurencieschopným aukciám na strane druhej. Vzhľadom na vysokú a ďalej sa zvyšujúcu úroveň účasti poskytovateľov v oblasti riadenia odberu na aukciách T-4 (pozri tabuľku 1) je toto riziko čoraz významnejšie. Preto, ak by sa potreba kapacity medzi aukciou T-4 a aukciou T-1 znížila, cieľ sa upraví nadol, aby sa takémuto riziku predišlo. Táto flexibilita sa vyžaduje aj na dodržanie bodu 231 a bodu 232 písm. c) usmernenia o štátnej pomoci v oblasti ochrany životného prostredia a energetiky. Komisia sa preto domnieva, že súčasná metodika vyčleňovania opísaná v odôvodnení 62 je primeraná.

(283) Niektoré zainteresované strany navrhli zrušenie aukcií T-4 alebo organizovanie dodatočných týždňových aukcií či aukcií T-2. Organizovanie aukcií T-4 je však potrebné na zabezpečenie dodržania bodu 226 usmernenia o štátnej pomoci v oblasti ochrany životného prostredia a energetiky, t. j. na poskytnutie dostatočného prípravného času pre nové investície. Komisia súhlasí s argumentom Spojeného kráľovstva (pozri odôvodnenie 188), že pridanie aukcií T-2 k aukciám T-4 a T-1 nie je opodstatnené. Okrem toho týždňové aukcie by neposkytli primeraný dlhodobý investičný signál potrebný na dosahovanie cieľov trhu s kapacitou.

([63]) Rozsudok z 13. júna 2013, C-287/12 P, Ryanair/Komisia, EU:C:2013:395, body 67 a 68.

(284) Pre väčšiu právnu istotu účastníkov aukcií Komisia víta záväzok Spojeného kráľovstva uvedený v odôvodnení 187 i) prostredníctvom aukcií v jednoročnom predstihu pokračovať v obstarávaní aspoň 50 % kapacity vyhradenej o štyri roky skôr, čo je súčasťou procesu stanovenia parametrov na aukciu v štvorročnom predstihu pre rovnaký rok dodania, a ii) pokračovať v používaní metodiky na určenie vyčleneného množstva, ktorá je založená na 95 % intervale spoľahlivosti opísanom v odôvodnení 62, s cieľom určiť minimálne množstvo kapacity, ktoré sa vyčlení na aukciu v jednoročnom predstihu.

6.2.3.4. Minimálna prahová hodnota účasti

(285) V rozhodnutí o začatí konania sa Komisia usilovala objasniť, či môže minimálna prahová hodnota 2 MW (uvedená v odôvodneniach 30 a 31) predstavovať pre nových prevádzkovateľov v oblasti riadenia odberu prekážku vstupu na trh s kapacitou. Konkrétne ide o to, že hoci prevádzkovatelia v oblasti riadenia odberu majú možnosť agregovať viacero prevádzok s cieľom dosiahnuť minimálnu prahovú hodnotu 2 MW, majú nárok zaplatiť zábezpeku ponuky na celý objem 2 MW aj vtedy, keď len časť tohto objemu predstavuje nepotvrdenú kapacitu riadenia odberu.

(286) Pokiaľ ide o samotnú úroveň prahovej hodnoty, Komisia zastáva názor, že 2 MW predstavovali v roku 2014 nízku úroveň v porovnaní s prahovou hodnotou účasti pri iných opatreniach spoločnosti National Grid a opatreniach v iných európskych krajinách (pozri odôvodnenie 189). Ďalej platí, že prahová hodnota 100 kW využívaná prepojovacím vedením PJM sa vzťahuje na menšie regionálne obstarávania, preto nie je porovnateľná (pozri odôvodnenie 143). Okrem toho, ako sa vysvetľuje v odôvodnení 68 tohto rozhodnutia, Spojené kráľovstvo vyskúšalo nižšiu prahovú hodnotu účasti na druhej prechodnej aukcii. Podmienky splnilo len osem CMU do 2 MW, čo tvorí necelé 3 % celkovej kapacity zabezpečenej v tejto aukcii. Ak by existoval väčší záujem menších CMU o účasť, na aukciách by dochádzalo k zoskupovaniu CMU na úrovni 2 MW, to sa však nestalo (pozri odôvodnenie 189). Z oboch uvedených prvkov vyplýva, že menšie CMU nemajú veľkú ochotu zúčastňovať sa na trhu s kapacitou.

(287) Pokiaľ ide o požiadavku na zábezpeku ponuky, Komisia súhlasí s tým, že takáto požiadavka je užitočná na zabezpečenie skutočných dodávok a odrádzanie od špekulatívnych projektov, na čo poukázali niektoré zainteresované strany (pozri odôvodnenie 144) a Spojené kráľovstvo (pozri odôvodnenia 40 a 42).

(288) Komisia posúdila, či sa môže výška zábezpeky ponuky považovať za prekážku vstupu nových prevádzkovateľov v oblasti riadenia odberu na trh s kapacitou. Po prvé, Komisia dospela v odôvodnení 271 k záveru, že nedostatok časovo obmedzených dohôd o dodávkach kapacity nie je sám osebe voči prevádzkovateľom v oblasti riadenia odberu diskriminačný. Po druhé, ako vysvetlili niektoré zainteresované strany (pozri odôvodnenie 145) a Spojené kráľovstvo (pozri odôvodnenie 190), noví prevádzkovatelia v oblasti riadenia odberu využívajú na trhu s kapacitou v porovnaní s inými technológiami najrôznejšie výhody. Komisia konkrétne konštatuje, že, ako je uvedené v odôvodnení 42, vláda Spojeného kráľovstva stanovila po konzultáciách z marca 2016 pre novovybudovanú kapacitu zábezpeku ponuky pred aukciou vo výške 10 000 GBP/MW. Zároveň sa výška zábezpeky ponuky pred aukciou pre nepotvrdené riadenie odberu ponechala na úrovni 5 000 GBP/MW, aby sa relatívne zmiernila príslušná záťaž. Okrem toho poskytovatelia v oblasti riadenia odberu musia od roku 2015 poskytovať zábezpeku ponuky za CMU v oblasti nepotvrdeného riadenia odberu iba raz, a teda môžu byť predbežne schválení pre viaceré po sebe nasledujúce aukcie, pričom zábezpeku ponuky poskytnú iba raz. Okrem toho je potrebné pri posudzovaní diskriminačnosti jednej vlastnosti, t. j. požiadavky na zábezpeku ponuky, voči prevádzkovateľom v oblasti riadenia odberu zohľadniť aj iné vlastnosti trhu s kapacitou. Spomedzi poplatkov uvedených zainteresovanými stranami a zhrnutých v odôvodnení 145 sa uvádzajú stornovacie poplatky ako príklad zmiernenia požiadaviek na prevádzkovateľov v oblasti riadenia odberu (až do výšky 10 000 GBP/MW) v porovnaní s inými formami kapacity (až do výšky 35 000 GBP/MW). A napokon, ako vysvetlilo Spojené kráľovstvo (pozri odôvodnenie 192), zmenou pravidiel prerozdelenia komponentov (pozri odôvodnenie 180) zavedenou v júni 2019 sa značne obmedzila požiadavka plnej výšky zábezpeky ponuky v prípade prevádzkovateľov v oblasti nepotvrdeného riadenia odberu (aj vtedy, ak je väčšina ich komponentov potvrdená).

(289) Komisia preto dospieva k záveru, že minimálna prahová hodnota účasti vo výške 2 MW vrátane požiadavky na zábezpeku ponuky, ktorá s ňou súvisí, v praxi doteraz nepredstavovala prekážku vstupu nových prevádzkovateľov v oblasti riadenia odberu na trh s kapacitou. Ako vysvetlilo Spojené kráľovstvo (pozri odôvodnenie 193), trhová realita sa mení a v budúcnosti sa môžu vyskytnúť prevádzkovatelia v oblasti riadenia odberu s kapacitou do 2 MW, ktorí budú radšej vstupovať do aukcií trhu s kapacitou bez agregácie. Komisia preto víta záväzok Spojeného

kráľovstva uvedený v odôvodnení 193 znížiť minimálnu prahovú hodnotu na účasť na trhu s kapacitou, ako je opísané v odôvodneniach 30 a 31, na 1 MW pre všetky aukcie, v prípade ktorých sa predbežné schvaľovanie začína od januára 2020, ako aj záväzok Spojeného kráľovstva opätovne posúdiť túto prahovú hodnotu do októbra 2021 s cieľom preskúmať potenciál ďalšieho zníženia, ako sa uvádza v odôvodnení 193.

6.2.3.5. Otvorenosť opatrenia voči obnoviteľným zdrojom energie a novým technológiám

(290) V bode 226 usmernenia o štátnej pomoci v oblasti ochrany životného prostredia a energetiky sa uvádza, že opatrenie by malo byť otvorené prevádzkovateľom, ktorí používajú nahraditeľné technológie. Obnoviteľné zdroje energie môžu prispieť k riešeniu problému s primeranosťou výroby. Preto Komisia zamietla návrh jednej zainteresovanej strany, aby tieto technológie neboli súčasťou trhu s kapacitou (pozri odôvodnenie 147). Ako sa vysvetľuje v oddiele 2.3, koeficienty zníženia sa používajú na úpravu rizika, že niektoré kapacity alebo celá kapacita nebudú k dispozícii, aby sa mohlo reagovať na obdobia preťaženia sústavy. Metodiku stanovovania koeficientov zníženia platných pre veternú a slnečnú energiu schválil panel odborníkov v technickej oblasti ([64]) a zabezpečuje sa ňou súlad týchto koeficientov s koeficientmi využívanými na iných trhoch s kapacitou v EÚ ([65]). Preto sa Komisia na rozdiel od niektorých zainteresovaných strán (pozri odôvodnenie 146) domnieva, že koeficienty zníženia sú primerané.

(291) Hoci Komisia túto problematiku v rozhodnutí o začatí konania výslovne neriešila, niektoré zainteresované strany tvrdili, že vylúčenie nesubvencovaných technológií z účasti na trhu s kapacitou je v rozpore s usmernením o štátnej pomoci v oblasti ochrany životného prostredia a energetiky. Ako sa uvádza v odôvodnení 146, jedna zainteresovaná strana vysvetlila, že jej nesubvencovaná veterná elektráreň bola vylúčená z účasti na aukcii T-4 v roku 2017, pričom pre zrušenú aukciu T-4 v roku 2018 (na rok dodania 2022/2023) neexistovalo žiadne predbežné schvaľovanie.

(292) Komisia zastáva názor, že pravidlá uvedené v odôvodneniach 32 a 33 sú primerané na zabránenie kumulácii štátnej pomoci. Nemali by však viesť k vylučovaniu poskytovateľov kapacity, ktorí takúto pomoc nezískali. Komisia berie na vedomie argumenty Spojeného kráľovstva uvedené v odôvodnení 195 a uznáva, že Spojené kráľovstvo konalo rýchlo. Komisia víta nadobudnutie účinnosti nových pravidiel trhu s kapacitou v júni 2019, ktorými sa umožňuje účasť veterných a slnečných technológií na trhu s kapacitou, ako sa uvádza v odôvodnení 196. Tieto pravidlá budú platiť od aukcií T-1, T-3 a T-4 plánovaných na január 2020. Prevádzkovateľovi veternej elektrárne uvedenému v odôvodnení 291 sa teda umožní zúčastniť sa na nadchádzajúcej aukcii T-3 (rok dodania 2022/2023). Zároveň Komisia konštatuje, že len v jednom prípade sa prevádzkovateľ nemohol zúčastniť na niektorej z aukcií, a to konkrétne jedna veterná elektráreň na aukcii T-4 v roku 2017, čo má na celkový trh s kapacitou zanedbateľný účinok.

(293) Kapitálové náklady na určité technológie sa v posledných rokoch dramaticky znížili, preto už zrejme nebudú potrebovať podporu z opatrení uvedených v odôvodnení 32. Preto s cieľom zabrániť v budúcnosti vylučovaniu poskytovateľov kapacity, ktorí nezískali takúto pomoc, ako sa to stalo v prípade uvedenom v odôvodnení 291, Komisia víta záväzok Spojeného kráľovstva uvedený v odôvodnení 197, že vypracuje všetky pravidlá (napríklad také, ktoré sa týkajú koeficientov zníženia, ale nielen ich) nevyhnutné na zabezpečenie účinnej účasti akéhokoľvek druhu novej kapacity, ktorá môže účinne prispieť k riešeniu problému s primeranosťou výroby, hneď ako taká kapacita preukáže potenciál prispieť k riešeniu problému s primeranosťou výroby.

6.2.3.6. Účasť kapacity prepojenia

(294) V bode 226 usmernenia o štátnej pomoci v oblasti ochrany životného prostredia a energetiky sa stanovuje, že v opatrení by sa malo zohľadniť aj to, do akej miery by kapacita prepojenia mohla vyriešiť možný problém primeranosti výroby.

(295) V rozhodnutí o začatí konania Komisia vysvetlila, že Spojené kráľovstvo predložilo v roku 2014 dôkazy o tom, že v tejto fáze nie je možné začleniť na trh s kapacitou zahraničnú kapacitu bez vykonania dodatočných cezhraničných dohôd. Komisia uznáva zložitosť účinného povoľovania cezhraničnej účasti na trhu s kapacitou v danom čase. Namiesto toho Spojené kráľovstvo od druhej aukcie v roku 2015 povolilo priamu účasť kapacity prepojenia na trhu s kapacitou. Komisia však vyjadrila pochybnosti o tom, či by mala byť cezhraničná účasť na trhu s kapacitou v budúcnosti naďalej obmedzená len na prepojovacie vedenia.

([64]) https://www.emrdeliverybody.com/Prequalification/EMR%20DB%20Consultation%20response%20-%20De-rating%20Factor%20Methodology%20for%20Renewables%20Participation%20in%20the%20CM.pdf.

([65]) Koeficienty zníženia použité pri predbežnom schvaľovaní na nadchádzajúce aukcie T-4, T-3 a T-1 [pozri odôvodnenie 18 písm. d)] sú tieto: pre veternú energiu na pevnine od 7,42 % do 8,98 %, pre veternú energiu na mori od 10,55 % do 14,45 %, pre slnečnú fotovoltiku od 2,34 % do 3,22 %. Tieto koeficienty zníženia sú porovnateľné s koeficientmi používanými v Írsku (pozri napríklad informácie o aukcii kapacity T-1 za rok 2019/2020 na lokalite http://sem-o.com/documents/general-publications/Initial-Auction-Information-Pack_IAIP1920T1.pdf) a v Taliansku [pozri rozhodnutie C(2018) 617 final].

(296) Podľa článku 26 nariadenia (EÚ) 2019/943, ktoré sa bude uplatňovať od 1. januára 2020, musia byť kapacitné mechanizmy otvorené priamej cezhraničnej účasti poskytovateľov kapacity so sídlom v inom členskom štáte. V tejto súvislosti Komisia víta záväzok Spojeného kráľovstva uvedený v odôvodnení 200:

a) usilovať sa zaviesť priamu účasť zahraničnej kapacity na aukciách, v prípade ktorých sa predbežné schvaľovanie začína od januára 2020, za podmienky uzavretia dohôd o spolupráci s prevádzkovateľmi prenosovej sústavy v susedných krajinách, kde sa zúčastnené kapacity nachádzajú, ako aj

b) v každom prípade uplatňovať priamu účasť zahraničnej kapacity na všetky aukcie, v prípade ktorých sa predbežné schvaľovanie začne po tom, ako Agentúra pre spoluprácu regulačných orgánov v oblasti energetiky schváli metodiky, spoločné pravidlá a podmienky uvedené v článku 26 ods. 11 nariadenia (EÚ) 2019/943 a ako sa uverejnia na jej webovom sídle podľa článku 27 uvedeného nariadenia a začnú sa uplatňovať.

(297) Čo sa týka pripomienok niektorých zainteresovaných strán k systému odmeňovania na základe dolnej a hornej hranice, ktorý platí pre prepojovacie vedenia (pozri odôvodnenie 149), Komisia sa domnieva, že táto situácia sa líši od situácií uvedených v odôvodneniach 32 a 33, pokiaľ ide o kumuláciu pomoci. Ako vysvetlilo Spojené kráľovstvo (pozri odôvodnenie 201), každý príjem z trhu s kapacitou sa zvažuje pred posúdením príjmu prevádzkovateľa prepojovacích vedení vzhľadom na režim dolnej a hornej hranice. Prevádzkovateľ prepojovacích vedení teda dostane platbu na úrovni dolnej hranice, len ak celkový príjem (vrátane príjmu z trhu s kapacitou) je nižší ako dolná hranica, zatiaľ čo ak je celkový príjem nad úrovňou hornej hranice, prevádzkovateľ prepojovacích vedení vráti platbu spotrebiteľovi. Preto sa systém dolnej a hornej hranice odlišuje od opatrenia podpory, ktoré by naznačovalo kumuláciu pomoci. Komisia sa preto nedomnieva, že prevádzkovatelia prepojovacích vedení by mali byť na tomto základe vylúčení z účasti na trhu s kapacitou.

(298) Pokiaľ ide o pripomienku zainteresovanej strany o vylúčení prevádzkovateľov prepojovacích vedení z aukcie T-1 konanej na začiatku roka 2018 na rok dodania 2018/2019 (pozri odôvodnenie 150), Komisia berie na vedomie argumenty predložené Spojeným kráľovstvom v odôvodnení 202. Konkrétne, ako sa vysvetľuje v odôvodneniach 143 a 144 rozhodnutia o začatí konania, Komisia uznáva, že Spojené kráľovstvo po odporúčaní panela odborníkov v technickej oblasti a s cieľom dodržať odôvodnenie 124 rozhodnutia z roku 2014 zrevidovalo smerom nahor svoj odhad príspevku prepojovacích vedení počas období preťaženia sústavy. Ich čistý príspevok sa zvýšil z 0 GW na 2,1 GW za rok dodania 2018/2019 (pozri odôvodnenie 36). Spojené kráľovstvo potom smerom nadol upravilo množstvo kapacity, ktoré sa má obstarať v tejto aukcii T-1. Povolenie účasti prevádzkovateľov prepojovacích vedení na tejto aukcii T-1 by si však vyžadovalo zvýšenie draženej kapacity v porovnaní s trhovými očakávaniami vychádzajúcimi z podmienok aukcie T-4 z roku 2014.

(299) Pokiaľ ide o koeficienty zníženia uplatňované na prevádzkovateľov prepojovacích vedení, Komisia sa domnieva, že metodika založená na stanovovaní týchto koeficientov jednotlivo pre každého prevádzkovateľa prepojovacích vedení nie je diskriminačná. Ako vysvetlilo Spojené kráľovstvo v odôvodnení 202, pri tomto konkrétnom prístupe k prevádzkovateľom prepojovacích vedení je opodstatnené zohľadniť obrovskú rôznorodosť prepojovacích vedení a prepojených trhov. Táto rozmanitosť si vyžaduje, aby spoločnosť NG využívala modelové rozpätie koeficientov zníženia pre každú prepojenú krajinu (pomocou stochastickej celoeurópskej modelovacej metodiky). Okrem toho panel odborníkov v technickej oblasti nezávisle skúma, či sú údaje o znižovaní primerané.

6.2.4. *Záver o primeranosti opatrenia*

(300) Komisia preto dospieva k záveru, že trh s kapacitou zodpovedá usmerneniam stanoveným v oddiele 3.9.3 usmernenia o štátnej pomoci v oblasti ochrany životného prostredia a energetiky.

6.3. **Stimulačný účinok**

(301) Komisia posúdila, či má opatrenie stimulačný účinok, ako sa to vyžaduje v oddiele 3.9.4 usmernenia o štátnej pomoci v oblasti ochrany životného prostredia a energetiky, v ktorom sa odkazuje na podmienky stanovené v oddiele 3.2.4 usmernenia o štátnej pomoci v oblasti životného prostredia a energetiky. Stimulačný účinok sa vyskytuje, keď pomoc motivuje príjemcu k zmene svojho správania s cieľom zlepšiť fungovanie bezpečného, cenovo dostupného a udržateľného trhu s energiou, pričom táto zmena správania by sa bez pomoci neuskutočnila.

(302) V oznámení z roku 2014 Spojené kráľovstvo uviedlo odhady primeranosti výroby, z ktorých vyplýva, že v kontrafaktuálnom scenári bez opatrenia by primeraná výroba do roku 2018/2019 dosiahla kritické úrovne, ako sa uvádza v odôvodnení 100 a na obrázku 4. Inými slovami, bez tohto opatrenia by poskytovatelia kapacity neposkytli potrebnú kapacitu na splnenie štandardu spoľahlivosti, ktorý stanovilo Spojené kráľovstvo, pokiaľ ide o dodávanie elektrickej energie v období preťaženia sústavy. Ako sa vysvetľuje v odôvodnení 126 písm. c), niektoré zainteresované strany potvrdili dôležitosť trhu s kapacitou na podporu investícií do novej kapacity a na zachovanie existujúcej kapacity.

(303) Bez trhu s kapacitou by rozsah očakávaného výpadku zaťaženia vo všetkých rokoch až do roku 2030 presiahol štandard spoľahlivosti na úrovni 3 hodín očakávaného výpadku zaťaženia. Bez trhu s kapacitou by teda problém s primeranosťou výroby pretrvával.

(304) Cieľom opatrenia je v tomto prípade zaistiť bezpečnosť dodávok energie udržiavaním dostupnosti dostatočnej kapacity. Ako sa vysvetľuje v odôvodneniach 302 a 303, bez trhu s kapacitou by neexistovala dostatočná kapacita na zaistenie bezpečnosti dodávok energie, pretože veľká časť elektrární je naprojektovaná tak, že na trhu výlučne s energiou nezískava dostatočné príjmy na pokrytie svojich nákladov.

(305) Opatrenie má teda stimulačný účinok na existujúce kapacity, ktoré tak zostanú na trhu a sú k dispozícii v obdobiach nedostatočnej ponuky, ako aj na nové kapacity, ktoré tak vstupujú na trh. Opatrenie stimuluje nových aj existujúcich účastníkov trhu, aby týmto spôsobom prispievali k plneniu cieľa bezpečnosti dodávok energie.

(306) A napokon, podľa bodu 52 usmernenia o štátnej pomoci v oblasti ochrany životného prostredia a energetiky sa pomoc udeľuje na základe súťažného ponukového konania. Aukčný proces uvedený v oddiele 2.4 je nediskriminačný a otvorený všetkým druhom poskytovateľov kapacity, pričom pomoc sa udeľuje na základe zúčtovacej ceny. Okrem toho počet podnikov je dostatočný a objem je záväznou prekážkou, preto pomoc nedostanú všetci uchádzači (pozri napríklad tabuľku 1 a tabuľku 2).

(307) V dôsledku toho Komisia dospieva k záveru, že trh s kapacitou má stimulačný účinok a zodpovedá usmerneniam stanoveným v oddiele 3.9.4 usmernenia o štátnej pomoci v oblasti ochrany životného prostredia a energetiky.

6.4. **Primeranosť opatrenia**

(308) Podľa oddielu 3.9.5 usmernenia o štátnej pomoci v oblasti ochrany životného prostredia a energetiky sa opatrenie považuje za proporcionálne, keď spĺňa tieto podmienky: i) kompenzácia umožňuje príjemcom získať primeranú mieru návratnosti (opatrenie navrhnuté ako súťažné ponukové konanie s jasnými, transparentnými a nediskriminačnými kritériami sa bude považovať za postup, ktorý za normálnych okolností vedie k primeraným mieram návratnosti); ii) súčasťou opatrenia sú mechanizmy, pomocou ktorých sa zabezpečí, že nemôžu vzniknúť neočakávané zisky; a iii) cena zaplatená za dostupnosť sa automaticky približuje k nule, keď sa očakáva, že úroveň dodávanej kapacity bude postačujúca na uspokojenie úrovne požadovanej kapacity.

(309) Súlad trhu s kapacitou s prvou požiadavkou týkajúcou sa primeranej miery návratnosti sa posudzuje v oddieloch 6.4.1 a 6.4.2.

(310) Pokiaľ ide o druhú požiadavku, celý trh s kapacitou svojou štruktúrou odzrkadľuje výsledný účinný trh s energiou. Aukcia má štruktúru zostupnej aukcie s modelom jednotnej ceny (tzv. pay-as-clear), kde úspešní uchádzači dostanú zúčtovaciu cenu. Zaplatenie zúčtovacej ceny je jednou z vlastností, ktorá sa uvádza vo vymedzení pojmu „súťažné ponukové konanie“ v bode 43 usmernenia o štátnej pomoci v oblasti ochrany životného prostredia a energetiky, a preto sa predpokladá, že jeho súčasťou sú vlastnosti vedúce k primeraným mieram návratnosti v súlade s bodom 229 usmernenia o štátnej pomoci v oblasti životného prostredia a energetiky. Okrem toho prispievajú k minimalizácii rizika neočakávaných ziskov v súlade s bodom 230 usmernenia o štátnej pomoci v oblasti ochrany životného prostredia a energetiky tieto vlastnosti: celkové stropy cien 75 GBP/kW, ponukový limit vo výške 25 GBP/kW pre subjekty, ktoré prijímajú cenu, a krátkodobé trvanie zmluvy v prípade väčšiny kategórií poskytovateľov kapacity. Nižšia úroveň platieb za kapacitu v prípade existujúcich kapacít uvedená jednou zainteresovanou stranou (pozri odôvodnenie 151) sa týka len rozdielov v hodnote primeranosti za rôzne roky a nedosahuje výšku neočakávaných ziskov. Komisia preto dospela k záveru, že trh Veľkej Británie s kapacitou spĺňa požiadavku na predchádzanie neočakávaným ziskom.

(311) Pokiaľ ide o tretiu požiadavku, súťažná povaha aukcie uvedená v oddiele 2.4 tohto rozhodnutia má podľa bodu 231 usmernenia o štátnej pomoci v oblasti ochrany životného prostredia a energetiky tlačiť ceny k nule, ak sú dodávky dostatočné na uspokojenie odberu. Naozaj sa pozorovalo, že na niektorých aukciách sa zúčtovali oveľa nižšie ceny, ako sa očakávalo, a to aj ceny blízke nule na aukcii T-1 v roku 2019, keď bola zúčtovacia cena 0,77 GBP/kW (pozri tabuľku 7).

6.4.1. *Rozdiely v dĺžke trvania príslušných zmlúv*

(312) Bez ohľadu na zjavné pochybnosti týkajúce sa minulosti a uvedené v oddiele 6.2.3.2 sa Komisia domnieva, že rozdiely v dĺžke trvania príslušných zmlúv v praxi neviedli k žiadnej diskriminácii prevádzkovateľov v oblasti riadenia odberu. Komisia sa konkrétne domnieva, že vylúčenie iných kapacít ako výrobných z prístupu k dlhodobejším zmluvám nebolo diskriminačné, pretože existujúce elektrárne a existujúci poskytovatelia v oblasti riadenia odberu nemusia, vzhľadom na to, že majú nižšie požiadavky na kapitálové náklady (čo naznačuje menšiu potrebu

zabezpečovania financovania), získať z dlhodobejších zmlúv žiadne výhody. Komisia sa preto domnieva, že krátkodobejšie zmluvy nespôsobujú znevýhodnenie existujúcej výroby ani existujúceho riadenia odberu pred novou výrobou. Okrem toho, ako je vysvetlené v odôvodnení 275, prijaté pripomienky poukazujú na niekoľko dôležitých prvkov, ktoré túto analýzu potvrdzujú. V opatrení sa preto dodržiava podmienka začlenená do bodu 229 usmernenia o štátnej pomoci v oblasti ochrany životného prostredia a energetiky súvisiaca so súťažnými ponukovými konaniami, podľa ktorej by tieto konania mali vychádzať z transparentných a nediskriminačných kritérií. Komisia konštatuje, že využívanie prahových hodnôt kapitálových výdavkov je dostatočné na zaistenie dostupnosti dlhodobých zmlúv iba pre kapacity, ktoré môžu čeliť ťažkostiam pri zabezpečovaní financovania. Preto Komisia víta záväzok Spojeného kráľovstva povoliť všetkým druhom kapacít (okrem prepojovacích vedení) uchádzať sa o predbežné schválenie na predkladanie ponúk na zmluvy s rôznymi dostupnými dĺžkami trvania, ak preukážu, že spĺňajú prahové hodnoty kapitálových výdavkov, a záväzok pravidelne tieto prahové hodnoty kapitálových výdavkov preskúmavať s cieľom zabezpečiť, aby boli neustále primerané (pozri odôvodnenie 182).

6.4.2. *Vylúčenie dlhodobých poskytovateľov krátkodobej prevádzkovej rezervy*

(313) V rozhodnutí o začatí konania sa Komisia domnievala, že vylúčenie dlhodobých poskytovateľov krátkodobej prevádzkovej rezervy nie je diskriminačné. Na tento bod však reagovali zainteresované strany (pozri odôvodnenia 153 a 154) a Spojené kráľovstvo (pozri odôvodnenia 204 až 210) počas formálneho vyšetrovacieho konania.

(314) Pokiaľ ide o samotné vylúčenie, Komisia sa domnieva, že v minulosti Spojené kráľovstvo legitímne zvážilo riziko neočakávaných ziskov vyplývajúcich z účasti dlhodobých poskytovateľov krátkodobej prevádzkovej rezervy. Na základe informácií, ktoré boli v tom čase k dispozícii, sa riziko javilo ako významné, ako takisto vysvetlila iná zainteresovaná strana (pozri odôvodnenie 153). Okrem toho, ako sa vysvetľuje v rozhodnutí o začatí konania a ako vysvetľuje aj jedna zainteresovaná strana (pozri odôvodnenie 153) a Spojené kráľovstvo (pozri odôvodnenie 207), Komisia sa domnieva, že predmetné elektrárne sa v skutočnosti môžu zúčastňovať na trhu s kapacitou za predpokladu, že sa v prípade úspechu v aukcii vzdajú dlhodobej zmluvy s prevádzkovateľom sústavy. Okrem toho Komisia berie na vedomie rozhodnutie Spojeného kráľovstva zachovať oddelenosť schémy dlhodobého poskytovania krátkodobej prevádzkovej rezervy a schémy trhu s kapacitou bez toho, aby sa zavádzalo ustanovenie o spätnom získaní (claw-back), čo je rozhodnutie podobné rozhodnutiu o vylúčení kapacít využívajúcich výhody systémov podpory energie z obnoviteľných zdrojov z trhu s kapacitou. A napokon Komisia berie na vedomie zámer Spojeného kráľovstva prehodnotiť vylúčenie dlhodobých poskytovateľov krátkodobej prevádzkovej rezervy vzhľadom na nové dostupné trhové informácie (pozri odôvodnenie 210): pri tomto novom vyhodnotení sa stále zvažuje riziko neočakávaných ziskov.

(315) Pokiaľ ide o vylúčenie elektrární uvedených do prevádzky pred rokom 2014 z možnosti získať prístup k dlhodobejším zmluvám, Komisia súhlasí s argumentmi Spojeného kráľovstva uvedenými v odôvodnení 206. Konkrétne s tým, že elektrárne uvedené do prevádzky pred uskutočnením prvej aukcie trhu s kapacitou nečelili žiadnym prekážkam vstupu na trh s kapacitou (napr. financovanie výstavby), a preto nemali mať prečo nárok na dlhodobejšie zmluvy.

6.4.3. *Metóda úhrady nákladov*

(316) Ako sa uvádza v odôvodnení 187 rozhodnutia o začatí konania, Komisia musí zohľadniť bod 25 usmernenia o štátnej pomoci v oblasti ochrany životného prostredia a energetiky, v ktorom sa uvádza, že zlučiteľnosť opatrenia by sa mala posudzovať výlučne na základe kritérií stanovených v oddiele 3.9.5 uvedeného usmernenia. Tento oddiel však neobsahuje žiadny odkaz na financovanie opatrení primeranosti výroby. Toto stanovisko podporujú niektoré zainteresované strany (pozri odôvodnenie 159) a Spojené kráľovstvo (pozri odôvodnenie 211). Komisia dospieva k záveru, že proporcionalita trhu Veľkej Británie s kapacitou sa môže posudzovať len na základe bodov 228 až 231 usmernenia o štátnej pomoci v oblasti ochrany životného prostredia a energetiky, ako sa to uvádza v odôvodneniach 308 až 315.

(317) Komisia sa domnieva, že aj keby sa na opatrenie v tomto prípade vzťahoval bod 27 písm. e) a bod 69 usmernenia o štátnej pomoci v oblasti ochrany životného prostredia a energetiky, metóda úhrady nákladov je proporcionálna.

(318) Po prvé, ako vysvetľujú niektoré zainteresované strany (pozri odôvodnenie 156) a Spojené kráľovstvo (pozri odôvodnenie 214), metodikou úhrady nákladov sa zosúlaďuje záujem o zachovanie stimulov na znižovanie odberu s potrebou znížiť neistotu dodávateľov elektriny, pokiaľ ide o pravdepodobný podiel nákladov, ktorý znášajú. Takáto neistota by sa premietla do rizikovej prirážky, ktorú by dodávatelia preniesli na spotrebiteľov, čím by sa zvýšili náklady na elektrinu.

(319) Po druhé, metodika úhrady nákladov je prínosná výlučne pre poskytovateľov v oblasti riadenia odberu, nie pre výrobcov (keďže náklady sa týkajú maloobchodnej strany). V každom prípade, v porovnaní s alternatívnymi metódami, ako sú paušálne poplatky alebo všeobecné zdanenie, sa pri tejto metodike spoplatňuje špičkový odber nad rámec stimulov na znižovanie odberu, ktoré už existujú na trhu Veľkej Británie s elektrinou (pozri odôvodnenie 212). Ako vysvetlilo Spojené kráľovstvo (pozri odôvodnenie 215), argument, že v súčasnej metodike sa na účely riadenia odberu podporuje len výroba vlastnej energie, sa zakladá na predpoklade, že časový úsek medzi 16:00 hod. a 19:00 hod. je príliš široký na to, aby odberatelia počas týchto hodín pravidelne znižovali odber a využívali tak výhodu zníženého poplatku trhu s kapacitou. Na získanie výhody však nie je nutné znížiť odber počas celého obdobia. Znamenalo by to len, že poskytovatelia v oblasti riadenia odberu znížením by výhodu nevyužili v plnej miere.

(320) Po tretie, ako vysvetlili zainteresované strany (pozri odôvodnenie 157) a Spojené kráľovstvo (pozri odôvodnenie 214), alternatívna metodika triád, ktorú uprednostňujú iné zainteresované strany (pozri odôvodnenie 158), by nemusela umožňovať zosúladenie s časmi preťaženia sústavy a mohla by viesť k neúčinným rozhodnutiam o dispečingu. Nie je preto dôvod sa domnievať, že metóda úhrady nákladov používaná Spojeným kráľovstvom je menej proporcionálna ako iné možné metódy financovania, najmä metóda triád.

6.4.4. *Záver o proporcionalite opatrenia*

(321) Komisia preto dospieva k záveru, že trh s kapacitou zodpovedá usmerneniam stanoveným v oddiele 3.9.5 usmernenia o štátnej pomoci v oblasti ochrany životného prostredia a energetiky.

6.5. **Zabránenie negatívnym účinkom na hospodársku súťaž a obchod**

(322) V oddiele 3.9.6 usmernenia o štátnej pomoci v oblasti ochrany životného prostredia a energetiky sa stanovujú podmienky zabránenia nežiaducim negatívnym účinkom na hospodársku súťaž a obchod.

6.5.1. *Účasť výrobcov využívajúcich rôzne technológie a prevádzkovateľov poskytujúcich opatrenia s rovnakou technickou výkonnosťou*

(323) Ako sa vysvetľuje v odôvodneniach 30 a 31, podľa bodu 232 písm. a) poslednej vety usmernenia o štátnej pomoci v oblasti ochrany životného prostredia a energetiky je trh s kapacitou otvorený pre agregáciu dopytu aj ponuky.

(324) Ako sa uvádza v oddiele 2.3.1, podľa bodu 232 písm. a) prvých dvoch viet usmernenia o štátnej pomoci v oblasti ochrany životného prostredia a energetiky je trh s kapacitou v zásade otvorený účasti výrobcov využívajúcich rôzne technológie a prevádzkovateľov poskytujúcich opatrenia s rovnakou technickou výkonnosťou, ako sú riadenie na strane odberu, prepojovacie vedenia a uskladnenie. V rozhodnutí o začatí konania sa však Komisia snažila objasniť otvorenosť trhu s kapacitou, pokiaľ ide o niektoré jeho špecifické vlastnosti.

6.5.1.1. Potenciálna diskriminácia prevádzkovateľov v oblasti riadenia odberu z dôvodu neexistencie časovo obmedzených dohôd o dodávkach

(325) Na základe dôkazov poskytnutých Spojeným kráľovstvom a zhrnutých v odôvodnení 176 sa Komisia domnieva, že neexistencia časovo obmedzených dodávateľských dohôd nie je diskriminačná. Konkrétne o tom, že súčasné dohody nepredstavujú pre poskytovateľov v oblasti riadenia odberu prekážku účasti, vypovedá skutočnosť, že len jedna CMU z 89 si v prechodnej aukcii vybrala časovo obmedzenú dodávateľskú dohodu.

6.5.1.2. Rozdiely v dostupnej dĺžke trvania zmlúv

(326) V rozhodnutí o začatí konania sa Komisia snažila objasniť možné diskriminačné zaobchádzanie s kapacitou riadenia odberu v porovnaní s výrobnou kapacitou z dôvodu rozdielnych dĺžok trvania dostupných zmlúv.

(327) Komisia zastáva názor, že na jednej strane môžu byť zmluvy o kapacite v trvaní viac ako rok opodstatnené v prípadoch vysokých kapitálových výdavkov a ťažkostí so zabezpečovaním financovania, pretože vtedy podporujú vstup nového konkurenčného hospodárskeho subjektu na trh. Platí to najmä pre novovybudovanú kapacitu. Okrem všeobecných návrhov prikláňajúcich sa ku kratšiemu trvaniu zmlúv [pozri odôvodnenie 136 body i), ii) a iii)] nedostala Komisia žiadne pripomienky, v ktorých by bol spochybnený význam dlhodobejších zmlúv (až na 15 rokov) pri zabezpečovaní stimulov pre novú kapacitu v súlade s bodom 226 usmernenia o štátnej pomoci v oblasti ochrany životného prostredia a energetiky. Komisia sa konkrétne domnieva, že využívanie prahových hodnôt kapitálových výdavkov na určovanie oprávnenosti na dlhodobé zmluvy je primerané, keďže poskytuje dobrú predstavu o ťažkostiach pri zabezpečovaní financovania. Na druhej strane sa Komisia domnieva, že vylúčenie iných kapacít ako výrobných z prístupu k dlhodobejším zmluvám nebolo diskriminačné, pretože existujúce elektrárne a existujúci poskytovatelia v oblasti riadenia odberu nemusia, vzhľadom na to, že majú nižšie požiadavky na kapitálové náklady (čo naznačuje menšiu dôležitosť zabezpečovania financovania), získať z dlhodobejších zmlúv žiadne výhody. Komisia sa preto domnieva, že krátkodobejšie zmluvy nespôsobujú znevýhodnenie existujúcej výroby ani existujúceho riadenia odberu pred novou výrobou.

(328) Komisia sa domnieva, že rozdiely v dĺžke trvania zmlúv neviedli v praxi k žiadnej diskriminácii prevádzkovateľov v oblasti riadenia odberu. Po prvé, z výsledkov aukcie nevyplýva, že by rozdielny prístup k dlhodobejším dohodám v praxi narušil doterajšie výstupy aukcie. Naopak, vyplýva z nich, že výkonnosť riadenia odberu je porovnateľná s výkonnosťou novovybudovanej kapacity (a často je dokonca lepšia) (pozri odôvodnenie 179). Po druhé, Komisia nenašla žiadny dôkaz o tom, že by nejaký prevádzkovateľ v oblasti riadenia odberu dokázal splniť prahovú hodnotu kapitálových výdavkov pre dlhodobé zmluvy, ale nebol schopný zúčastniť sa na trhu s kapacitou. Po tretie, odhad skutočných kapitálových výdavkov riadenia odberu, ktorý poskytli zainteresované strany, bol veľmi

nízky. Podľa odhadu niektorých zainteresovaných strán, ktoré sú prevádzkovateľmi v oblasti riadenia odberu, sa kapitálové výdavky riadenia odberu nachádzajú veľmi nízko pod prahovou hodnotu, dokonca takmer na nulovej úrovni (pozri odôvodnenie 135). Kapitálové výdavky riadenia odberu určené pri druhej prechodnej aukcii boli v priemere na úrovni 0,15 GBP/kW (pozri odôvodnenie 178). Po štvrté, prevádzkovatelia v oblasti riadenia odberu vyrábajúci vlastnú energiu (t. j. 60 % až 70 % prevádzkovateľov v oblasti riadenia odberu, ktorí sa aktívne zúčastňujú na flexibilných trhoch) môžu mať prístup k dlhodobým zmluvám, ak sa na aukcii zúčastnia ako výrobcovia (pozri odôvodnenia 135 a 178). Po piate, prahové hodnoty kapitálových výdavkov pre aukcie sa pravidelne aktualizujú (pozri odôvodnenie 75).

(329) Komisia sa teda, pokiaľ ide o minulosť, domnieva, že rozdiely v príslušnej dĺžke trvania zmlúv neviedli v praxi k žiadnemu neodôvodnenému obmedzeniu účasti prevádzkovateľov v oblasti riadenia odberu. Komisia konštatuje, že využívanie prahových hodnôt kapitálových výdavkov je dostatočné na zaistenie dostupnosti dlhodobých zmlúv iba pre kapacity, ktoré môžu čeliť ťažkostiam pri zabezpečovaní financovania. Preto Komisia víta záväzok Spojeného kráľovstva i) povoliť všetkým druhom kapacít (okrem prepojovacích vedení) uchádzať sa o predbežné schválenie na predkladanie ponúk na zmluvy s rôznymi dostupnými dĺžkami trvania, ak preukážu, že spĺňajú prahové hodnoty kapitálových výdavkov opísané v odôvodnení 75, a ii) pravidelne tieto prahové hodnoty kapitálových výdavkov preskúmavať s cieľom zabezpečiť, aby boli neustále primerané (pozri odôvodnenie 182).

6.5.1.3. Obmedzená záruka na objem v aukcii T-1

(330) Pokiaľ ide o právnu situáciu aukcií T-1 v minulosti, Komisia pripomína, že v roku 2014 sa orgány Spojeného kráľovstva zaviazali obstarať na aukciách v jednoročnom predstihu minimálne 50 % kapacity vyhradenej o štyri roky skôr. Tento záväzok bol na základe rozhodnutia z roku 2014 záväzný. Spojené kráľovstvo malo potom vykonať opatrenie schválené vo vnútroštátnych právnych predpisoch vrátane príslušných záväzkov a dodržať rozhodnutie Komisie vo všetkých smeroch ([66]).

(331) Komisia ďalej konštatuje, že, ako bolo vysvetlené v odôvodnení 162 rozhodnutia o začatí konania a opísané v tabuľke 3 a odôvodnení 63 tohto rozhodnutia, od roku 2014 cieľová kapacita, ktorá sa mala zabezpečiť, ako aj jej skutočne zabezpečený objem na aukcii T-1 vždy prekročili kapacitu pôvodne vyčlenenú vo fáze T-4.

(332) Komisia uznáva, že, ako je uvedené v odôvodnení 162 rozhodnutia o začatí konania a ako zdôraznili niektoré zainteresované strany (pozri odôvodnenie 138), ministerstvo môže rozhodnúť o tom, že aukcie T-1 nezorganizuje. Ako uviedli iné zainteresované strany (pozri odôvodnenie 139) a Spojené kráľovstvo (pozri odôvodnenie 186), aukcie T-4 aj aukcie T-1 môže ministerstvo odložiť alebo zrušiť: preto nie je žiadna konkrétna diskriminácia prevádzkovateľov v oblasti riadenia odberu zjavná. V praxi však aukcie zrušené neboli, s výnimkou aukcií po rozhodnutí Všeobecného súdu, keď orgány Spojeného kráľovstva pozastavili celý trh s kapacitou.

(333) Pokiaľ ide o objem kapacity, ktorý sa má vyčleniť, Komisia súhlasí s pripomienkami niektorých zainteresovaných strán a Spojeného kráľovstva, ktoré sa týkajú rovnováhy medzi potrebou zabezpečiť pre riadenie odberu prístup na trh prostredníctvom aukcií T-1 na jednej strane a potrebou zabrániť nadmernému obstarávaniu alebo príliš veľkým a nekonkurencieschopným aukciám na strane druhej. Vzhľadom na vysokú a ďalej sa zvyšujúcu úroveň účasti prevádzkovateľov v oblasti riadenia odberu na aukciách T-4 (pozri tabuľku 1) je toto riziko čoraz významnejšie. Preto, ak by sa potreba kapacity medzi aukciou T-4 a aukciou T-1 znížila, cieľ sa upraví nadol, aby sa takémuto riziku predišlo. Táto flexibilita sa vyžaduje aj na dodržanie bodu 231 a bodu 232 písm. c) usmernenia o štátnej pomoci v oblasti ochrany životného prostredia a energetiky. Komisia sa preto domnieva, že súčasná metodika vyčleňovania opísaná v odôvodnení 62 je primeraná.

(334) Niektoré zainteresované strany navrhli zrušenie aukcií T-4 alebo organizovanie dodatočných týždňových aukcií či aukcií T-2. Organizovanie aukcií T-4 je však potrebné na zabezpečenie dodržania bodu 226 usmernenia o štátnej pomoci v oblasti ochrany životného prostredia a energetiky, t. j. na poskytnutie dostatočného prípravného času pre nové investície. Komisia súhlasí s argumentom Spojeného kráľovstva (pozri odôvodnenie 188), že pridanie aukcií T-2 k aukciám T-4 a T-1 nie je opodstatnené. Okrem toho týždňové aukcie by neposkytli primeraný dlhodobý investičný signál potrebný na dosahovanie cieľov trhu s kapacitou.

([66]) Rozsudok z 13. júna 2013, C-287/12 P, Ryanair/Komisia, EU:C:2013:395, body 67 a 68.

(335) Pre väčšiu právnu istotu účastníkov aukcií Komisia víta záväzok Spojeného kráľovstva uvedený v odôvodnení 187 i) prostredníctvom aukcií v jednoročnom predstihu pokračovať v obstarávaní aspoň 50 % kapacity vyhradenej o štyri roky skôr, čo je súčasťou procesu stanovenia parametrov na aukciu v štvorročnom predstihu pre rovnaký rok dodania, a ii) pokračovať v používaní metodiky na určenie vyčleneného množstva, ktorá je založená na 95 % intervale spoľahlivosti opísanom v odôvodnení 62, s cieľom určiť minimálne množstvo kapacity, ktoré sa vyčlení na aukciu v jednoročnom predstihu.

6.5.1.4. Minimálna prahová hodnota účasti

(336) V rozhodnutí o začatí konania sa Komisia usilovala objasniť, či môže minimálna prahová hodnota 2 MW (uvedená v odôvodneniach 30 a 31) predstavovať pre nových prevádzkovateľov v oblasti riadenia odberu prekážku vstupu na trh s kapacitou. Konkrétne ide o to, že hoci prevádzkovatelia v oblasti riadenia odberu majú možnosť agregovať viacero prevádzok s cieľom dosiahnuť minimálnu prahovú hodnotu 2 MW, majú nárok zaplatiť zábezpeku ponuky na celý objem 2 MW aj vtedy, keď len časť tohto objemu predstavuje nepotvrdenú kapacitu riadenia odberu.

(337) Pokiaľ ide o samotnú úroveň prahovej hodnoty, Komisia zastáva názor, že 2 MW predstavovali v roku 2014 nízku úroveň v porovnaní s prahovou hodnotou účasti pri iných opatreniach vnútroštátnej distribučnej sústavy a opatreniach v iných európskych krajinách (pozri odôvodnenie 189). Ďalej platí, že prahová hodnota 100 kW využívaná prepojovacím vedením PJM sa vzťahuje na menšie regionálne obstarávania, preto nie je porovnateľná (pozri odôvodnenie 143). Okrem toho, ako sa vysvetľuje v odôvodnení 68 tohto rozhodnutia, Spojené kráľovstvo vyskúšalo nižšiu prahovú hodnotu účasti na druhej prechodnej aukcii. Podmienky splnilo len osem CMU do 2 MW, čo tvorí necelé 3 % celkovej kapacity zabezpečenej v tejto aukcii. Ak by existoval väčší záujem menších CMU o účasť, na aukciách by dochádzalo k zoskupovaniu CMU na úrovni 2 MW, to sa však nestalo (pozri odôvodnenie 189). Z oboch uvedených prvkov vyplýva, že menšie CMU nemajú veľkú ochotu zúčastňovať sa na trhu s kapacitou.

(338) Pokiaľ ide o požiadavku na zábezpeku ponuky, Komisia súhlasí s tým, že takáto požiadavka je užitočná na zabezpečenie skutočných dodávok a odrádzanie od špekulatívnych projektov, na čo poukázali niektoré zainteresované strany (pozri odôvodnenie 144) a Spojené kráľovstvo (pozri odôvodnenia 40 a 42).

(339) Komisia posúdila, či sa môže výška zábezpeky ponuky považovať za prekážku vstupu nových prevádzkovateľov v oblasti riadenia odberu na trh s kapacitou. Po prvé, Komisia dospela v odôvodnení 271 k záveru, že nedostatok časovo obmedzených dohôd o dodávkach kapacity nie je sám osebe voči prevádzkovateľom v oblasti riadenia odberu diskriminačný. Po druhé, ako vysvetlili niektoré zainteresované strany (pozri odôvodnenie 145) a Spojené kráľovstvo (pozri odôvodnenie 190), noví prevádzkovatelia v oblasti riadenia odberu využívajú na trhu s kapacitou v porovnaní s inými technológiami najrôznejšie výhody. Komisia konkrétne konštatuje, že, ako je uvedené v odôvodnení 42, vláda Spojeného kráľovstva stanovila po konzultáciách z marca 2016 pre novovybudovanú kapacitu zábezpeku ponuky pred aukciou vo výške 10 000 GBP/MW. Zároveň sa výška zábezpeky ponuky pred aukciou pre nepotvrdené riadenie odberu ponechala na úrovni 5 000 GBP/MW, aby sa relatívne zmiernila príslušná záťaž. Okrem toho poskytovatelia v oblasti riadenia odberu musia od roku 2015 poskytovať zábezpeku ponuky za CMU v oblasti nepotvrdeného riadenia odberu iba raz, a teda môžu byť predbežne schválení pre viaceré po sebe nasledujúce aukcie, pričom zábezpeku ponuky poskytnú iba raz. Okrem toho je potrebné pri posudzovaní diskriminačnosti jednej vlastnosti, t. j. požiadavky na zábezpeku ponuky, voči prevádzkovateľom v oblasti riadenia odberu zohľadniť aj iné vlastnosti trhu s kapacitou. Spomedzi poplatkov uvedených zainteresovanými stranami a zhrnutých v odôvodnení 145 sa uvádzajú stornovacie poplatky ako príklad zmiernenia požiadaviek na prevádzkovateľov v oblasti riadenia odberu (až do výšky 10 000 GBP/MW) v porovnaní s inými formami kapacity (až do výšky 35 000 GBP/MW). A napokon, ako vysvetlilo Spojené kráľovstvo (pozri odôvodnenie 192), zmenou pravidiel prerozdelenia komponentov (pozri odôvodnenie 180) zavedenou v júni 2019 sa značne obmedzila požiadavka plnej výšky zábezpeky ponuky v prípade prevádzkovateľov v oblasti nepotvrdeného riadenia odberu (aj vtedy, ak je väčšina ich komponentov potvrdená).

(340) Komisia preto dospieva k záveru, že minimálna prahová hodnota účasti vo výške 2 MW vrátane požiadavky na zábezpeku ponuky, ktorá s ňou súvisí, v praxi doteraz nepredstavovala prekážku vstupu nových prevádzkovateľov v oblasti riadenia odberu na trh s kapacitou. Ako vysvetlilo Spojené kráľovstvo (pozri odôvodnenie 193), trhová realita sa mení a v budúcnosti sa môžu vyskytnúť prevádzkovatelia v oblasti riadenia odberu s kapacitou do 2 MW, ktorí budú radšej vstupovať do aukcií trhu s kapacitou bez agregácie. Komisia preto víta záväzok Spojeného kráľovstva uvedený v odôvodnení 193 znížiť minimálnu prahovú hodnotu na účasť na trhu s kapacitou, ako je opísané v odôvodneniach 30 a 31, na 1 MW pre všetky aukcie, v prípade ktorých sa predbežné schvaľovanie začína od januára 2020, ako aj záväzok Spojeného kráľovstva opätovne posúdiť túto prahovú hodnotu do októbra 2021 s cieľom preskúmať potenciál ďalšieho zníženia, ako sa uvádza v odôvodnení 193.

6.5.1.5. Otvorenosť opatrenia voči obnoviteľným zdrojom energie a novým technológiám

(341) Obnoviteľné zdroje energie môžu prispieť k riešeniu problému s primeranosťou výroby. Preto Komisia zamietla návrh jednej zainteresovanej strany, aby tieto technológie neboli súčasťou trhu s kapacitou (pozri odôvodnenie 147). Ako sa vysvetľuje v oddiele 2.3, koeficienty zníženia sa používajú na úpravu rizika, že niektoré kapacity alebo celá kapacita nebudú k dispozícii, aby sa mohlo reagovať na obdobia preťaženia sústavy. Metodiku stanovovania koeficientov zníženia platných pre veternú a slnečnú energiu schválil panel odborníkov v technickej oblasti ([67]) a zabezpečuje sa ňou súlad týchto koeficientov s koeficientmi využívanými na iných trhoch s kapacitou v EÚ ([68]). Preto sa Komisia na rozdiel od niektorých zainteresovaných strán (pozri odôvodnenie 146) domnieva, že koeficienty zníženia sú primerané.

(342) Hoci Komisia túto problematiku v rozhodnutí o začatí konania výslovne neriešila, niektoré zainteresované strany tvrdili, že vylúčenie nesubvencovaných technológií z účasti na trhu s kapacitou je v rozpore s usmernením o štátnej pomoci v oblasti ochrany životného prostredia a energetiky. Ako sa uvádza v odôvodnení 146, jedna zainteresovaná strana vysvetlila, že jej nesubvencovaná veterná elektráreň bola vylúčená z účasti na aukcii T-4 v roku 2017, pričom pre zrušenú akciu T-4 v roku 2018 (na rok dodania 2022/2023) neexistovalo žiadne predbežné schvaľovanie.

(343) Komisia zastáva názor, že pravidlá uvedené v odôvodneniach 32 a 33 sú primerané na zabránenie kumulácii štátnej pomoci. Nemali by však viesť k vylučovaniu poskytovateľov kapacity, ktorí takúto pomoc nezískali. Komisia berie na vedomie argumenty Spojeného kráľovstva uvedené v odôvodnení 195 a uznáva, že Spojené kráľovstvo konalo rýchlo. Komisia víta nadobudnutie účinnosti nových pravidiel trhu s kapacitou v júni 2019, ktorými sa umožňuje účasť veterných a slnečných technológií na trhu s kapacitou, ako sa uvádza v odôvodnení 196. Tieto pravidlá budú platiť od aukcií T-1, T-3 a T-4 plánovaných na január 2020. Prevádzkovateľovi veternej elektrárne uvedenému v odôvodnení 291 sa teda umožní zúčastniť sa na nadchádzajúcej aukcii T-3 (rok dodania 2022/2023). Zároveň Komisia konštatuje, že len v jednom prípade sa prevádzkovateľ nemohol zúčastniť na niektorej z aukcií, a to konkrétne jedna veterná elektráreň na aukcii T-4 v roku 2017, čo má na celkový trh s kapacitou zanedbateľný účinok.

(344) Kapitálové náklady na určité technológie sa v posledných rokoch dramaticky znížili, preto už zrejme nebudú potrebovať podporu z opatrení uvedených v odôvodnení 32. Preto s cieľom zabrániť v budúcnosti vylučovaniu poskytovateľov kapacity, ktorí nezískali takúto pomoc, ako sa to stalo v prípade uvedenom v odôvodnení 342, Komisia víta záväzok Spojeného kráľovstva uvedený v odôvodnení 197, že vypracuje všetky pravidlá (napríklad také, ktoré sa týkajú koeficientov zníženia, ale nielen ich) nevyhnutné na zabezpečenie účinnej účasti akéhokoľvek druhu novej kapacity, ktorá môže účinne prispieť k riešeniu problému s primeranosťou výroby, hneď ako taká kapacita preukáže potenciál prispieť k riešeniu problému s primeranosťou výroby.

6.5.1.6. Záver

(345) Komisia preto dospieva k záveru, že trh s kapacitou umožňuje účasť výrobcov využívajúcich rôzne technológie a prevádzkovateľov poskytujúcich opatrenia s rovnakou technickou výkonnosťou podľa bodu 232 písm. a) usmernenia o štátnej pomoci v oblasti ochrany životného prostredia a energetiky.

6.5.2. *Účasť prevádzkovateľov z iných členských štátov*

(346) Bod 232 písm. b) usmernenia o štátnej pomoci v oblasti ochrany životného prostredia a energetiky sa týka umožňovania účasti prevádzkovateľov z iných členských štátov na opatrení. V rozhodnutí o začatí konania sa Komisia snažila objasniť, či má byť cezhraničná účasť na trhu Veľkej Británie s kapacitou aj v budúcnosti obmedzená na prepojovacie vedenia.

(347) V rozhodnutí o začatí konania Komisia vysvetlila, že Spojené kráľovstvo predložilo v roku 2014 dôkazy o tom, že v tejto fáze nie je možné začleniť na trh s kapacitou zahraničnú kapacitu bez vykonania dodatočných cezhraničných dohôd. Komisia uznáva zložitosť účinného povoľovania cezhraničnej účasti na trhu s kapacitou v danom čase. Namiesto toho Spojené kráľovstvo od druhej aukcie v roku 2015 povolilo priamu účasť kapacity prepojenia na trhu s kapacitou. Komisia však vyjadrila pochybnosti o tom, či by mala byť cezhraničná účasť na trhu s kapacitou v budúcnosti naďalej obmedzená len na prepojovacie vedenia.

([67]) https://www.emrdeliverybody.com/Prequalification/EMR%20DB%20Consultation%20response%20-%20De-rating%20Factor%20Methodology%20for%20Renewables%20Participation%20in%20the%20CM.pdf.

([68]) Koeficienty zníženia použité pri predbežnom schvaľovaní na nadchádzajúce aukcie T-4, T-3 a T-1 [pozri odôvodnenie 18 písm. d)] sú tieto: pre veternú energiu na pevnine od 7,42 % do 8,98 %, pre veternú energiu na mori od 10,55 % do 14,45 %, pre slnečnú fotovoltiku od 2,34 % do 3,22 %. Tieto koeficienty zníženia sú porovnateľné s koeficientmi používanými v Írsku (pozri napríklad informácie o aukcii kapacity T-1 za rok 2019/2020 na lokalite http://sem-o.com/documents/general-publications/Initial-Auction-Information-Pack_IAIP1920T1.pdf) a v Taliansku [pozri rozhodnutie C(2018) 617 final].

(348) Podľa článku 26 nariadenia (EÚ) 2019/943, ktoré sa bude uplatňovať od 1. januára 2020, musia byť kapacitné mechanizmy otvorené priamej cezhraničnej účasti poskytovateľov kapacity so sídlom v inom členskom štáte. V tejto súvislosti Komisia víta záväzok Spojeného kráľovstva uvedený v odôvodnení 200:

a) usilovať sa zaviesť priamu účasť zahraničnej kapacity na aukciách, v prípade ktorých sa predbežné schvaľovanie začína od januára 2020, za podmienky uzavretia dohôd o spolupráci s prevádzkovateľmi prenosovej sústavy v susedných krajinách, kde sa zúčastnené kapacity nachádzajú, ako aj

b) v každom prípade uplatňovať priamu účasť zahraničnej kapacity na všetky aukcie, v prípade ktorých sa predbežné schvaľovanie začne po tom, ako Agentúra pre spoluprácu regulačných orgánov v oblasti energetiky schváli metodiky, spoločné pravidlá a podmienky uvedené v článku 26 ods. 11 nariadenia (EÚ) 2019/943 a ako sa uverejnia na jej webovom sídle podľa článku 27 uvedeného nariadenia a začnú sa uplatňovať.

(349) V bode 232 písm. b) usmernenia o štátnej pomoci v oblasti ochrany životného prostredia a energetiky sa vysvetľuje, že účasť prevádzkovateľov z iných členských štátov by mala byť povolená, ak je fyzicky možná, t. j. vtedy, ak je možné kapacitu fyzicky poskytnúť členským štátom vykonávajúcim opatrenie. Zlučiteľnosť trhu s kapacitou sa preto zabezpečuje aj vtedy, ak priama účasť zahraničnej kapacity na konkrétnej aukcii nie je možná, pretože najnovší odhad dostupnej prepojovacej kapacity už bol na predchádzajúcich aukciách trhu s kapacitou plne zazmluvnený na príslušný rok dodania.

(350) Čo sa týka pripomienok niektorých zainteresovaných strán k systému odmeňovania na základe dolnej a hornej hranice, ktorý platí pre prepojovacie vedenia (pozri odôvodnenie 149), Komisia sa domnieva, že táto situácia sa líši od situácií uvedených v odôvodneniach 32 a 33, pokiaľ ide o kumuláciu pomoci. Ako vysvetlilo Spojené kráľovstvo (pozri odôvodnenie 201), každý príjem z trhu s kapacitou sa zvažuje pred posúdením príjmu prevádzkovateľa prepojovacích vedení vzhľadom na režim dolnej a hornej hranice. Prevádzkovateľ prepojovacích vedení teda dostane platbu na úrovni dolnej hranice, len ak celkový príjem (vrátane príjmu z trhu s kapacitou) je nižší ako dolná hranica, zatiaľ čo ak je celkový príjem nad úrovňou hornej hranice, prevádzkovateľ prepojovacích vedení vráti platbu spotrebiteľovi. Preto sa systém dolnej a hornej hranice odlišuje od opatrenia podpory, ktoré by naznačovalo kumuláciu pomoci. Komisia sa preto nedomnieva, že prevádzkovatelia prepojovacích vedení by mali byť na tomto základe vylúčení z účasti na trhu s kapacitou.

(351) Pokiaľ ide o pripomienku zainteresovanej strany o vylúčení prevádzkovateľov prepojovacích vedení z aukcie T-1 konanej na začiatku roka 2018 na rok dodania 2018/2019 (pozri odôvodnenie 150), Komisia berie na vedomie argumenty predložené Spojeným kráľovstvom v odôvodnení 202. Konkrétne, ako sa vysvetľuje v odôvodneniach 143 a 144 rozhodnutia o začatí konania, Komisia uznáva, že Spojené kráľovstvo po odporúčaní panela odborníkov v technickej oblasti a s cieľom dodržať odôvodnenie 124 rozhodnutia z roku 2014 zrevidovalo smerom nahor svoj odhad príspevku prepojovacích vedení počas období preťaženia sústavy. Ich čistý príspevok sa zvýšil z 0 GW na 2,1 GW za rok dodania 2018/2019 (pozri odôvodnenie 36). Spojené kráľovstvo potom smerom nadol upravilo množstvo kapacity, ktoré sa má obstarať v tejto aukcii T-1. Povolenie účasti prevádzkovateľov prepojovacích vedení na tejto aukcii T-1 by si však vyžadovalo zvýšenie draženej kapacity v porovnaní s trhovými očakávaniami vychádzajúcimi z podmienok aukcie T-4 z roku 2014.

(352) Pokiaľ ide o koeficienty zníženia uplatňované na prevádzkovateľov prepojovacích vedení, Komisia sa domnieva, že metodika založená na stanovovaní týchto koeficientov jednotlivo pre každého prevádzkovateľa prepojovacích vedení nie je diskriminačná. Ako vysvetlilo Spojené kráľovstvo v odôvodnení 202, pri tomto konkrétnom prístupe k prevádzkovateľom prepojovacích vedení je opodstatnené zohľadniť obrovskú rôznorodosť prepojovacích vedení a prepojených trhov. Táto rozmanitosť si vyžaduje, aby spoločnosť NG využívala modelové rozpätie koeficientov zníženia pre každú prepojenú krajinu (pomocou stochastickej celoeurópskej modelovacej metodiky). Okrem toho panel odborníkov v technickej oblasti nezávisle skúma, či sú údaje o znižovaní primerané.

(353) Pokiaľ ide o pripomienku zainteresovanej strany týkajúcu sa vylúčenia prevádzkovateľov prepojovacích vedení z prístupu k zmluvám o kapacite v trvaní viac ako jeden rok (pozri odôvodnenie 150), Komisia súhlasí so Spojeným kráľovstvom, že uzatváranie dlhodobejších zmlúv s prevádzkovateľmi prepojovacích vedení by bolo nezlučiteľné so stanoviskom Spojeného kráľovstva, že model prepojovacích vedení je krátkodobým riešením (pozri odôvodnenie 202), kým sa nezavedie priama zahraničná účasť. Pokiaľ prevádzkovateľ prepojovacích vedení na aukcii uzavrie zmluvy na svoju kapacitu, táto kapacita nebude dostupná na dovoz od poskytovateľov kapacity so sídlom v susedných krajinách. Priama účasť zahraničnej kapacity nebude preto možná.

(354) Komisia takisto dospieva k záveru, že povolenie prístupu prevádzkovateľov prepojovacích vedení k zmluvám o kapacite na viac ako jeden rok by bolo v rozpore s bodom 232 písm. b) usmernenia o štátnej pomoci v oblasti ochrany životného prostredia a energetiky, a najmä v rozpore s poznámkou pod čiarou č. 97 uvedeného usmernenia, podľa ktorej by sa mali schémy upraviť v prípade, že budú prijaté spoločné úpravy na uľahčenie cezhraničnej účasti na takýchto schémach.

(355) Komisia dospieva k záveru, že trh s kapacitou umožňuje aj účasť prevádzkovateľov z iných členských štátov, a preto vyhovuje usmerneniu uvedenému v bode 232 písm. b) usmernenia o štátnej pomoci v oblasti ochrany životného prostredia a energetiky.

6.5.3. *Účasť dostatočného počtu prevádzkovateľov na stanovenie konkurenčnej ceny pre kapacity*

(356) Bod 232 písm. c) sa zaoberá účasťou dostatočného počtu prevádzkovateľov na stanovenie konkurenčnej ceny pre kapacity. Ako vyplýva z tabuľky 7, cena za kapacitu nie je príliš vysoká, a dokonca klesla z úrovne 19,40 GBP/kW na aukcii T-4 v roku 2014 na 8,40 GBP/kW na aukcii T-4 v roku 2017. Okrem toho cena za kapacitu podstatne klesla aj na aukciách T-1, a to z úrovne 6,00 GBP/kW v roku 2017 na 0,77 GBP/kW na podmienečnej aukcii uskutočnenej v júni 2019.

(357) Komisia nedostala žiadne pripomienky zainteresovaných strán, ktoré by svedčili o opaku. Preto dospieva k záveru, že na trhu s kapacitou sa zúčastňuje dostatočný počet kapacít na stanovenie konkurenčnej ceny pre kapacity podľa bodu 232 písm. c) usmernenia o štátnej pomoci v oblasti ochrany životného prostredia a energetiky.

6.5.4. *Zabránenie negatívnym účinkom na vnútorný trh z dôvodu regulačných opatrení*

(358) Ako sa uvádza v odôvodneniach 110 až 118 tohto rozhodnutia (pozri aj odôvodnenia 102 až 110 rozhodnutia o začatí konania), Spojené kráľovstvo zaviedlo sériu reforiem na zlepšenie fungovania trhov s elektrinou.

(359) Komisia nedostala žiadne pripomienky zainteresovaných strán, ktoré by svedčili o opaku, a na základe uvedených argumentov dospieva k záveru, že trh Veľkej Británie s kapacitou zabraňuje negatívnym účinkom na vnútorný trh v súlade s bodom 232 písm. d) usmernenia o štátnej pomoci v oblasti ochrany životného prostredia a energetiky.

6.5.5. *Vplyv na stimuly pre investície do prepojovacej kapacity a na prepojenie trhu*

(360) Prevádzkovatelia prepojovacích vedení sa môžu zúčastňovať na aukciách trhu s kapacitou od druhej aukcie v roku 2015, ako sa vysvetľuje v odôvodnení 34. Trh s kapacitou preto prispieva k financovaniu prepojovacích vedení. Ako vyplýva z tabuľky 2, na aukcii T-4 v roku 2017 boli úspešné najmä tri novovybudované CMU prepojovacích vedení.

(361) Ako už bolo uvedené v odôvodnení 116 tohto rozhodnutia, všeobecnejšie platí, že úroveň prepojovacích vedení Spojeného kráľovstva sa zvýšila zo 4 % v roku 2014 na 6 % celkového inštalovaného výkonu v roku 2019, najmä po tom, ako bolo 31. januára 2019 uvedené do prevádzky prepojovacie vedenie NEMO medzi Spojeným kráľovstvom a Belgickom. Prepojovacia kapacita by sa mala podľa plánu do roku 2021 zvýšiť na 9 % ([69]). Okrem toho opatrenia uvedené v oddiele 2.8.4 podporujú lepšiu účinnosť prepojenia trhu.

(362) Komisia nedostala žiadne pripomienky zainteresovaných strán, ktoré by svedčili o opaku. Preto dospieva k záveru, že trh s kapacitou nespôsobuje znižovanie stimulov na investovanie do prepojovacej kapacity alebo prepojenia trhu podľa bodu 233 písm. a) a b) usmernenia o štátnej pomoci v oblasti ochrany životného prostredia a energetiky.

6.5.6. *Vplyv na investičné rozhodnutia, ktoré predchádzali zavedeniu opatrenia*

(363) V rozhodnutí o začatí konania Komisia uviedla, že podľa modelu, ktorý predložilo Spojené kráľovstvo, bude mať zavedenie trhu s kapacitou po čase tendenciu stláčať nadol ceny elektriny na trhu s energiou. Skutočnosť, že existujúci výrobcovia, ktorí prijali investičné rozhodnutia na základe predpokladaných veľkoobchodných cien energie, majú prístup na trh s kapacitou a môžu svoje trhové príjmy zvýšiť, teda znamená, že ich investičné rozhodnutia nebudú v zásade narušené. Okrem toho elektrárne, s ktorých výstavbou sa začalo v období od mája 2012 do prvej aukcie v roku 2014, sa považovali za nové elektrárne, v prípade ktorých je potrebné uznať ich kapitálové investície a ich očakávania spojené so zavedením trhu s kapacitou.

(364) Ako pri každej zmene koncepcie trhu, aj tu možno očakávať, že na niektoré existujúce elektrárne to bude mať väčší vplyv. Konkrétne elektrárne, ktoré boli vybudované nedávno, ale do mája 2012, a teda sa na trhu s kapacitou nepovažujú za „nové“, môžu očakávať, že na ne bude mať zavedenie opatrenia väčší vplyv. Každý negatívny vplyv by však mala obmedzovať skutočnosť, že na trh s kapacitou môže získať prístup každá elektráreň, a mali by ho vykompenzovať podstatné prínosy, ktoré by malo opatrenie znamenať pre elektrickú sústavu, a to aj vzhľadom na jasný cenový signál, ktorý by mal trh s kapacitou poskytovať v oblasti kapacity. Takýto cenový signál by bez opatrenia neexistoval a musel by sa merať nepriamo prostredníctvom ceny elektriny.

([69]) Pri týchto údajoch sa predpokladá, že kapacita výroby elektriny v Spojenom kráľovstve zostane nezmenená na úrovni 81,3 GW.

(365) Komisia nedostala žiadne pripomienky zainteresovaných strán, ktoré by svedčili o opaku. Preto dospieva k záveru, že trh s kapacitou v súlade s bodom 233 písm. c) usmernenia o štátnej pomoci v oblasti ochrany životného prostredia a energetiky nenarúša investičné rozhodnutia, ktoré predchádzali zavedeniu opatrenia.

6.5.7. *Vplyv na dominantné postavenie*

(366) Bod 232 písm. d) usmernenia o štátnej pomoci v oblasti ochrany životného prostredia a energetiky sa zaoberá potrebou zabrániť negatívnym účinkom na vnútorný trh. V rozhodnutí o začatí konania Komisia uviedla, že dlhodobejšie zmluvy o kapacite pre nové investície umožnili novým účastníkom zabezpečenie potrebného financovania. To by pomohlo aj pri riešení rizika dominantného postavenia prostredníctvom jednoduchšieho vstupu na trh. Komisia takisto konštatovala, že vďaka výraznej funkcii určovania cien na zostupnej aukcii s modelom jednotnej ceny (tzv. pay-as-clear) sa na základe tohto zostupného modelu znižuje riziko uplatnenia trhovej sily na aukcii.

(367) Komisia nedostala žiadne pripomienky zainteresovaných strán, ktoré by svedčili o opaku. Preto dospieva k záveru, že trh s kapacitou v súlade s bodom 232 písm. d) usmernenia o štátnej pomoci v oblasti ochrany životného prostredia a energetiky neposilňuje dominantné postavenie.

6.5.8. *Uprednostňovanie nízkouhlíkových technológií v prípade rovnocenných technických a hospodárskych parametrov*

(368) V rozhodnutí o začatí konania Komisia uviedla zoznam dôvodov, pre ktoré sa domnieva, že trh s kapacitou v prípade rovnocenných technických a hospodárskych parametrov uprednostnil v súlade s bodom 233 písm. e) usmernenia o štátnej pomoci v oblasti ochrany životného prostredia a energetiky nízkouhlíkových výrobcov:

a) Opatrenie je otvorené pre nízkouhlíkových výrobcov. S cieľom zabrániť kumulácii pomoci a výslednej nadmernej kompenzácii však výrobcovia nesmú byť príjemcami iných opatrení podpory, ako sa to uvádza v odôvodneniach 32 a 33.

b) Súťažný ponukový charakter mechanizmu znamená, že účastníci sú pri predaji elektriny na trhu vystavení cenám emisií oxidu uhličitého. Dané rovnocenné technické vlastnosti a vyššie náklady na emisie oxidu uhličitého budú mať teda za následok nižšie očakávané príjmy na trhu s energiou a zvýšenie ceny za kapacitu, ktorú budú vysokouhlíkoví uchádzači žiadať na aukcii (pozri odôvodnenie 67), čím sa zníži pravdepodobnosť úspechu na aukcii ([70]).

c) Ako sa uvádza v rozhodnutí z roku 2014 (odôvodnenie 153) a v rozhodnutí o začatí konania (odôvodnenie 195), Komisia sa domnieva, že náklady na emisie oxidu uhličitého spojené so systémom EÚ na obchodovanie s emisiami predstavujú na účely bodu 233 písm. e) usmernenia o štátnej pomoci v oblasti ochrany životného prostredia a energetiky všeobecné hospodárske parametre, a preto dostatočne nepreukazujú, že opatrenie osobitne uprednostňuje nízkouhlíkových výrobcov. Komisia však konštatuje, že Spojené kráľovstvo zaviedlo v roku 2013 minimálnu cenu emisií oxidu uhličitého, ktorá bola pevne stanovená na úrovni 18 GBP/tCO_2 na roky 2018/2019 a 2019/2020. To malo za následok vyššiu cenu emisií oxidu uhličitého pre výrobcov elektriny ako v samotnom systéme EÚ na obchodovanie s emisiami. Podľa názoru Komisie má preto interakcia minimálnej ceny emisií oxidu uhličitého s uvedeným mechanizmom aukcií rovnaký účinok na sekundárne výberové kritériá (napríklad v postupe verejného obstarávania pomocou iných kritérií ako ceny), ktorými by sa v prípade rovnocenných technických a hospodárskych parametrov uprednostnili nízkouhlíkoví výrobcovia.

(369) Ako sa uvádza v odôvodnení 160, niektoré zainteresované strany trvali na tom, že je potrebné upraviť trh s kapacitou tak, aby sa vo všeobecnosti uprednostňovali nízkouhlíkové technológie. Okrem toho Výbor pre vedu a techniku Dolnej snemovne Spojeného kráľovstva v správe uvedenej v odôvodnení 21 navrhoval, aby trh s kapacitou čo najviac podporoval nízkouhlíkové technológie a zahŕňal podmienku minimálneho podielu financovania trhu s kapacitou, ktorý sa má udeliť nízkouhlíkovým technológiám. Komisia odhaduje, že navrhované zmeny trhu Veľkej Británie s kapacitou nie sú na splnenie požiadaviek usmernenia o štátnej pomoci v oblasti ochrany životného prostredia a energetiky potrebné, keďže v bode 233 písm. e) uvedeného usmernenia sa vyžaduje, aby trh s kapacitou uprednostňoval nízkouhlíkové kapacity iba v prípade rovnocenných technických a hospodárskych parametrov.

(370) Pokiaľ ide o pripomienky zainteresovaných strán, v ktorých sa uvádza, že trh s kapacitou by mal dodržiavať emisné limity CO_2 stanovené v nariadení (EÚ) 2019/943 (pozri odôvodnenie 161), Komisia konštatuje, že:

a) pokiaľ ide o novú kapacitu, zmena pravidla týkajúceho sa trhu s kapacitou nadobudla účinnosť 18. júla 2019 s cieľom zaviesť tento limit v oblasti emisií oxidu uhličitého pre novovybudovanú kapacitu, ktorá sa má predbežne schváliť na aukcie kapacity, ktoré sa majú konať na začiatku roka 2020 (vrátane všetkých novovybudovaných komponentov vstupujúcich ako nepotvrdené riadenie odberu), ako sa vysvetľuje v odôvodnení 217;

([70]) Spojené kráľovstvo tvrdí aj to, že ak dva projekty líšiace sa svojou uhlíkovou náročnosťou predložia rovnocenné ponuky, dá sa to vysvetliť iba rozdielnymi technickými a inými hospodárskymi vlastnosťami.

b) pokiaľ ide o existujúcu kapacitu, Spojené kráľovstvo sa zaviazalo, že bude dodržiavať príslušné ustanovenia nariadenia (EÚ) 2019/943. Konkrétne do konca roka 2020 prijme regulačné zmeny, aby sa zabezpečilo, že výrobná kapacita, ktorá začala komerčnú výrobu pred 4. júlom 2019 a produkuje viac než 550 g emisií CO_2 z fosílnych palív na kWh elektriny a v priemere viac než 350 kg emisií CO_2 z fosílnych palív na kWe inštalovaného výkonu ročne, najneskôr od 1. júla 2025 už nebude dostávať platby ani záväzky k budúcim platbám na trhu s kapacitou (pozri odôvodnenie 218).

(371) Na základe týchto úvah Komisia dospieva k záveru, že trh s kapacitou v prípade rovnocenných technických a hospodárskych parametrov uprednostňuje nízkouhlíkové technológie v súlade s bodom 233 písm. e) usmernenia o štátnej pomoci v oblasti ochrany životného prostredia a energetiky.

6.5.9. *Záver týkajúci sa zabránenia nežiaducim negatívnym účinkom na hospodársku súťaž a obchod*

(372) Komisia preto dospieva k záveru, že trh s kapacitou zodpovedá usmerneniam stanoveným v oddiele 3.9.6 usmernenia o štátnej pomoci v oblasti ochrany životného prostredia a energetiky.

6.6. **Súlad s článkami 30 a 110 zmluvy**

(373) V rozhodnutí o začatí konania Komisia dospela k predbežnému záveru, že finančným mechanizmom opatrenia sa nezavádzajú žiadne obmedzenia v rozpore s článkom 30 alebo článkom 110 zmluvy.

(374) Ako sa vysvetľuje v odôvodnení 88, platby sa financujú z odvodu, ktorý musia platiť dodávatelia elektriny (ďalej len „povinnosť dodávateľa“). Poskytovateľ zúčtovacích služieb vypočíta a vyberie platby vyplývajúce z povinnosti dodávateľa. Spojené kráľovstvo vysvetlilo, že povinnosť dodávateľa sa predpisuje všetkým licencovaným dodávateľom podľa ich trhového podielu na základe predaného objemu elektriny. Komisia sa však domnieva, že tento odvod je veľmi podobný dani zo spotrebovanej elektriny.

(375) Pokiaľ ide o článok 30 a 110 zmluvy, je ustálenou judikatúrou, že právo Únie v súčasnom stave svojho vývoja neobmedzuje slobodu žiadneho členského štátu zaviesť diferencovaný daňový systém pre určité výrobky, a to aj pre výrobky podobné v zmysle článku 110 prvého odseku zmluvy na základe objektívnych kritérií, ako je druh použitých surovín alebo uplatnený výrobný proces. Takéto rozlišovanie je v súlade s právom Únie, avšak len ak sleduje ciele, ktoré sú zlučiteľné s požiadavkami práva Únie, a pokiaľ spôsob ich vykonávania umožňuje zabrániť akejkoľvek forme priamej alebo nepriamej diskriminácie, pokiaľ ide o dovoz z iného členského štátu, alebo akejkoľvek forme ochrany konkurenčnej domácej výroby. ([71])

(376) Komisia nedostala od zainteresovaných strán ani Spojeného kráľovstva žiadne pripomienky, z ktorých by vyplýval opak, a trvá na svojom predbežnom závere.

(377) Diskriminačné zaobchádzanie s dovozom z iných členských štátov predpokladá rozdielne zaobchádzanie v podobných situáciách. Komisia preto posúdila, či je dovoz v podobnej situácii ako vnútroštátna výroba. Ako sa vysvetľuje v odôvodnení 34, prepojovacie vedenia boli oprávnené zúčastňovať sa ako CMU na trhu s kapacitou za rovnakých podmienok ako kapacita Veľkej Británie, a to od druhej aukcie v roku 2015. Okrem toho Spojené kráľovstvo v budúcnosti umožní priamu účasť zahraničných kapacít na trhu s kapacitou, ako sa vysvetľuje v odôvodnení 200.

(378) Komisia preto dospieva k záveru, že finančným mechanizmom opatrenia sa nezavádzajú žiadne obmedzenia v rozpore s článkom 30 alebo článkom 110 zmluvy.

6.7. **Transparentnosť**

(379) Ako sa vysvetľuje v odôvodnení 221, Spojené kráľovstvo sa zaviazalo uplatňovať podmienky transparentnosti uvedené v oddiele 3.2.7 usmernenia o štátnej pomoci v oblasti ochrany životného prostredia a energetiky, pokiaľ sú uplatniteľné na pomoc poskytovanú na trhu s kapacitou. Uvedené usmernenie je teda splnené.

6.8. **Uplatniteľnosť posúdenia zlučiteľnosti**

(380) Všeobecný súd Európskej únie 15. novembra 2018 vo veci T-793/14 Tempus/Komisia zrušil rozhodnutie Komisie z 23. júla 2014. Komisia sa voči rozsudku Všeobecného súdu 25. januára 2019 odvolala (vec C-57/19). Keďže odvolanie nemalo odkladný účinok, na vykonanie rozsudku Všeobecného súdu sa Komisia rozhodla znovu posúdiť trh Veľkej Británie s kapacitou a 21. februára 2019 začala formálne vyšetrovacie konanie podľa článku 108 ods. 2 ZFEÚ.

([71]) Vec C-213/96, Outokumpu, Zb. 1998, s I-1777, bod 30.

(381) Na účely právnej istoty je potrebné stanoviť štatút tohto rozhodnutia, ak Súdny dvor rozhodne o zrušení rozsudku Všeobecného súdu vo veci T-793/14, keďže v takom prípade bude rozhodnutie z 23. júla 2014 platné k dátumu jeho prijatia. V takom prípade sa posúdenie zlučiteľnosti vykonané v tomto rozhodnutí a týkajúce sa zavedených opatrení do dátumu prijatia tohto rozhodnutia stane bezpredmetným a stratí právny účinok. Pokiaľ ide o úpravy trhu s kapacitou v porovnaní s mechanizmom schváleným v rozhodnutí Komisie z 23. júla 2014, Komisia sa domnieva, že tieto zmeny uvedené v odôvodneniach 182, 187, 194, 197, 200 a 218 predstavujú úpravy trhu s kapacitou podľa článku 4 ods. 1 nariadenia Komisie (ES) č. 794/2004 ([72]), ktoré Komisia vyhlásila za zlučiteľné s vnútorným trhom podľa článku 107 ods. 3 zmluvy na základe posúdenia vypracovaného v tomto rozhodnutí.

7. **ZÁVER**

(382) Komisia konštatuje, že od dátumu vykonávania opatrenia až do jeho pozastavenia 15. novembra 2018 po vydaní rozsudku Všeobecného súdu ([73]) Spojené kráľovstvo neoprávnene vykonávalo trh s kapacitou, čím porušilo článok 108 ods. 3 zmluvy, ako sa vysvetľuje v odôvodnení 235. Komisia však konštatuje, že opatrenie je zlučiteľné s vnútorným trhom na základe článku 107 ods. 3 písm. c) zmluvy, a to najmä na základe usmernení z oddielu 3.9 usmernenia o štátnej pomoci v oblasti ochrany životného prostredia a energetiky, v maximálnom období 10 rokov od dátumu prvého vykonania opatrenia v roku 2014 (za ktorý sa považuje 16. december 2014, t. j. dátum uskutočnenia prvej aukcie trhu s kapacitou) ([74]),

PRIJALA TOTO ROZHODNUTIE:

Článok 1

Schéma pomoci v podobe trhu s kapacitou, ktorú vykonáva Spojené kráľovstvo podľa zákona o energetike z roku 2013 (ďalej len „schéma pomoci“), je zlučiteľná s vnútorným trhom na základe článku 107 ods. 3 písm. c) zmluvy. Komisia povoľuje schému pomoci na maximálne obdobie 10 rokov od 16. decembra 2014.

Článok 2

V prípade, že Súdny dvor zruší rozsudok Všeobecného súdu vydaný vo veci T-793/14 a rozhodne o potvrdení rozhodnutia C(2014) 5083, sa článok 1 nahrádza takto:

„*Článok 1*

Navrhované úpravy schémy pomoci vyhlásené za zlučiteľné rozhodnutím C(2014) 5083, ktoré boli oznámené Komisii 12. septembra 2019 a uvádzajú sa v prílohe k tomuto rozhodnutiu, sú zlučiteľné s vnútorným trhom na základe článku 107 ods. 3 písm. c) zmluvy od dátumu oznámenia tohto rozhodnutia do 15. decembra 2024.“

Článok 3

Toto rozhodnutie je určené Spojenému kráľovstvu Veľkej Británie a Severného Írska.

V Bruseli 24. októbra 2019

Za Komisiu
Margrethe VESTAGER
členka Komisie

([72]) Nariadenie Komisie (ES) č. 794/2004 z 21. apríla 2004, ktorým sa vykonáva nariadenie Rady (ES) č. 659/1999, ustanovujúce podrobné pravidlá na uplatňovanie článku 93 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (Ú. v. EÚ L 140, 30.4.2004, s. 1).
([73]) Pozri odôvodnenie 17.
([74]) Pozri článok 21 ods. 8 nariadenia (EÚ) 2019/943.

PRÍLOHA

ZMENY TRHU S KAPACITOU

1. Po prvé sa Spojené kráľovstvo zaväzuje:

   a) znížiť minimálnu prahovú hodnotu na účasť na trhu s kapacitou, ako je opísané v odôvodneniach 30 a 31 tohto rozhodnutia, na 1 MW pre všetky aukcie, v prípade ktorých sa predbežné schvaľovanie začína od januára 2020, a

   b) opätovne posúdiť túto prahovú hodnotu do októbra 2021 s cieľom preskúmať potenciál ďalšieho zníženia.

2. Po druhé sa Spojené kráľovstvo zaväzuje:

   a) usilovať sa zaviesť priamu účasť zahraničnej kapacity na aukciách, v prípade ktorých sa predbežné schvaľovanie začína od januára 2020, za podmienky uzavretia dohôd o spolupráci s prevádzkovateľmi prenosovej sústavy v susedných krajinách, kde sa zúčastnené kapacity nachádzajú, a v každom prípade

   b) uplatňovať priamu účasť zahraničnej kapacity na všetky aukcie, v prípade ktorých sa predbežné schvaľovanie začne po tom, ako Agentúra pre spoluprácu regulačných orgánov v oblasti energetiky schváli metodiky, spoločné pravidlá a podmienky uvedené v článku 26 ods. 11 nariadenia (EÚ) 2019/943 a ako sa uverejnia na jej webovom sídle podľa článku 27 uvedeného nariadenia a začnú sa uplatňovať.

3. Po tretie sa Spojené kráľovstvo zaväzuje vypracovať všetky pravidlá (napríklad také, ktoré sa týkajú koeficientov zníženia, ale nielen ich) nevyhnutné na zabezpečenie účinnej účasti akéhokoľvek druhu novej kapacity, ktorá môže účinne prispieť k riešeniu problému s primeranosťou výroby, hneď ako taká kapacita preukáže potenciál prispieť k riešeniu problému s primeranosťou výroby.

4. Po štvrté sa Spojené kráľovstvo zaväzuje:

   a) povoliť všetkým druhom kapacít (okrem prepojovacích vedení) uchádzať sa o predbežné schválenie na predkladanie ponúk na zmluvy s rôznymi dostupnými dĺžkami trvania, ak preukážu, že spĺňajú prahové hodnoty kapitálových výdavkov opísané v odôvodnení 75 tohto rozhodnutia, a

   b) pravidelne tieto prahové hodnoty kapitálových výdavkov preskúmavať s cieľom zabezpečiť, aby boli neustále primerané.

5. Po piate sa Spojené kráľovstvo zaväzuje:

   a) prostredníctvom aukcií v jednoročnom predstihu pokračovať v obstarávaní aspoň 50 % kapacity vyhradenej o štyri roky skôr, čo je súčasťou procesu stanovenia parametrov na aukciu v štvorročnom predstihu pre rovnaký rok dodania, a

   b) pokračovať v používaní metodiky na určenie vyčleneného množstva, ktorá je založená na 95 % intervale spoľahlivosti opísanom v odôvodnení 62 tohto rozhodnutia, s cieľom určiť minimálne množstvo kapacity, ktoré sa vyčlení na aukciu v jednoročnom predstihu.

6. Po šieste sa Spojené kráľovstvo zaväzuje dodržiavať ustanovenia nariadenia (EÚ) 2019/943, a najmä prijať do konca roka 2020 regulačné zmeny, aby sa zabezpečilo, že na výrobnú kapacitu, ktorá začala komerčnú výrobu pred 4. júlom 2019 a produkuje viac než 550 g emisií CO_2 z fosílnych palív na kWh elektriny a v priemere viac než 350 kg emisií CO_2 z fosílnych palív na kWe inštalovaného výkonu ročne, sa najneskôr od 1. júla 2025 už nebudú poskytovať platby ani záväzky k budúcim platbám na trhu s kapacitou.